

ПАПИТИКИН

Немачка 3.00 DEM, САД 1.25 USD, Швајцарска 2.50 CHF,
Шведска 13.00 SEK, Аустрија 20.00 ATS, Грчка 300 GRD,
Енглеска 1.00 GBP, Словенија 90 SLT, Македонија 1500 DEN

ЗАБАВАНИК

8. X 1993. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА LV • ЦЕНА 4.000 ДИН. • БРОЈ 2180

**БОГОВИ СУ
СТИГЛИ
БРОДОВИМА**
За све од 7 до 77

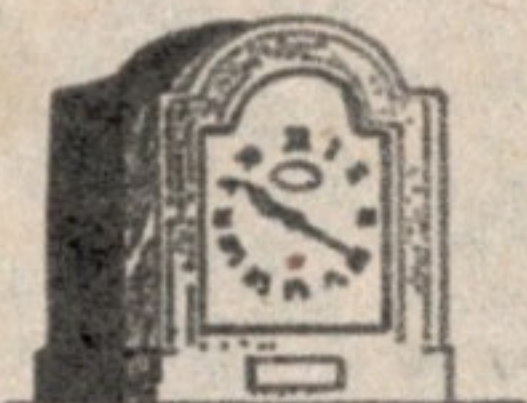
Фирма

Веровати или не!

САТ ЗА КАМИН

КОДИ ЈЕ СТАЈАО У СПАВАЊОЈ СОБИ ЦОРЏА ВАШИНГТОНА ЗАУСТАВЉЕН ЈЕ У ТРЕНУТКУ КАДА ЈЕ ПРВИ АМЕРИЧКИ ПРЕДСЕДНИК ИЗДАХНУО (1797 ГОД.). ОД ТАДА ОН НЕ РАДИ И ПОКАЗУЈЕ ТАЧНО 10 ЧАСОВА И 20 МИНУТА.

Клод Терик

(1644 - 1709)

СЛВБНИ ФРАНЦУСКИ СЛИКАР, ОБОЛЕО ЈЕ У 40. ГОДИНИ И ДЕСНА РУКА МУ ЈЕ ОСТАЛА ПОТПУНО ОДУЗЕТА. УМЕТНИК ЈЕ ТАКО САВРШЕНО НАУЧИО ДА СЛИКА ЛЕВОМ РУКОМ, ПА ЈЕ ТЕК ТАДА СТВОРИО НАЗБОЉА ДЕЛА.

ГОСПОЂА ХЕНРИ ХОГТОН

ИЗ ШРИВПОРТА (ДРЖ. ЛУИЗИЈАНА, САД) РОЂЕНА ЈЕ 19. ЈУЛА 1932. УДАЛА СЕ 19. ЈУЛА 1949, ЊЕНА КЋИ ХЕНСИ РОДИЛА СЕ 19. ЈУЛА 1950, А УНУК 19. ЈУЛА 1970.

ДЕВОЈКЕ СА ТИБЕТА

ПРИШИВАЈУ НА ТКАНИНУ ОКАЧЕНУ О ПЛЕТЕНИЦЕ ЗЛАТНИКЕ И ДРАГО КАМЕЊЕ КОЈЕ НОСЕ У МИРАЗ, ДА БИ ПРИВУКЛЕ ПАЖЊУ БУДУЋЕГ МЛАДОЖЕНЈЕ, УЗ ЗЛАТНИКЕ ПРИКАЧЕ ЈОШ И МНОШТВО СРЕБРНИХ ЗВОНЧИКА.

КРАСТАВА АУСТРАЛИЈСКА ЖАБА

У СЛУЧАЈУ ОПАСНОСТИ, КАД ЈЕ РЕЦИМО НАПАДНЕ ЗМИЈА, НАДУВА СЕ КАО БАЛОН И ОДЛЕТИ НА СИГУРНО МЕСТО.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

●●● за успешну дипломаткињу Обаду Масако, која се недавно удала за принца наследника јапанског престола, традиционални чин венчања представљао је и изузетан физички напор — носила је хаљину тешку 14 килограма!

●●● жвака је најбоље средство против спавања — саветују јапански стручњаци возачима, боље и од чашице кафе. Такође је ефикасније и од певања за воланом и од брисања лица мокром марамом!

●●● ако се обична памучна тканина импрегнира новим материјалом „пробан“ не може се запалити! Шведски хемичари који су открили ово средство држе његов рецепт у строгој тајности, а има и разлога — „пробан“ се уопште не спира, па одећа натоплена њиме не губи ову драгоцену особину ни после прања. За „пробан“ су, разумљиво, најзаинтересованији ватрогасци али, кажу и они који пате од алергија на различите материје са којима раде.

●●● један истраживачки тим из Велике Британије утврдио је да се од иситњених старих новина добија изванредна стеља за штале — фармери ће убудуће уместо сламе простирати ову папирну подлогу не само кравама и свињама већ и кокошима за које је утврђено да много брже напредују кад расту на „штампи“!

●●● над су лекари једне здравствене станице у Торину приметили да им из једне лабораторије стижу невероватно слични, готово истоветни резултати, обратили

су се инспектору који је случај решио на јединствен начин: послао је бочицу са ознаком „мокрећа“ у лабораторију на анализу. У боци је заправо био чај, али су резултати „анализе“ ипак стигли. Сада је подигнута оптужница против два техничара.

●●● недавно су у САД објављени резултати истраживања групе лекара који су утврдили да само седам одсто оних који су одрасли у породици са браћом и сестрама пати од депресије. Што се јединаца тиче од њих више од 60 одсто болује од депресије.

Илустровао: Зоран Петковић — Петко

ОД КАПРИЦА ДО ЛУДОСТИ

ПЕЛЦ ЗА ТРОШАЦИЈЕ

Енглеска краљица Елизабета I лудовала је за хаљинама, па их је оставила 3.000 на броју кад је умрла. Међу њима је била и једна коју је шила за аудијенцију маршала Бајрона и на којој је радило 100 кројачица пуне три недеље.

И један од њених претходника на енглеском трону Едвард III имао је бубе у глави кад је у питању била мода. За време његове владавине нико жив није смео да стави на себе пелц ако није имао писмени доказ да годишње троши најмање 100 фунти стерлинга што је за 14. век, у којем је живео, било читаво богатство.

У време краљице Викторије енглески парламент је донео закон који је на стуб срама стављао сваку особу женског пола која би натерала на неверство мушког поданика Њеног величанства и то уз помоћ шминке, беле боје, шпанског памука, гвозденог мидера, кринолине или ципела са превисоким потпетицама. А ако би се још десило да уз помоћ ових на злу гласу средстава нагна неког и на брак, најмање на шта је могла да рачуна било је да ће је судски гонити и прогласити за проститутку и вештицу. О томе да је такав брак сместа проглашен неважећим не треба ни говорити.

Херберт фон Норџ није био краљевског, већ само племенитог рода, али је такође упамћен по једној лудости која би само уз много добре воље могла да се назове каприцом. Елем, поменути господин је познат по томе што је подигао прекрасан и, наравно, врло скуп споменик од белог мермера једној — риби. Не баш било каквој, него од памтивека на трпези веома цењеној пастрмци. Едита, како се звала, била је сјајна риба и у потпуности је била вредна и додатног трошка у виду једне позлаћене плоче на којој је писало: „Овде је сахрањена 15 година стара пастрмка, умиљатија од било ког мачета. Никад је нећу заборавити, Херберт“.

Кад је већ о односу животиња и људи реч, вреди споменути и средњовековни енглески закон који је претио смртном казном сваком ко би с намером или без ње скривио смрт каквог лабуда. Ако се лабудовима и спрема ла погибија, то је могло да буде само у име краља будући да је сваки примерак ове врсте на тлу Велике Британије сматран његовом личном својином.

Крзнена крагна је, по дубоком уверењу Едварда III, пристајала само онима који су годишње трошили најмање 100 фунти, читаво богатство за време у којем је живео

И док су се краљеви, ето, бринули о лабудовима енглески писац Мајкл Џозеф сматрао је да треба да узме у заштиту мачке. Аутор некада веома популарног „Друштва мачака“ предузео је све како би основао клуб мачака, то јест њихових власника, у циљу рехабилитације овог четвороношца у односу на — псе! Мачке су приметно подређене псима, тврдио је овај мачкољубац, и захтевао да се та неправда исправи. Тај свој захтев образложио је тврдњом да је код неких мачака у тој мери развијена свест о индивидуалности да се слични примери не могу наћи ни код људи. Господину, иначе, треба веровати будући да се може уврстити у изузетне познаваоце мачака. А како би друкчије и било кад их у његовој кући никада није шетало мање од 14. И ту није био крај настојањима Мајкла Џозефа, да поправи положај ових кућних љубимаца, те је уз клуб основао и лист посвећен, разуме се, искључиво мачкама.

ПАЈА ПАТАК

ЕВО
ПРВОГ
ПИТА-
ЊА...

КОЈИ ЈЕ НЕЗВАНИЧАН
РЕКОРД У БАЦАЊУ
КАМЕНА?

ШЕЗДЕСЕТ И ДВА КО-
РАКА И ДВА И ПО ПАЛЦА.
ПОСТАВИО ГА ЈЕ 1872
ТАДИО СКИНТ ИЗ ТЕК-
САСА. ОН ЈЕ ПОДИГАО
КАМЕН ОД 40 КИЛОГРА-
МА И БАЦИО
ГА НА СВОЈУ
ЖЕНУ!

ТАЈНО!

СЛЕДЕЋЕ ПИТА-
ЊЕ... КО ЈЕ
ИЗМИСЛИО
КАЈГАНУ?

СЕНДЕ МЕКФЕРСОН ИЗ
ГЛАЗГОВА У ШКОТЕКОЈ,
ДОК ЈЕ СПРЕМАО СЕБИ
ДОРУЧАК, 5 МАРТА 1392,
ДОБИО ЈЕ ЈАК
НАПАД КИ-
ЈАЊА!

ОДЛИЧНО! ХОЋЕТЕ ЛИ САД
МАЛО ДА СЕ ОДМОРИТЕ?

НЕ ТРЕБА!
САМО НАСТА-
ВИТЕ
С ПИТА-
ЊИМА!

ТАЈ ЦИТАТ ЈЕ ОД ШЕСТЕ
СТРАНИЦЕ, СТИХОВИ ДЕ-
СЕТ И ДВАНАЕСТ, ИЗ КЊИ-
ГЕ "ПЕСМЕ ИЗ ЗАВИЧАЈА"
ЗЕКЕ МАК
ЗУКА!

ЈЕСТЕ Л' СИГУРНИ ДА НЕ
ЖЕЛИТЕ МАЛО ДА ПРЕ-
ДАХНЕТЕ?

САМО ТИ
НАВАЛИ,
МОМЧЕ!
НИСАМ
УЗБУЂЕН!

А САД ДОЛАЗИ
ПИТАЊЕ ЗА
МИЛИОН ДОЛАРА!

ЈЕСТЕ ЛИ СПРЕМНИ ЗА ПИ-
ТАЊЕ ЗА МИЛИОН ДОЛАРА?

А... (ГАЛП)...
МИЛИОН...
(ГАЛП) ПИТ...
ПИТ... МИЛ...

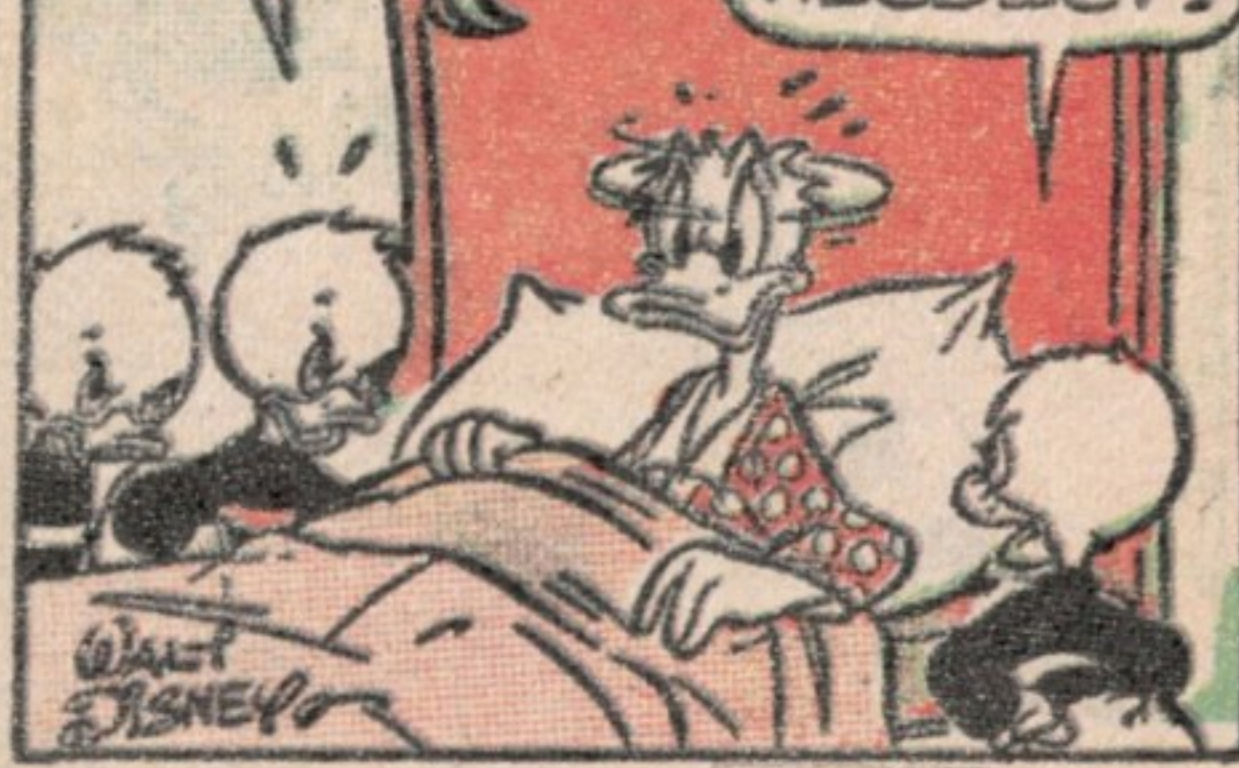

ПЛОАС

СИГУРАН САМ ДА БИХ ОДГО-
ВОРИО!

АКО ЗАНЕ-
МАРИМО
ТО...

... ДА СИ
ПАО У
НЕСВЕСТ!

© 1976
Walt Disney Productions
World Rights Reserved

Distributed by King Feature Syndicate

WALT
DISNEY

DIK
BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

МРЖЊА У БЕЛИМ ЧАРШАВИМА

Чланови Кју клукс клана протестују против Акта о грађанским правима 1964. у Св. Августину, Флорида. Застава САД је окренута наопачке. Мада их је време прегазило, чланови Клана још увек заступају идеју о премоћи беле расе.

Нико није могао ни претпоставити да ће студентска шала, готово играрија, у САД створити дуговечну, монструозну организацију

Кунем се пред безгрешним судијом неба и земље и светим евангелистима његовим да ћу по својој слободној вољи поштовати следеће свете дужности:

1) Ми смо на страни правде и човечности и слободног уставног поретка, како су нам завештали наши пречисти очеви...

Тако је почињала заклетва приликом ступања у тајно друштво Кју клукс клан, терористичку организацију белаца у САД, које је злостављало и убијало црнце и представнике

власти Севера након завршетка Грађанског рата.

Последњи војник Конфедерације јужних држава 26. маја 1865. положио је оружје пред снагама Севера. Био је то завршетак рата у коме је деветнаест слободних држава Севера располагало са 2.000.000 војника. Конфедерација је имала под оружјем 800.000 људи.

Шесторица из Тенесија

Понесени победом Севера и укидањем робовских односа, црнци су славили. Мало је било потребно да опште безакоње – једних опијених и осокољених победом и других, белаца са Југа, дојучерашњих робовласника, престрављених неизвесном будућношћу – прерасте у ново крвопролиће. Било је погодно време за стварање група које ће, мимо закона, штитити интересе угрожених. А угрожени су били сви.

Године 1865. у месту Палуски, држава Тенеси, шесторица младића, желећи да уплаше празноверне црнце да су душе погинулих војника Кон-

федерације, навукли су на главе шиљате, беле капуљаче са прорезима за очи и умотали се у беле чаршаве. Група се назвала Кју клукс клан. Клан је реч шкотског порекла и значила је братство, куклос на грчком значи круг. Била је то, дакле, организација братске повезаности.

Из безазлене шале никла је терористичка тајна организација. Био је то, бар у почетку, покрет отпора Југа, одговор на корупцију, плачку и безакоње победника са Севера. Касније ће вође претворити Клан у организацију злочина, мржње и похлепе.

Сматра се да је генерал Натан Бедфорд Форест, човек ужасног изгледа и прошлости, прави оснивач и вођа Клана. Шапутало се да је био очевидац и учесник стравичног покоља заробљених црнаца код Форт Пилоуа.

Потпомогнут официрима Конфедерације покушао је да од Клана створи нешто налик на војне оружане формације. Али, није успео.

Од браниоца незаштитених белаца са Југа од насиља ослобођених црних робова и

мрских Јенкија са Севера, Клан се убрзо претворио у банде разбојника, које су под белим маскама плачкале, убијале и водиле тешке међусобне обрачуне.

У истрази Сената САД против Кју клукс клана откривено је да је у Јужној Каролини за шест месеци убијено и линчовано 35 људи, на јавном месту бичевано 262, да су мучена, убијена и спаљена 103 човека.

ККК је проглашен за армију Југа и назван је Невидљивом империјом. Свака држава је постала Краљевство, област Доминион, срез Провинција, а рејон Јазбина.

Први човек Клана (Форест) назван је Великим чаробњаком. Његови помоћници постали су Духови заштитници. Краљевство је водио Велики змај са осам Хидри, доминион Велики титан и шест Фурија, провинцију Велики исполин и четири Ђавола, јазбину Велики киклоп са два Ноћна сокола.

Овакво устројство одговарало је армији, никако тајном друштву. Велики чаробњак је изгубио власт и контролу над својим змајевима, титанима и киклопима. После директног одбијања послушности и Форест је, згрожен над злоделима, напустио Клан.

Људи под оружјем, без контроле, страха и команде претворили су се у звери. Променили су називе од смешних у сулуде: Шупље лобање, Сенке смрти, Крвави месец...

И јужњацима је било доста Клана. Помогли су да се орга-

Припадници Кју клукс клана парадиреју са националном заставом, симболом припадности „чистој америчкој раси“.

Обучени у одежде старог клана, чланови Јазбине из северне Каролине спремају се да обесе републиканца Џона Кемпбела. Спасли су га агенти FBI. (Новинска илустрација из 1871. године.)

низација распадне. Политички договор Севера и Југа га је докрајчио. Била је година 1877.

Ипак, искра Клана није потпуно угашена. Тињала је скоро четрдесет година, а онда букнула.

Зубар са ватреним крстом

Године 1915, Вилијам Џозеф Симонс из Алабаме, са још петнаесторицом следбеника, усправио је на Стеновиту планинама огромни дрвени крст и запалио га. Под крстом у пламену била је америчка заставица, Библија и мач. Симонс је под ватреним знамењем проглашен за Великог чаробњака, а остали за Витезове новог невидљивог царства. Време за васкрснуће мржње је дошло. Обојени, Јевреји и католици изједначили су се у правима, моћи и власти са белим протестантима. Повампирени КKK то није могао да поднесе.

Уз помоћ Едварда Јанга Кларка и његове љубавнице Елизабете Тајлер, које је занимала само зарада од мржње коју је распиривао Клан, КKK је кренуо новим путевима успона. Велики чаробњак је био задужен да мисли, двоје љубавника да окупљају нове чланове.

Године 1921. било их је 100.000, а већ 1924. чак 400.000. У почетку сенка свога претка, моћан и организован, нови КKK је постао застрашујући облак над демократским поретком Америке. То није била група јужњачких

Група људи поред обешеног Црнца, крајњи југ САД. Расна мржња се поново разбуктала када се двадесетих година овог века појавио други клан.

занесењака. Постајао је прворазредна политичка снага, демонска сила мрака која је измицала контроли.

У Клан је, нешто касније, продро тексаски зубар Хирам Весли Рванс. Ослабио је моћ

Симонса дајући му бесмислену почасну титулу Императора клана. Истинске моћнике Кларка и Тајлерову успео је да отера.

Клан је постао центар јужњачке политичке моћи. Под

препознатљивим капуљачама било је 500.000 људи.

„Ватрени крст све више расте ширећи своју дивну светлост и принципе хуманости и, уопште, принципе који су ову нацију учинили великом“ — писао је локални клановски лист. „Наши непријатељи су сви они који крше закон, затим: проститутке, црнци, Јевреји, католици, странци на тлу Америке, као и протестанти отпадници!“ — говорили су чланови Клана.

Удри конкуренцију!

Моћ и власт најјаче парализу разум. Вође Клана су постале бахате, осионе. Понашали су се као људи изнад закона. Клан је могао да стави вето на одлуку било које странке у САД, утицао је страхом на избор председничких кандидата. Године 1924. пред КKK врата будућности била су отворена. Заправо, врата су препрека. Њих није било. Постојао је само широки пролаз.

Без сумње, била је то моћна фашистичка организација са разгранатом трговачком мрежом и стотинама хиљада долара које су се сливале у централу у Атланти. Постала је финансијски гигант. Напади на црнце, Јевреје и католике били су, у ствари, уништавање могуће конкуренције у трговини и бизнису. У тријумфу и самозабораву почеле су да избијају на видело прљаве работе клановске браће. Најпогубније је било откривање њиховог двоструког морала: пијанство су осуђивали алкохоличари, проституцију блуднице, честитост лажови и подлаци. Покренула се машинерија осуде и распада. Истовремено, међу вођама Клана дошло је до обрачуна због новца.

Јахачи невидљиве империје јахали су у суноврат.

После Другог светског рата у коме су, не штедећи животе, Црнци, Јевреји и католици доказали припадност америчкој нацији, постале су бесмислене тврдње Клана о моралности америчке нације очишћене од овог зла.

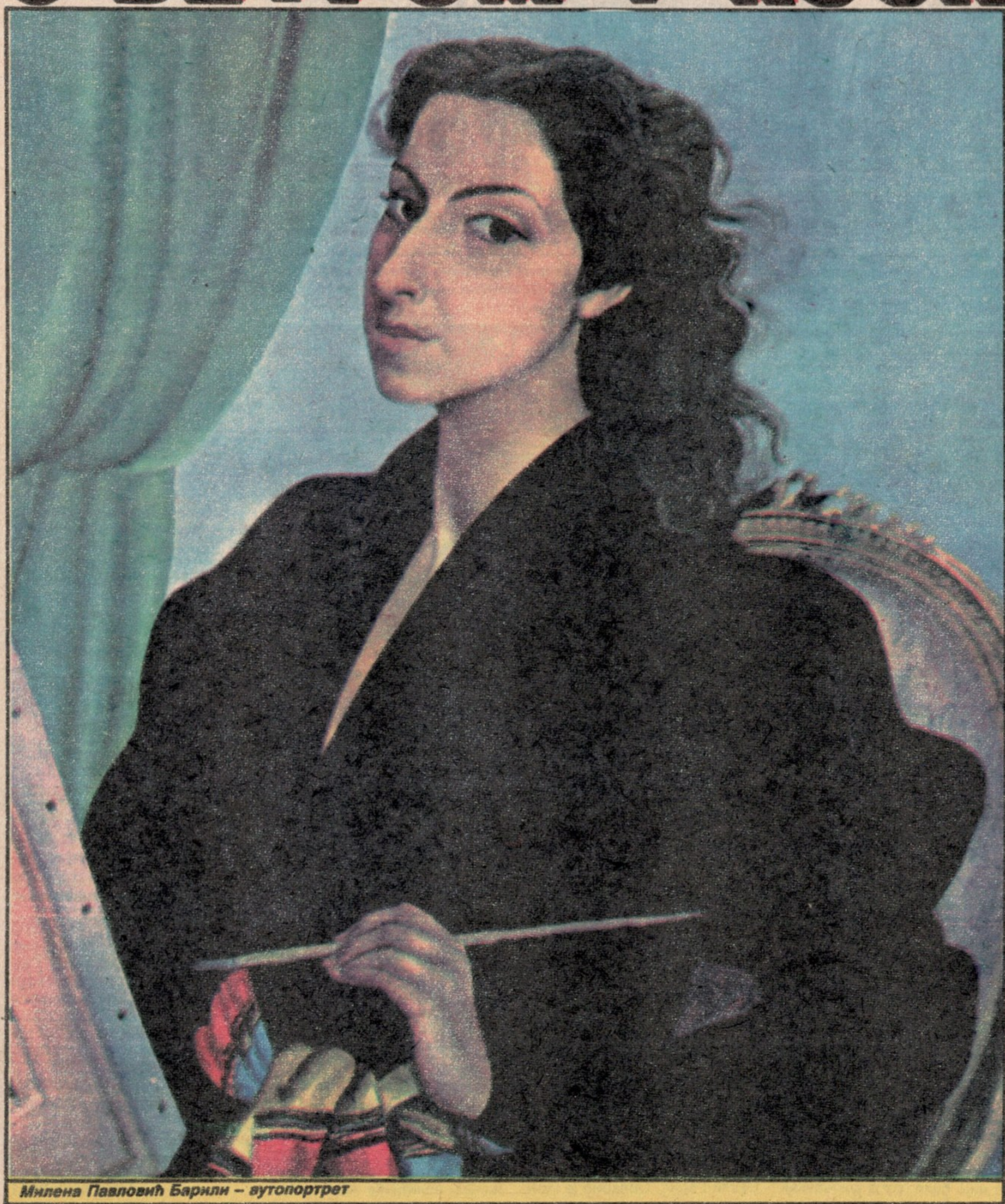
КKK данас има око 60.000 људи, углавном у забаченим јужним државама САД. Они се још заносе визијом свога вође Шелтона да се црнци са територије САД бродовима врате у Африку, континент са кога и потичу. Клан јесте прошлост, али не треба заборавити да је све почело од безазлене шале шесторице младих у држави Тенеси...

P. J.

(По књизи Н. Мекензија „Тајна друштва“)

БАЈКА О МИЛЕНИ

ДЕВОЈКА С ВЕТРОМ У КОСИ

Милена Павловић Барили – аутопортрет

**Мајка јој је те-
пала: „Малена,
милена моја”.
Тек рођена де-
војчица гледала
је својим вели-
ким очима. Као
да је знала да
ће се њено име
Милена милоз-
вучно огласити
широм света...**

А у том свету, далеко од
њене нане, ујка Боже
па чак и маме, живео
је у Италији њен зане-
сени отац Бруно. Толико за-
љубљен у своје ноте, стихо-
ве, приче по новинама, као да
није имао довољно времена
и за своју кћерку. А Милена
му је, у наручју маме Данице,
отишла у посету кад је имала
само 6 недеља.

Тај чудесни бели свет који
се, баш као да пркоси сетној
девојчици, решавао да отпоч-
не два велика рата, пружио
јој је руку. У пратњи своје ма-
ме, која је непрекидно шоки-

рала њихову патријархалну и
дубоко традиционалну среди-
ну, Милена је спремно при-
хватила тај позив. Путовала је
у Ницу, Бергамо, Рим, Грац.

Као од шале учила је све те

стране језике. Завршавала
школе на француском, немач-
ком, италијанском. И све вре-
ме, затворена у само њој
знан свет пун тајни, цртала је
и мислила у песмама.

Где год би се нашла углав-
ном је била млађа од свих
осталих ђака. Рано се поми-
рила с тим да је гледају са по-
мало подозрења. Онако пре-
фињена, беле пути и дугачких
прстију, образована и тален-
тована изазивала је дивље-
ње, али и завист. Пошто се на
једном месту углавном за-
државала прилично кратко,
није успевала да стекне чак
ни школске пријатеље (до
гроба).

Као крилата селица, летела
је изнад градова, поља, људи.
Баш као на једној слици коју
је касније урадила и назвала
„Тишина”.

Милена је све радила
као да неће имати до-
вољно времена. Стал-
но је журила. И са школом и
сликарством. Журила је ка не-
познатом циљу. Зато је са са-
мо 12 година уписала Уметни-
чку школу у Београду. Вредно је,
готово у трансу, цртала моделе,
мртву природу. Никад до краја задовољ-
на настављала је да ради код
куће с несмањеним жаром.
Њену машту нико није могао
да спута у школске оквире.
Њена професорка Бета Вука-
новић, задивљена Милени-
ним несвакидашњим тален-
том, дозвољавала јој је те
личне сликарске излете.

Тада је, седећи као прико-
вана у биоскопу, открила и

свет покретних слика. Желе-
ћи да се приближи том неу-
хватљивом свету, сликала је
портрете великих глумаца.
Посебно одушевљена тајан-
ственим Рудолфом Валенти-
ном, одлучује да му пошаље
карикатуру. Валентини јој од-
говара и хвали њено велико
умеће. Милена оставља два
портрета Рудолфа Валентина.

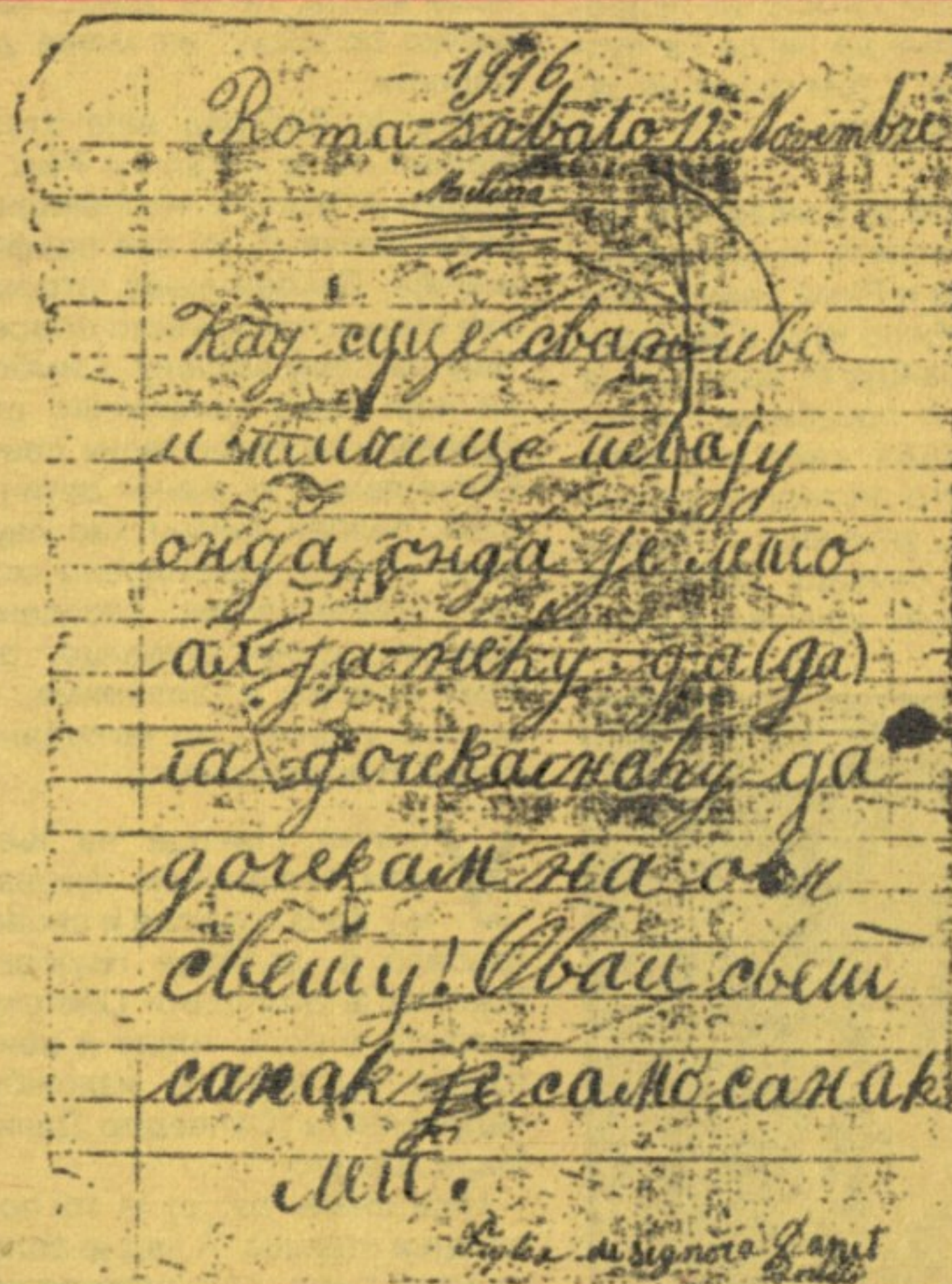
По завршетку Уметничке
школе Милена први пут учес-
твује на колективној изложби.
Чак је ни то не чини срећном
до краја. Опет се у њој јавља
стари трептај, немир који је не
држи на једном месту.

Милена носи тајанствени
кључ снова. А ти њени узне-
мирујући снови гоне је да иде
даље. Тешком муком растаје
се од београдских плочника и
пожаревачких залазака сун-
ца.

Долази у Минхен у коме јој
је непрекидно хладно, где се,
у недостатку новца, слабо
храни и живи у малој, изнај-
мљеној собици с мајком.

Чим седне за штафелај,
урања у свој свет фантазије
која носи чудесне симболе и
неку дубоку меланхолију.
Махнито ради, напад и по де-
сетак цртежа за неколико са-
ти. Често дочекује зору с па-
летом у руци.

На Академији је опет нај-
млађа. Да би доказала снагу
свог умећа и талента, прихва-
та чак и такмичења. Ко ће за
што краће време урадити
портрет колеге из класе. С ла-
коћом побеђује. Одушевље-
ни студенти своју малу сли-
карку с песмом прате до ку-
ће.

ПРВА МИЛЕНИНА ПЕСМА

Са седам година, боравећи
с мајком у Риму, Милена Пав-
ловић-Барили, мешајући ита-
лијански и српски (чим је про-
говорила, мајка је Милену
упоредо учила оба језика) на-
писала је своју прву песму.
Просто је запањујуће с коли-
ко зрелости и неког зледухог
предосећања теку ти дечији
стихови.

*Кад сунце свањива
и тичице певају
онда, онда је лето,
ал ја нећу да
га дочекам, нећу да
дочекам
на овн (разумљива грешка)
свету! Овај свет
санак је само,
санак леп.*

У потпису, на италијанском,
Кћерка госпође Данице
Барили

(Захваљујући Брани Ву-
ковић, уреднику Редакци-
је уметничког програма
Центра „Сава“ добила
смо ову Миленину песму)

МИЛЕНА ПАВЛОВИЋ-БАРИЛИ

1909 – Милена Павловић-Барили рођена 5. новембра у
Пожаревцу у браку Данице Павловић, потомка најстарије Ка-
рађорђевић кћерке Саве, и Бруна Барилија, италијанског ком-
позитора, песника, музичког критичара.

1915. борави у Италији, Француској – у Ници учи францус-
ки.

1918. враћа се у Пожаревац, наставља школу, да би у
другом разреду гимназије опет отишла у Рим, потом Грац (го-
дину дана у манастиру, учи немачки).

1922. уписује и за четири године завршава Уметничку
школу у Београду.

1926. одлази у Минхен да на тамошњој академији студи-
ра сликарство.

1928. враћа се у Пожаревац, 16. децембра у Београду от-
вара прву самосталну изложбу са преко 100 радова. Постаје
члан „Ладе” (за живота с „Ладом” излаже 1930. и 1932).

1930. путује у Италију и Шпанију и од тада заправо више
борави у свету него у Србији (у земљу повремено долази до
1939).

1931. излаже у Лондону. У овом граду задржава се око
годину и по дана.

1932–35. живи и ради у Паризу, самостално излаже у га-
лерији „Галерија Еугене”. Путује и излаже и у Риму, Фиренци,
Београду, Венецији. Пише и поезију и објављује у итали-
јанском часопису „Quadrivio”.

1935–36. последњи пут борави у Београду и земљи, 1937.
прелази у Италију где слика и излаже.

1938. у Паризу 30. априла излаже с групом „Нова генера-
ција”. У септембру у Бергamu, заједно с мајком, присуствује
премијери оцаве опере „Медуза”. Зиму проводи у Ослу. Ав-
густа 1939. бродом креће за Њујорк.

1940–44. због рата остаје у Њујорку. Сарађује у модним
часописима. Ради костиме и сценографију за балет „Себасти-
јан” Ђанкарла Менотија, излаже у Њујорку, Вашингтону, а 24.
децембра 1943. удаје се за Роберта Томаса Астора Гослена. У
пролеће наредне године, приликом пада с коња, повређује
кичму.

1945. 6. марта, изненада умире у свом стану у Њујорку ус-
лед срчаног удара. Урна с Милениним остацима пренета је
1947. у Рим и смештена у гробницу у којој је касније сахрањен
и Бруно Барили.

1954. Милена Павловић-Барили поново „откривена” у на-
шој средини.

Треба ићи даље. Разапета између две домовине није знала којој да се приклони. Толико је желела да је та њена Србија коначно прихвати.

Као члан „Ладе“ излаже у Београду. Добија похвале критике. Али, ни то није довољна препорука да добије посао. Без обзира на Миленино образовање, велики талент, искуство академског сликара, не добија посао чак ни у најзабитијим градовима. Желела је да се даје, да пренесе

динама, или просто из непрекидне жеље да нигде не пусти корење, у том граду не задржава се дуго.

Као што је у младости била распета између Београда и Рима, њено срце сада узбуђено куца и за Паризом. А француска престоница прима је с посебним поштовањем. Мића, како је о себи волела дуго да говори у мушком лицу, упознаје у Паризу мистичног сликара Де Кирика (због његове критике једном

нема ништа. Такав однос, као према просјаку, не може да опрости.

Ако је Београд није хтео, жељно су је чекали и Рим и Париз. А Милена непрекидно ради. Сlike су јој све префињеније. Ликови жена, огромних сетних очију, често подсећају на саму Милену. Символи који само делимично откривају њен тајанствени свет. Гасне лампе из њеног детињства, велови танани као паукова мрежа, узнемирено море, уклете лађе, гвоздени кревети, црне рукавице, па опет девојке с веловима, с ветром у коси. Све загладане негде, иза стварности.

Успутна станица на њеном бескрајном путовању кроз градове и снове требало је да буде Њујорк. Желела је да посети Светску изложбу у овом граду и централни догађај – изложбу надреалиста (Салвадор Дали, Марк Шагал).

Није знала да јој је то последња станица. А кад је села на мали брод, одједном се на палуби појавило 12 калуђерица. Тада је помислила да је то лош знак. Хтела је да се врати, али било је сувише касно. Да ли је нешто предосетила?

Оно што је у младости радила за своју душу у Њујорку претвара у праву уметност. Због непрекидних материјалних тешкоћа пристаје да прави илустрације за познате журнале „Вог“, „Таун енд Кантри“. Не одступајући од своје идеје, илустрације „на задату тему“ богати својим симболима.

У Америци се окреће изради портрета чувених (и богатих) личности. Колико је слика израдила у Америци, остаће (изгледа) вечна тајна.

Средином рата Милена својим презименима додаје још једно – Гослен. Удаје се за члана угледне њујоршке породице Роберта Томаса Астора Гослена.

Кажу да је „девојка с ветром у коси“ коначно нашла своје уточиште. Од детињства лудујући за коњима (Пожаревац је био збуњен кад Милена пројури на свом ату), села је у седло и коњ ју је збацио. Опет је повредила већ начету кичму. Опоравила се.

На самом крају рата заспала је у новом стану који је тек почела да уређује с мужем. Није се пробудила. С птицом у руци, лепршаве косе прекривене тананим веловима, Милена је, сасвим сигурно на белом коњу, некуд отишла. И однела своју тајну. Оставила нам је слике да покушамо да разрешимо ту њену загонетку.

Весна Софреновић

Милена на својој изложби у Њујорку, 1943.

нешто на ђаке. Није вредело. Безобзирно је одбијају. Окрећу главу. То је дубоко вређа, оставља јој ране у души.

Као и увек до тада, та тиха девојка отменог држања и сетног погледа спас тражи у сликању и путовању. Пошто је већ обишла Град светлости, решава да открије Шпанију.

Нажалост, болест је прати као сенка. Не пушта је на мир. Напада јој срце, кичму. Једна операција у Мадриду, граду Веласкеза, Гоје, Ел Грека, друга у Паризу у коме се већ заљубила у импресионисте.

Годину и по дана борави у Лондону. И тај град, својим тајанственим кључем, успева да отвори и уђе у сам врх уметничке елите. Има и самосталну изложбу. Да ли због свог наслеђеног медитеранског темперамента, васпитања у сасвим друкчијим сре-

приликом уништава тридесетак својих радова), великог песника Пола Валерија. Валери јој једном свечано признаје да она боље слика него што он пише стихове. Чувени Жан Касу пише предговор за Миленин каталог.

Али, Рим носи у крви. Често путује тамо, сада увелико присна са својим оцем – боемом. Бруно Барили је поносан на своју јединствену Милену. Чак је, објављујући књигу, захтевао да буде оплемењена са 16 Милениних илустрација. Вероватно јој и презиме Барили отвара многа врата у свету.

Још једном борави у Београду који је, последњи пут, вређа. Никад се више неће вратити у своју земљу. Spreма се да ради краљичин портрет. Чека годину дана и коначно, добивши 4000 динара, стиже писмо да од портрета

Били су тешки дани на фронту Естрамадуре, области на западу Шпаније која се купала у крви грађанског рата. Горели су градови, села, рат је достигао врхунац...

Гранате су непрестано падале, неке сасвим близу подрума у коме је капетан Хименес саслушавао сумњивог човека. Поред капетана Хименеса у склоништу су се налазила и два потпоручника, на степеништу је, с пушкомитралезом у руци, стајао војник под шлемом, с телефоном је ратовао крупни наредник повезане главе. Кроз завој му се назирала крв.

– Име и презиме?
– Мануел Фелис.
– Занимање?
– Пољопривредни радник.
– Шта си тражио у близини моста?

– Крио сам се у рушевини куће... Од фалангиста. Заробили су ме и оптужили да сарађујем са републиканском војском. Успео сам да побегнем и крио сам се у рушевини.

– Где су ти исправе?
– Све је остало у рушевини. Једва сам извукао главу кад су почеле да падају гранате.

Тројански коњ

Заробљеник је, очигледно, већ био исцрпљен од више-часовног испитивања. Изгледало је да ће се сваког часа сручити на под.

Свако је био сумњив... И овај, наизглед недужни, Мануел Фелис, ако се уопште тако зове. Можда је баш он онај невидљиви демон који је последњих недеља републиканцима нанео толико зла уносећи панику у борбене редове и позадину.

Летела су у ваздух складишта муниције, гореле су фабрике и магацини с храном, из река су тужно штрчале конструкције срушених мостова... И увек су у близини виђали човека кога нико није умео детаљније да опише. Зато су му и дали име – Демон. Страшно је било то што је радио и што је могло да се види, а можда је још страшније оно што се не зна: каква све обавештења доставља непријатељу.

Објашњења непознатог капетану су звучала прилично логично... Па, онда, полуселачко одело, начин изражавања, жуљевите руке...

Тада је почео жесток напад непријатеља. Једна граната је ударила сасвим близу.

– Седите – рече капетан Хименес заробљенику, а онда се окрену једном потпоручнику и поче шепатом да му издаје нека наређења.

На фронту
Естрамадуре

„ДЕМОН“ ЈЕ ИЗГУБИО ИГРУ

Летела су у ваздух складишта муниције, гореле су фабрике и магацини с храном, из река су штрчали остаци срушених мостова... У близини су увек виђали човека кога нико није умео тачно да опише...

— Разумео сам — одговори младић и одјури из подрума.

— Не знам откуд ми је сад пао на памет тројански коњ — замишљено прозбори капетан.

Заробљеник ничим није показао да је то чуо, а камоли разумео.

— Његова модерна варијанта — удену се у размишљања други потпоручник — свакако је ова фашистичка пета колона. Лоше смо среће кад је баш код нас морала да се оживотвори.

Стижу фалангисти

Следећих петнаест минута није било канонаде, али изненадна тишина била је још непријатнија.

— Наше снаге су на овом сектору слабе — примети капетан. — Морам отворено да кажем: прети опасност да нас опколе и заробе.

На степеништу су се зачули груби војнички кораци, уз повремену пуцњаву.

У подрум се сјури десетина фалангиста са упереним пушкама. Вођа десетине нареди:

— Баците оружје! Немате никакве шансе!

Потпоручник подиже револвер, али га капетан зграби за руку:

— Буди миран, будало!

Заробљеник прикупи преосталу снагу и појури ка фалангистима.

— Не пуцајте на мене! Наши смо!

— Стани у ред са заробљеницима — нареди вођа.

— Ја сам ваш! Члан сам Обавештајне секције XIII Б.

— Нисам чуо за такву секцију! Стани крај осталих!

— Обавештајац М 17! Ако ти то ништа не казује, онда — „Демон“!

И наводни Мануел Фелис увуче се међу фалангисте. Док је тапшао двојицу најближих, говорио је:

— У прави час сте стигли! Хтели су већ да ме стрељају!

Радосно се смејао све док му поглед не паде на Хименеса.

Капетан му је прилазио не обазирјући се на уперене пушке. Са сваким његовим коракком фалангисти су окретали

пушке у страну, тако да су једног часа све биле уперене у „Демона“.

— Зар још ниси схватио — упитао је капетан.

„Демону“ је тек тада све постало јасно. Затетурао се.

— Хвала вам — рече капетан „фалангистима“. — Сад можете да скинете те одвратне униформе и вратите се на положај.

Један по један изашли су из подрума.

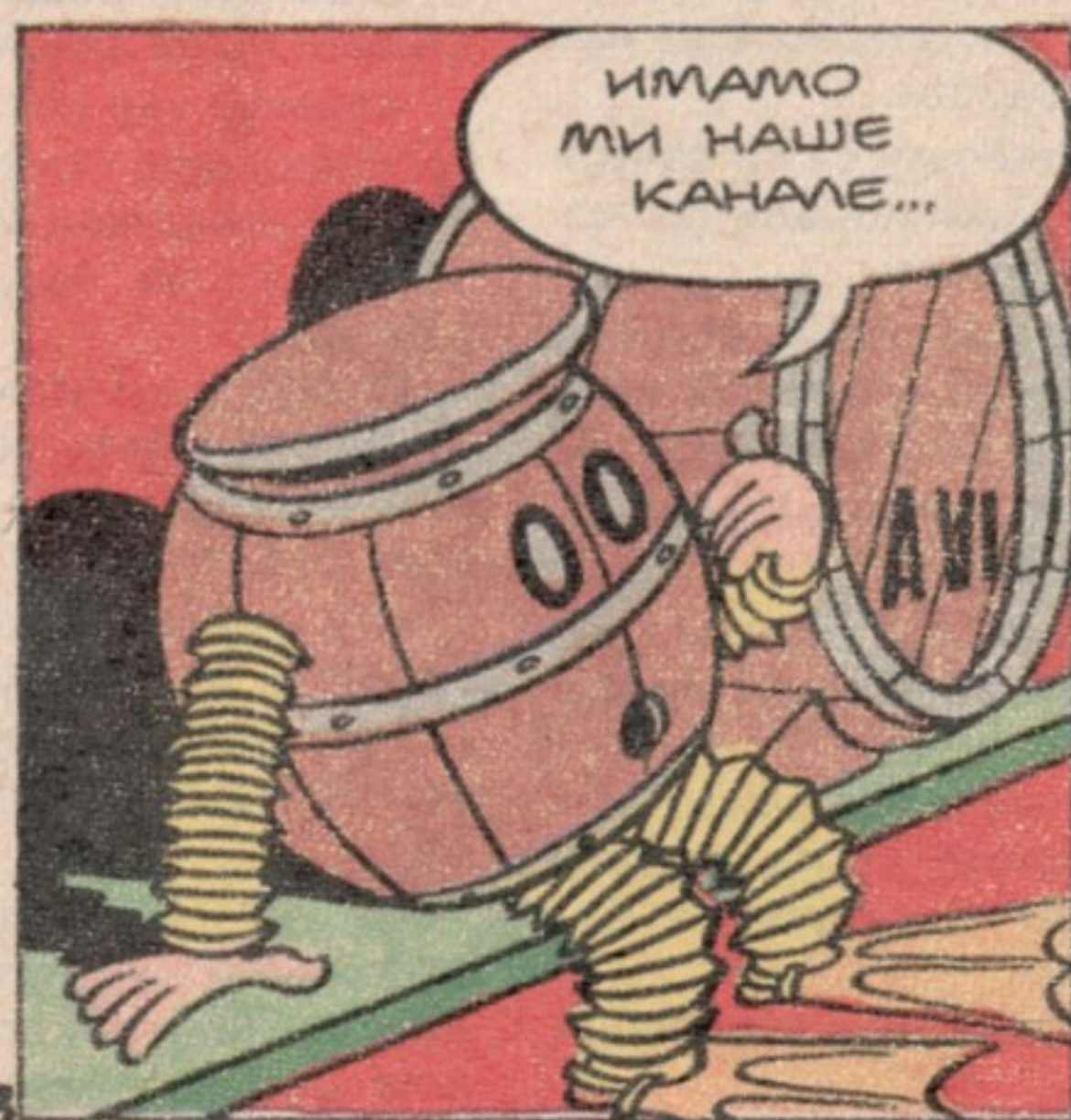
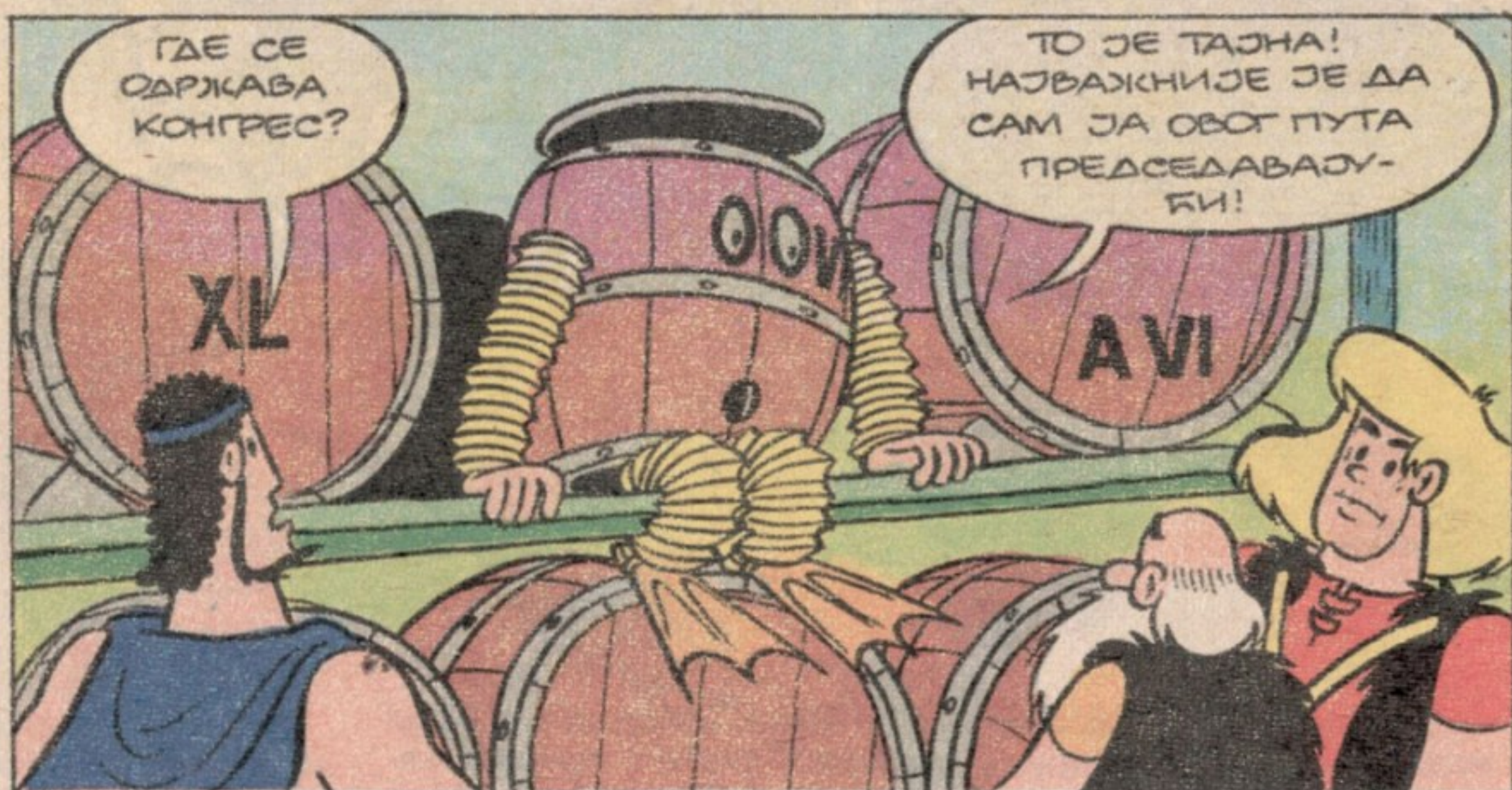
— Јесу ли добро одиграли своје улоге капетане — упита поручник кога је Хименес раније послао из подрума.

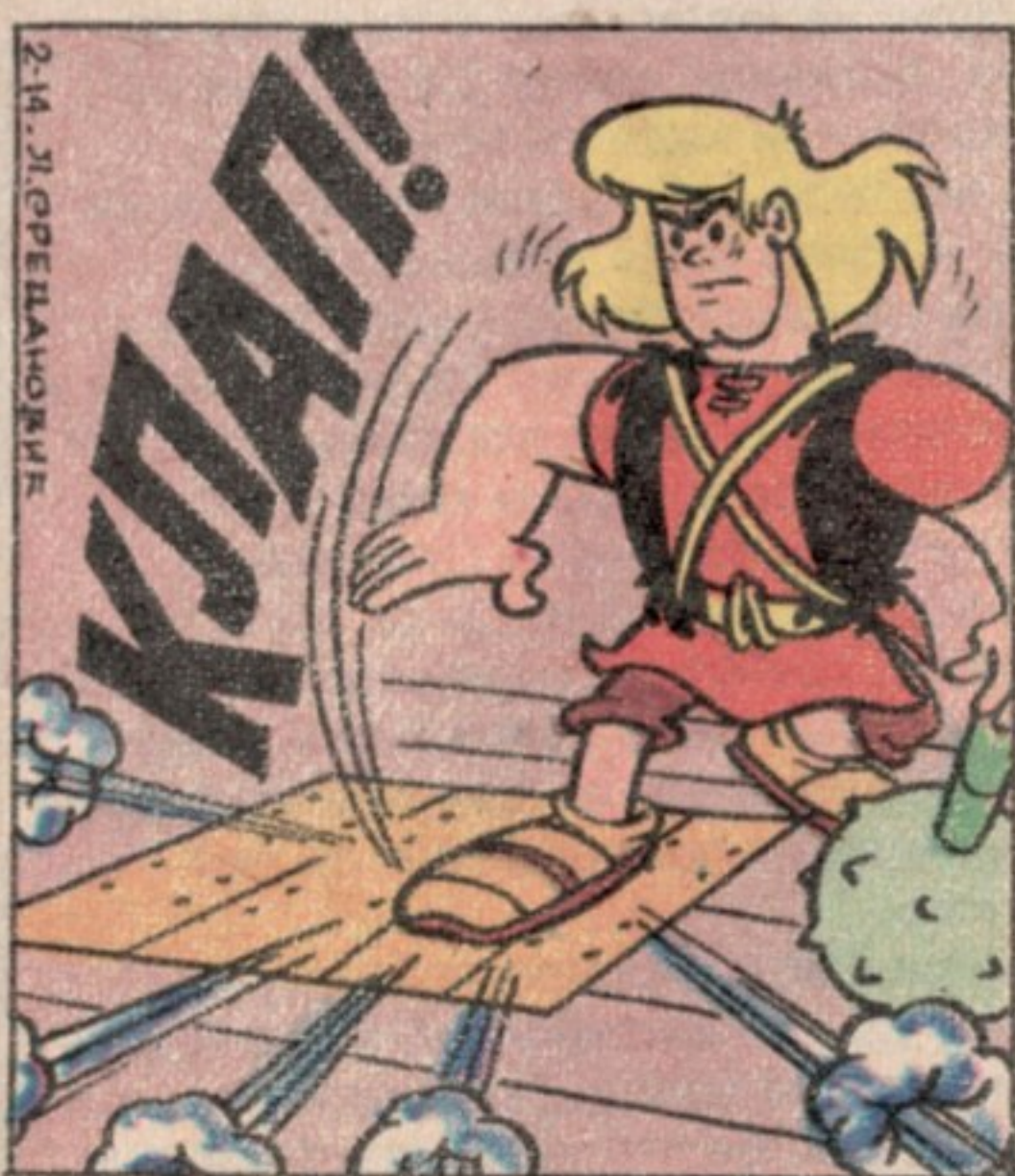
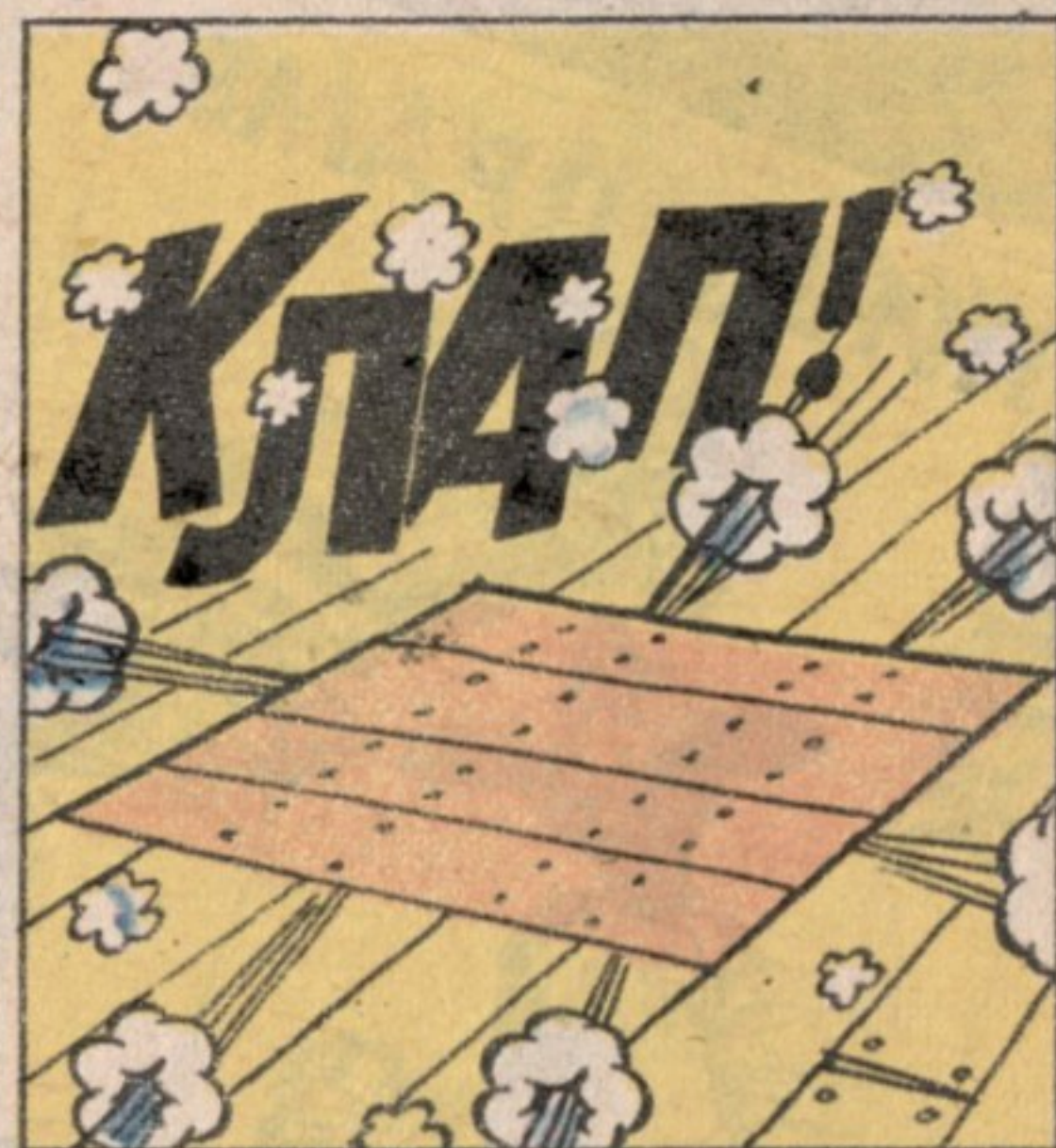
— Сјајно. Чак је и ваш колега поверовао да су прави... Изведите господина!

„Демон“ се није опирао. Схватио је да је овог пута изгубио игру.

После неколико минута зачуо се плотун стрељачке десетине.

Илустровао: Брана Јовановић

У СЛЕДЕЋЕМ БРОЈУ: ВЕШТИЦЕ, АКРЕПИ И ОСТАЛИ

ЖИВОТ ПИШЕ ДРАМЕ

ТРИПУТ ОПЛАКАН

**Мајку руског
пуковника
Александра Фролова
у току рата су три
пута обавештавали да
јој је син погинуо**

Једног хладног децембарског дана 1942. године поштар је неодлучно закуцао на врата стана породице Фролов у Москви. У руци је држао танак коверат без марке, само са печатом војне поште. Већ по изгледу писма било је јасно да у њему нема добрих вести.

— Ево писма — промрмља писмоноша, окрену се и удаљи да не гледа туђу муку и жалост.

Варвара Фролова је једва успела да отвори коверат. Руке су јој толико дрхтале да није могла прочитати шта у писму пише. Позвала је свог деветогодишњег сина Витошку:

— Прочитај, сине, шта пишу... Витошка узе писмо и поче да сриче: „Ваш син Александар..." Наједном замукну и сав погледе. — Мама — повика изненада Витошка — па нашег Сашу су убили!

— О, Господе — само толико успела је да изусте ојађена мајка и срушила се на под.

Радостан сусрет

Од тог догађаја није прошло ни месец дана када је неко, усред ноћи, снажно закуцао на врата Фролових. Витошка је одмах скочио из кревета и погледао кроз врата — напољу је стајао човек у униформи. У тренутку је препознао свог старијег брата. Ван себе од радости, дечак је позвао мајку: Мама, мама. Саша је стигао!

— Какав Саша? Шта је теби? Али, када је Витошка отворио врата и у кућу пустио човека у униформи,

Варвара Фролова одмах је препознала сина.

— Саша мој, сине мој — једва је говорила од узбуђења — шта се то догодило с тобом Ми смо те већ оплакали.

— Грешка, мајко. Обична грешка. Ето, видиш, ја сам ту — жив и здрав.

Сашу посадише на столицу и он поче мајци и брату да прича шта се то збило са њим.

Једног дана крајем октобра 1942. године полетео је заједно са пратиоцем на борбени задатак. У ваздушном простору изнад Волге убрзо су обојица упали у жесток окршај с Немцима. У вештом маневру Саша је митраљеским рафалима запалио немачки бомбардер „хајнкел". Али, један непријатељски ловац убрзо је Сашу засуо рафалима. Десно крило Сашине летелице одмах се запалило а он се није двоумио: одмах је искочио из авиона. Да га Немци не би убили у ваздуху, одлучио је да падобран активира тек кад се приближи земљи. Међутим, при самом доскоку на земљу повредио је зглоб на ноzi.

Пратилац је крив за „смрт"

Када се вратио са борбеног задатка, Сашин пратилац је рапортирао команданту пука:

— Александар Фролов је погинуо. Видео сам како му је авион експлодирао у ваздуху, али њега нисам видео да је искочио падобраном.

Тужна вест брзо се раширила у јединици. Сви су жалили свога друга, pilota-ловца Сашу. Команданту није преостало друго до да изврши дужност коју су прописивала војна правила: позвао је ађутанта и наредио му да о Сашиној погибији писмено обавести породицу Фролов.

Само неколико дана касније, храмајући на једну ногу, у јединицу се вратио „погинули" пилот Саша. Сви су били запањени када се појавио.

— А ми тебе већ избрисали из списка живих — рекао му је командант пука када му се Саша јавио. — Што је још горе, послали смо и писмо твојој мајци и обавестили је о твојој погибији. Но, и то се дешава у рату — рече командант тапшући га по рамену. — Пратилац је крив за твоју „смрт". Када се мало опоравиш, кренућеш у фабрику по нови авион, а успут ћемо исправити и нашу грешку. Свратићеш на дан-два до твојих у Москви да их поздравиш и да нас оправдаш.

Када се Саша Фролов вратио у јединицу са новим авионом, механичари су на његовом ловцу „јаку" одмах учртали десет белих звездица, толико је,

наиме, немачких авиона обориса. Као најбољем пилоту у пуку Саши су давали најтеже задатке.

Друга тужна вест

У време жестоких борби за ослобођење Харкова средином августа 1943. године Варвара Фролова примила је ново писмо у коме јој јављају да је њен син, пилот Александар Фролов, погинуо борећи се за отаџбину.

Иако поучена ранијим искуством, несрећна жена је мислила: иста грешка

не понавља се два пута. Жалост је поново завладала у дому Фролових.

Александар Фролов полетео је са пратиоцем Павловским да штите једну тенковску колону и убрзо се сукобио са шест немачких ловаца. У жестоком окршају успели су да оборе два „месершмита“ а онда су се четири преостала ловца окомила на њих. Фролов је рањен у ногу, а његов авион погођен. Павловски је у бришућем лету успео да се извуче из борбе. Крајњим напорима Саша је успео да прелети линију фронта и да се принудно спусти близу једне истурене тенковске јединице.

Тенкисти су Фролова извукли из слупаног авиона, указали му прву помоћ, дали штап и испратили с речима: — Иди, другар, у своју јединицу и постарај се други пут да тако не слећеш. — Павловски је у међувремену известио команданта пука да су Немци оборили Фролова над окупираном територијом и да он није искочио из авиона. Ађутант је поново написао писмо Фроловима, а Сашу избрисао са списка живих пилота.

Фролов је тек после пет дана напорног пешачења успео да стигне до своје јединице. Мало је рећи да су његови другови били запањени. Ово им се још није догодило: истог човека ожалили су по други пут, а он, ево, стоји пред њима. Убрзо је и Варвара Фролова добила службени допис да јој се син вратио у јединицу.

Треће писмо

Средином фебруара 1945. године, када се рат већ ближио крају, поштар се и по трећи пут појавио код Фролових са судбоносним писмом. Варвара Фролова није више имала снаге да писмо отвори. Учинио је то њена сусетка. Овога пута није писало да је Александар Фролов погинуо, већ само да је нестао приликом извршења борбеног задатка.

У то време пуковник Фролов се налазио на дужности команданта пука, за собом је имао већ 23 победе у ваздуху, а груди су му красила висока одликовања. Када је 9. фебруара 1945. године командант 17. ваздухопловне армије наредио да се извиди једна важна област у северном делу Мађарске, Фролов је изразио жељу да обави овај задатак. Тих дана време је било веома лоше и видљивост слаба. У ваздуху није било немачких авиона.

Пуковник Фролов је својим „јаком“ упорно продирао ка циљу. Убрзо је открио немачку моторизовану колону која се кретала према фронту. На изненадног госта из ваздуха Немци су отворили ураганску ватру са земље. На њихову ватру Фролов се није много обзирао, желео је да прикупи што више података о тенковској групацији. летећи дуж тенковске колоне, његов авион био је погођен на неколико места, а он рањен испод десног ока. Убрзо је, нажалост, и мотор његовог „јака“ почео да „кашље“, па је био принуђен да слети.

Док је осматрао где да се спусти, Фролов је са запрепашћењем утврдио да се испод њега простире непрегледна шума. Летео је изнад самих крошњи дрвећа, а онда осетио снажан тресак, затим тупи удар и лом. После тога је изгубио свест.

Дошао је к себи тек увече. Дуго није могао да се сети шта се све са њим збило. Лежао је у углу неке напуштене штале, а онда се присетио да провери да ли му се у унутрашњем џепу зимског комбинезона налази пиштољ. Пиштољ је био на месту, чак и одликовања и ознаке чина на униформи.

Његово размишљање убрзо је прекинуо човек у радничкој одећи. Непознати је с осмехом пришао рањеном пилоту и пружио му руку. Био је то његов спасилац. Словак по народности. Видео је када је авион пао, извукао пилота из олупине и сакрио га у шталу како га Немци не би нашли. После десетак дана опоравка словачки партизани пребацили су га до совјетских јединица. Тако се пилот Александар Фролов и по трећи пут вратио међу живе. Наставио је да лети до коначне победе над фашистичком Немачком. По завршетку рата по други пут је био проглашен за хероја Совјетског Савеза.

М. Б.

Илустровао: Брана Јовановић

ЕЛЕКТРОЦЕНТРАЛА НА ГУМЕ

У Сједињеним Америчким Државама сваке године на ђубриштима широм земље нађе се око 200 милиона аутомобилских гума. Многе градске депоније чак одбијају да их приме, па их грађани, немајући куд, остављају по пољима и предграђима. Тако се стално повећава опасност од пожара и могућност да густе црне и отровне димове гума загади околину. Неке од бачених гума могу поново да се прераде, али то се односи само на оне које нису исувише старе и оштећене. Такође, те гомиле брзо настану пацови и разне друге штеточине и у њима се множе.

Невољом око одбачених ауто гума до сада се најозбиљније позабавила калифорнијска компанија „Оксфорд Енерџи“. Њени стручњаци успели су, како каже председник Роберт Колман, „да јед-

ним ударцем убију две муве“. Прво, сагоревањем се уништава гума, при чему свака ослобађа енергију као 7,5 литара нафте, и друго, та енергија се користи за производњу електричне.

Својеврсна електрана на гумама настала је недалеко од града Модеста у области у којој су већ деценијама одлажу старе гума, па се тамо издигло

грађана Модеста. Зато су се и обрадовали изградњи централе која годишње „прогута“ око 6 милиона гума.

Све гума се најпре разврставају и оне које не могу да се прераде завршавају у великим пећима електране на температури од 1.500°C. Али, већина постројења састоји се од разних скупих система пречишћавања. „У стању смо

„Оксфорд Енерџи“. „Уосталом, закон о загађењу околине у Калифорнији један је од најоштријих у САД и електрана у Модесту уопште не би могла да ради да га се строго не придржава“.

Ове године слична електрична централа снаге 30 мегавата изградиће се у Држави Конектикат. Она ће трошити око 10 милиона старих ауто

највеће „гумено брдо“ на свету на коме их има око 40 милиона. Ово ђубриште временом је постало права мора

да готово у потпуности пречистимо све штетне материје које би угрозиле околину“, каже председник компаније

гума, што износи готово целокупну годишњу производњу северних и западних држава САД.

ВИШЕ НЕЋЕ НА ЈУГ

Редовно посматрање понашања птица селица, које су спровели орнитолози под покровитељством Орнитолошког друштва Немачке из покрајине Баден Виртенберг и Друштва за заштиту природе, показала су да већина ових птица све касније одлази у топлије крајеве и да чак 68 одсто од 19 посматраних врста одлаже сеобу и прилагођава се постепеном расту температуре. Већ је познато да научници предвиђају знатно отопљавање на Земљи услед повећане количине угљен-диоксида у атмосфери и ефекта стаклене баште.

Научник Петер Бертхолд из института Макс Планк сматра да еволуција миграције птица која је започела пре 15.000 година, по завршетку леденог доба, још није окончана. Он чак мисли да промене које се догађају у животној околини, нарочито оне климатске проузроковане све већим загађењем атмосфере, могу да

изазову значајне промене понашања птица у време сеобе.

Примери да се наставља еволуција миграције птица могу да се уоче код многих врста. Вивак, рецимо, није настањивао Финску све до овога века. Неке врсте зеба су се од 1800. па до 1925. године селиле из своје постојбине у Средоземљу према северу Немачке, а од краја шездесетих и ка Шведској и Финској.

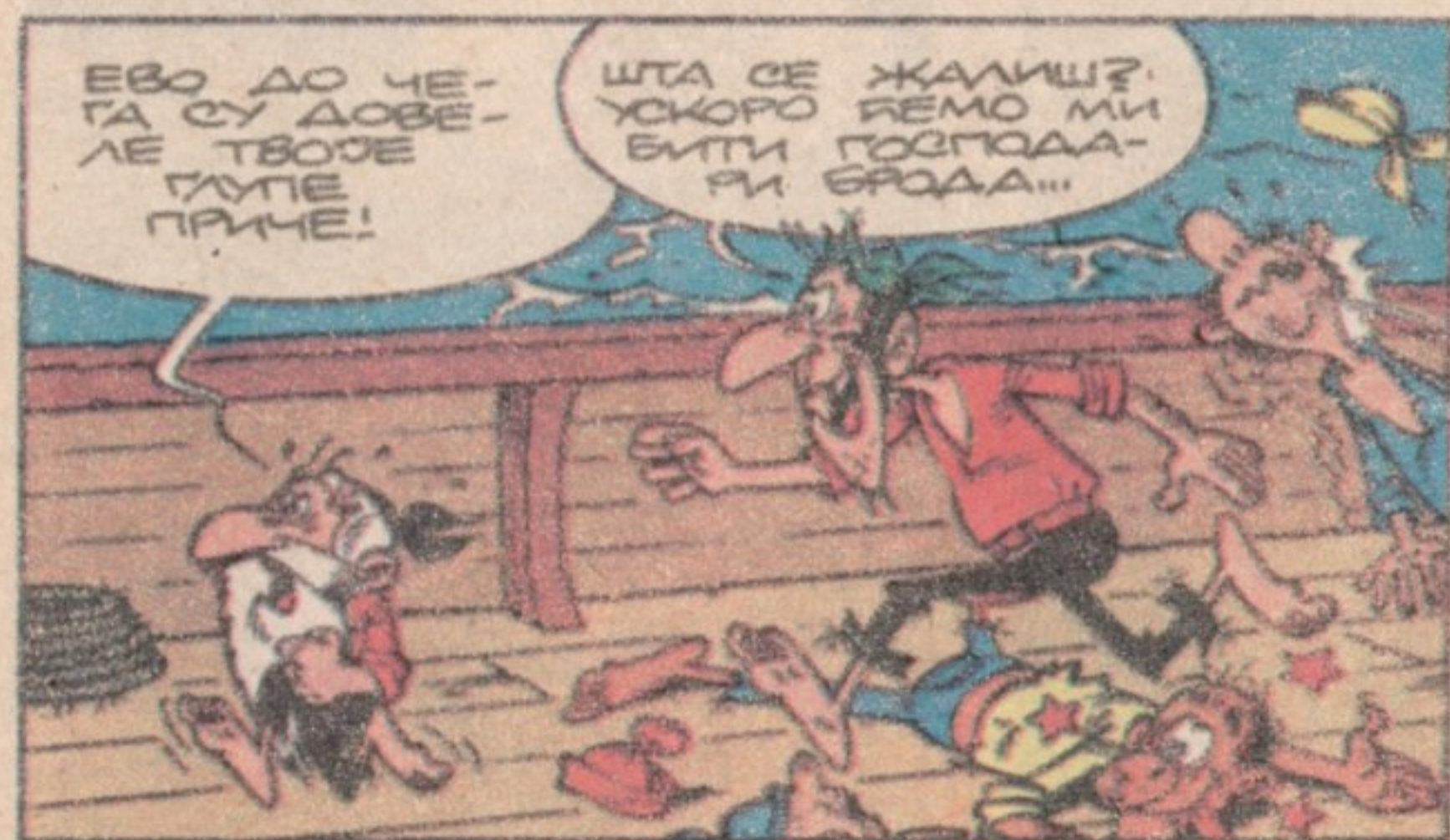

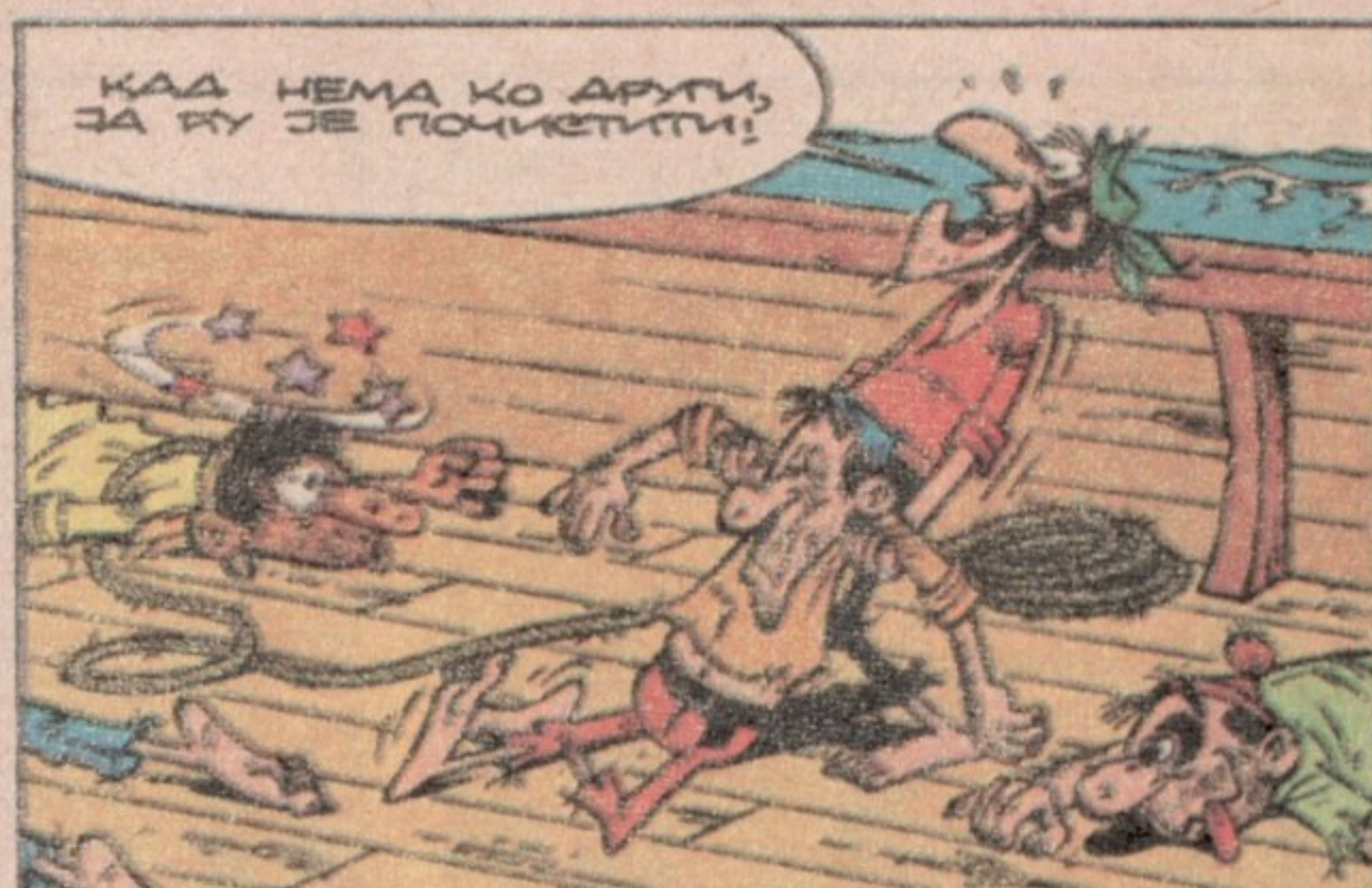
Црни дрозд је такође освојио нова подручја и крајем четрдесетих година стигао чак до Гренланда. Прилагођавање климатским променама одвија се веома брзо. Рецимо, ако неке врсте птица осете да могу да преживе зиму у својим гнездима, онда одлучују да се не селе и остају код куће. Али, ако их ипак задеси јака зима, вероватно ће већи број ових птица поново одлетети у топлије крајеве.

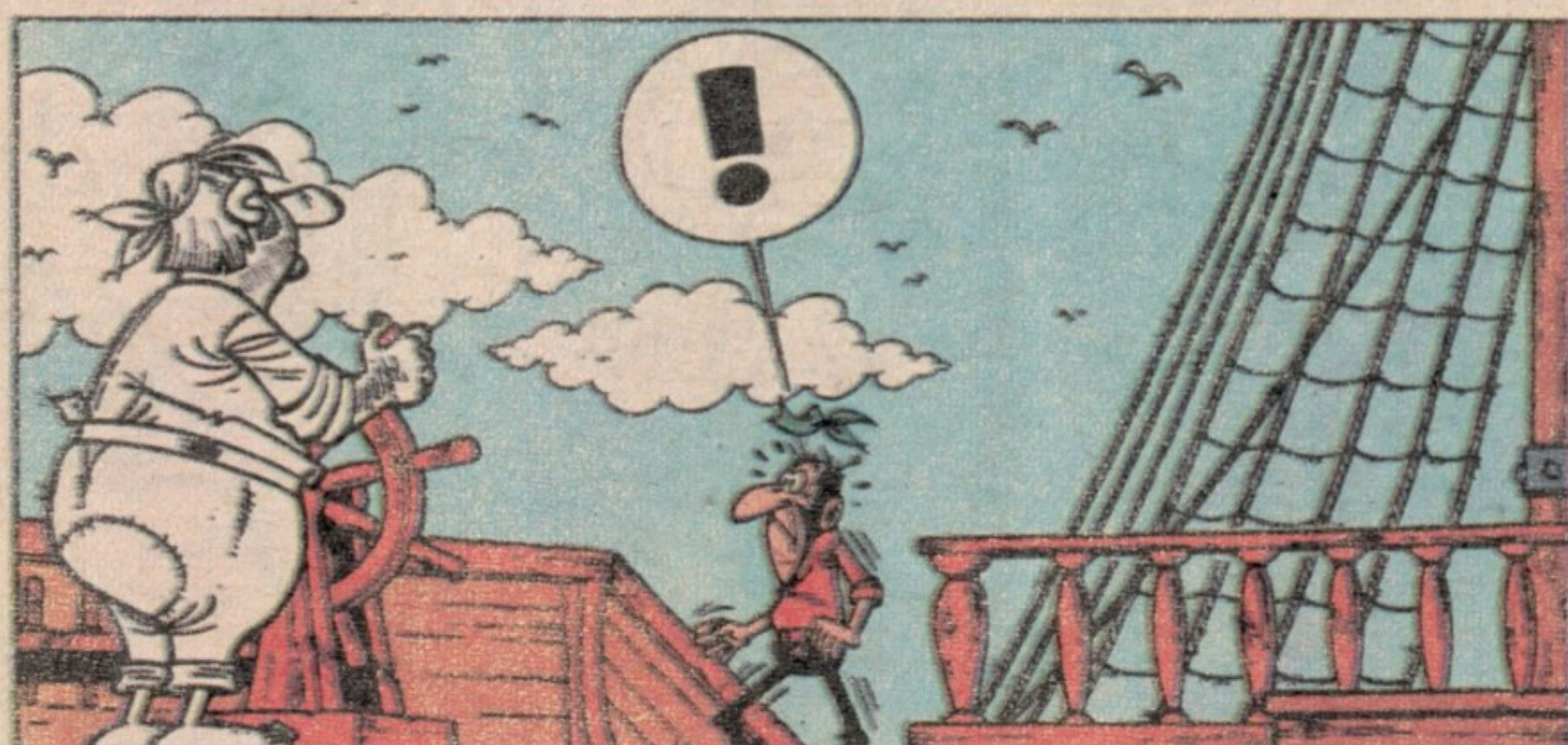
Добар пример могућности прилагођавања птица селица променама средине је кос. До почетка овог века он је у централној Европи био искључиво селица, у време полагања јаја настањивао је шуме, а селио се у Средоземље током зиме. Данас око половине ових птица остаје у својим гнездима током читаве године. Орнитолози предвиђају да ће због отопљавања на географским ширинама централне Европе многе селице све чешће постајати станице.

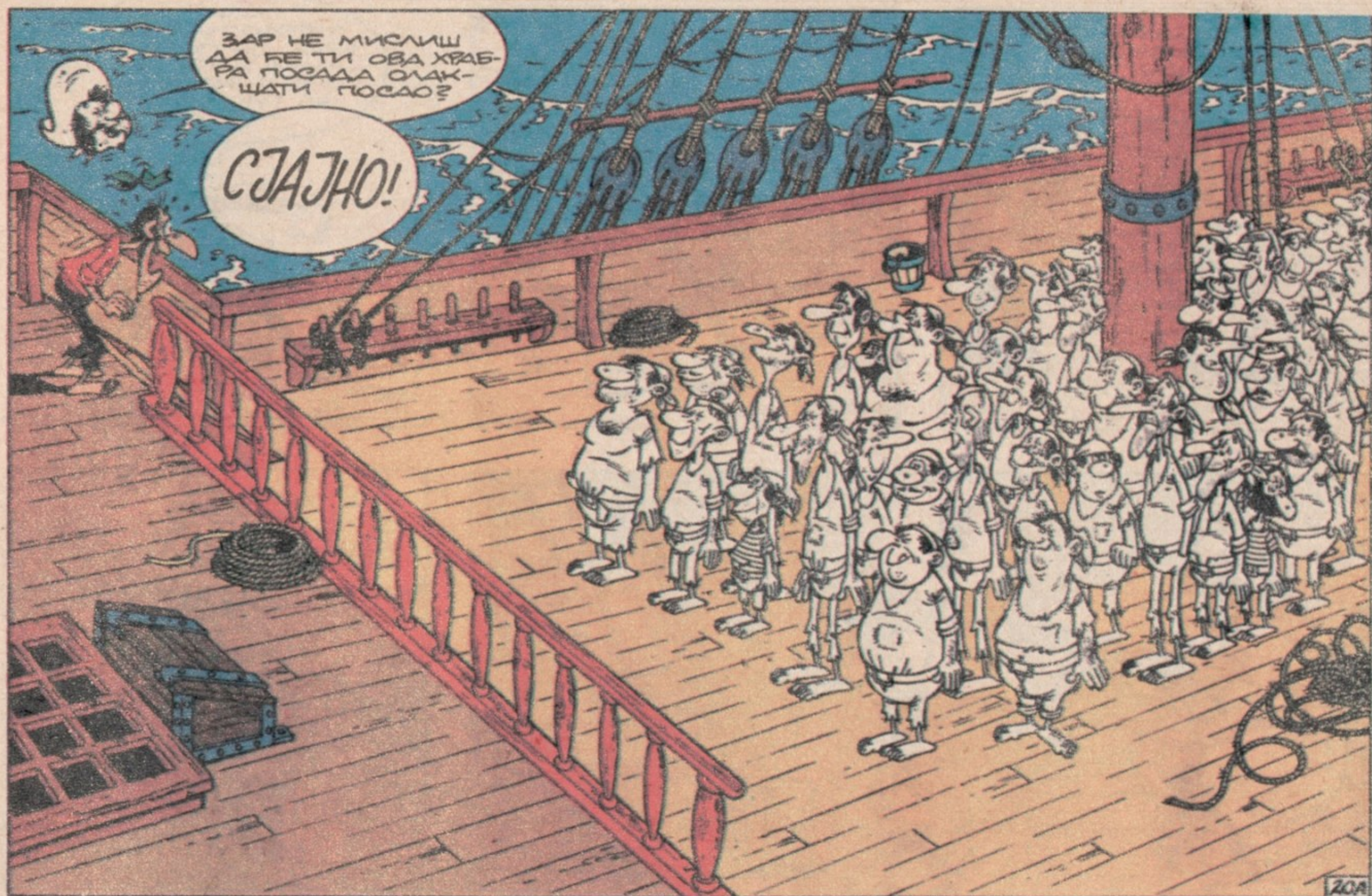
ЦРНА БРАДА ЦРВЕНО ОСТРВО ПЛАСО

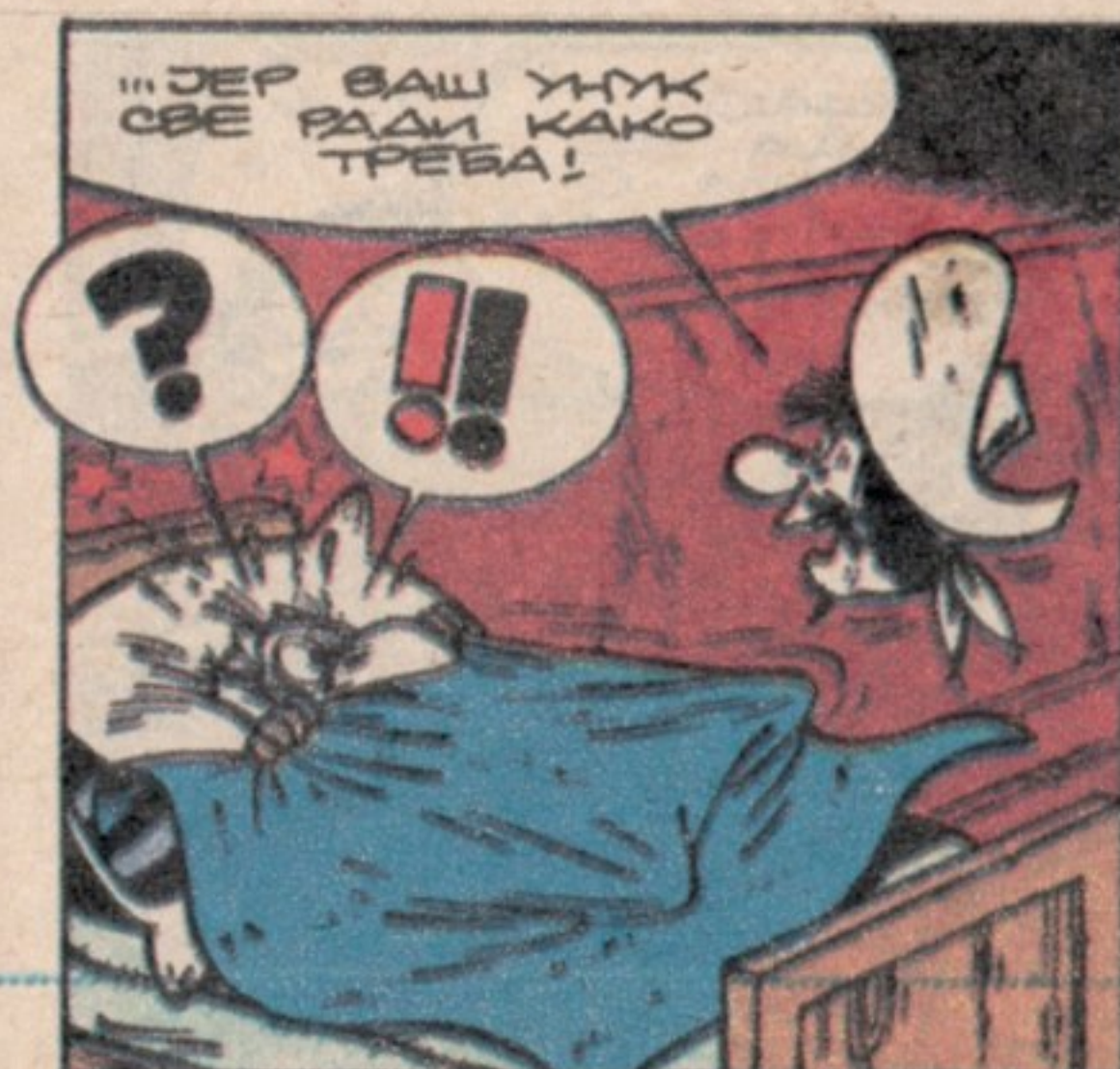
ЦРТА И ПИШЕ: М. РЕМАК (M. REMACLE)

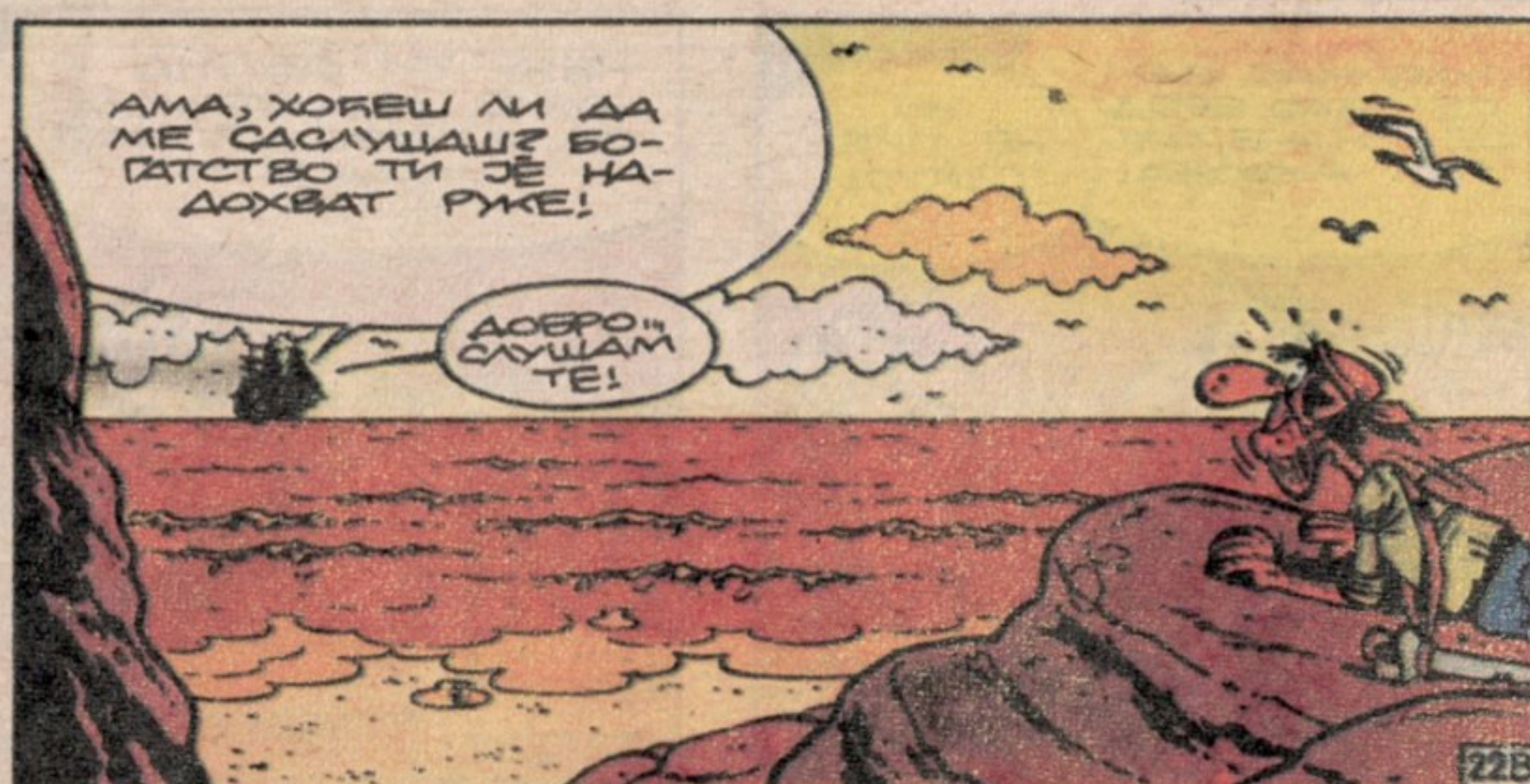

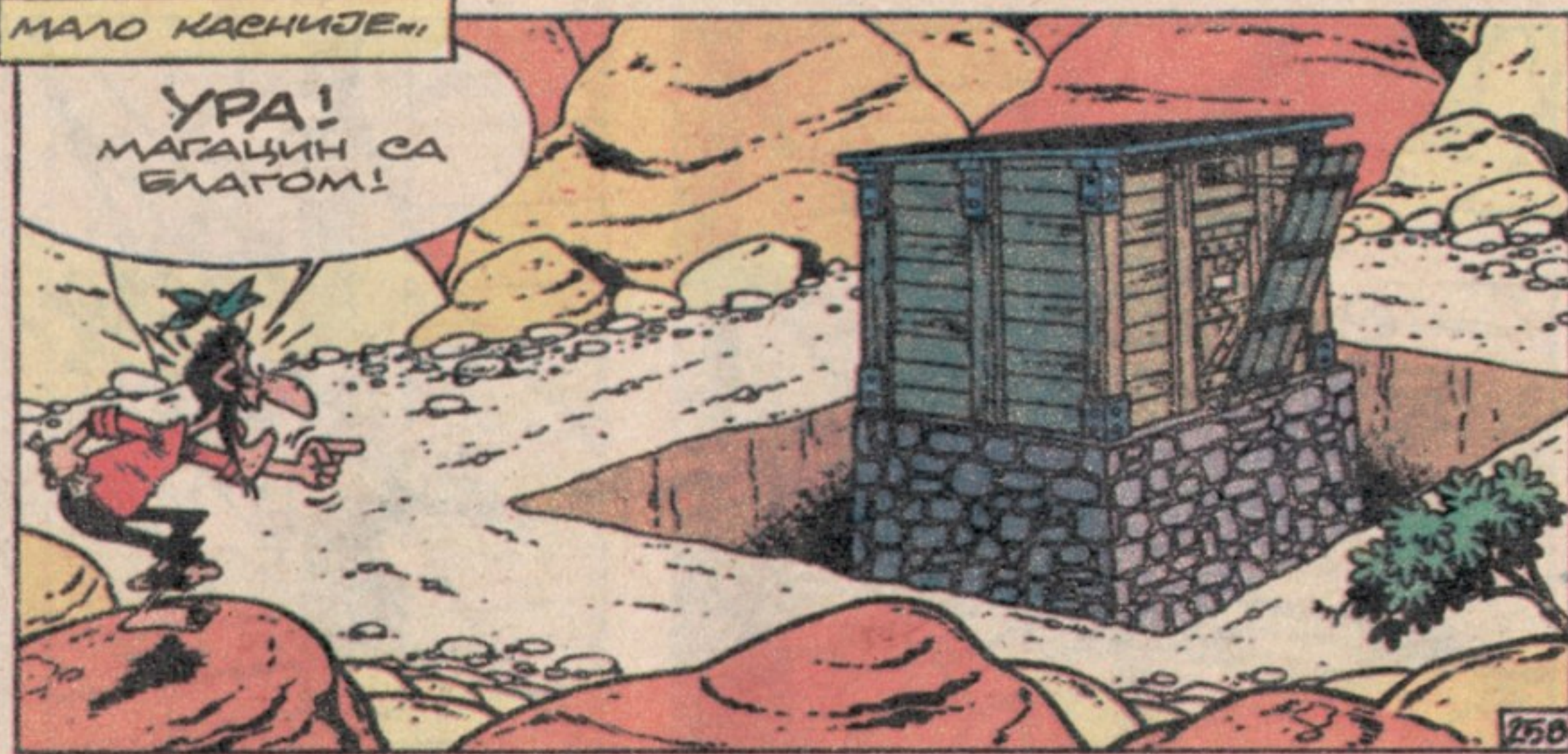
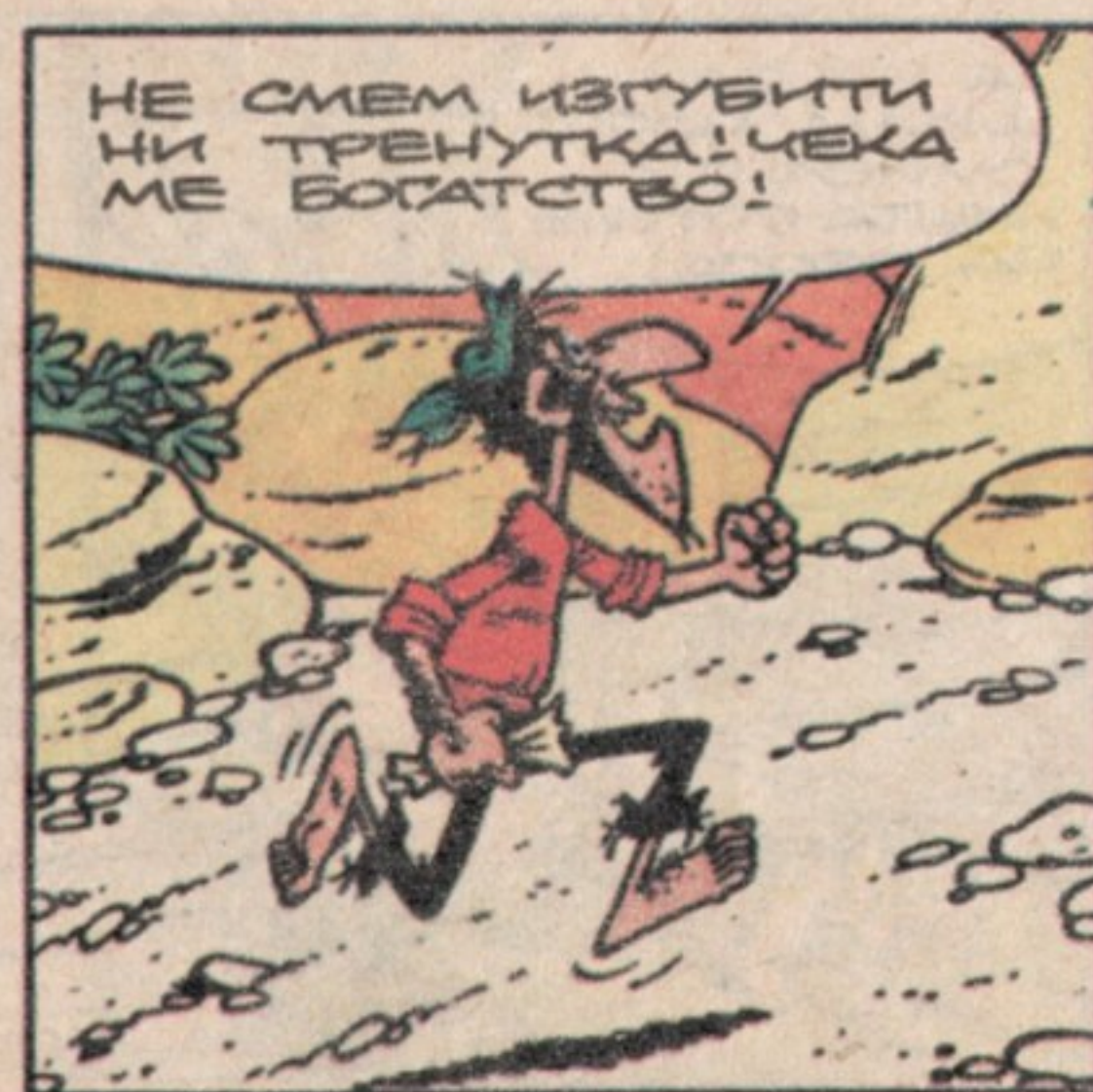

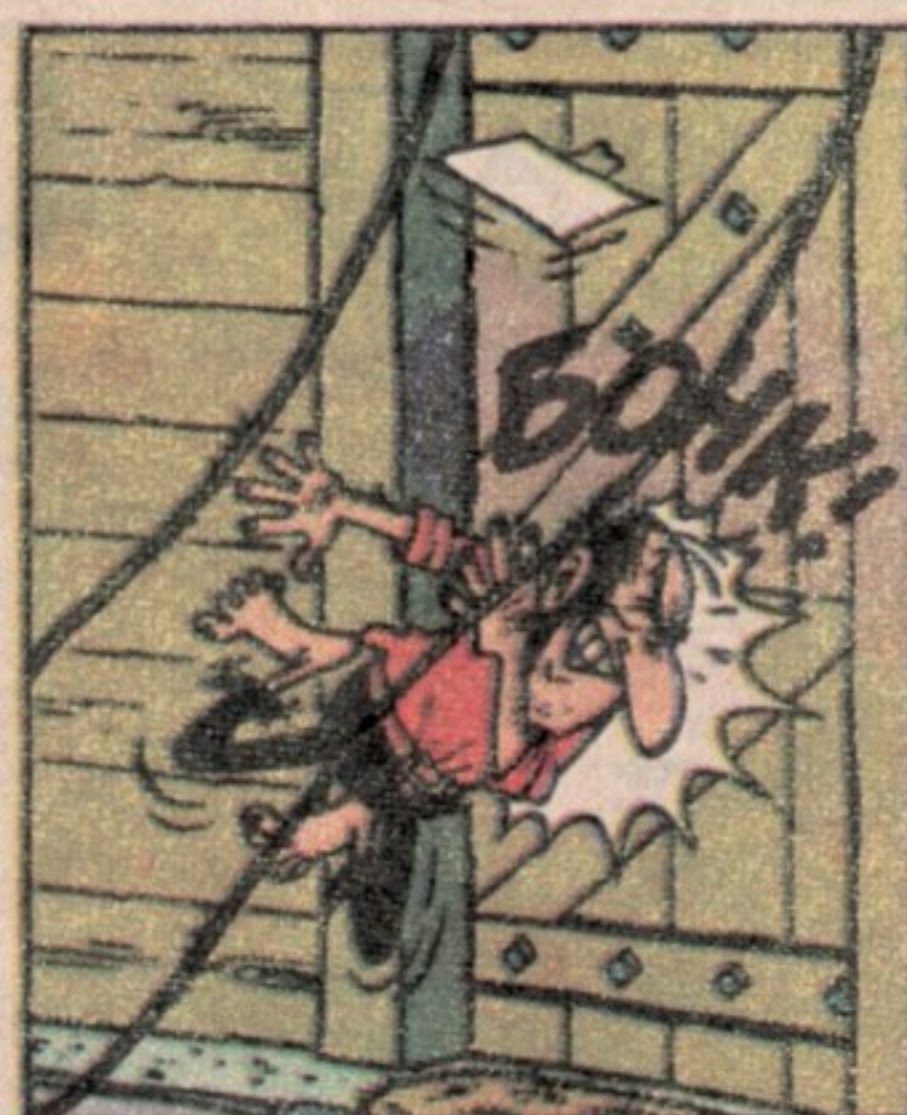
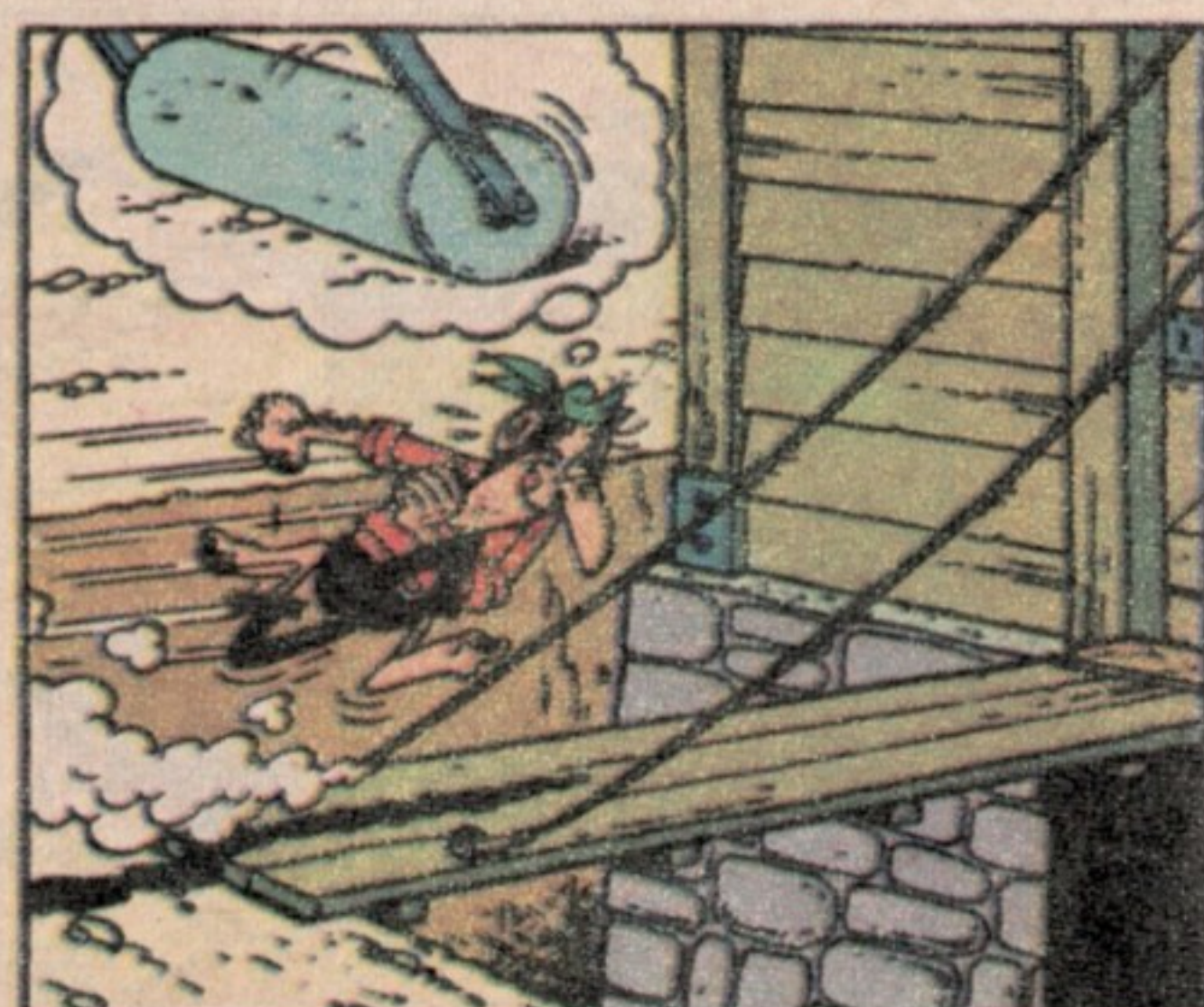
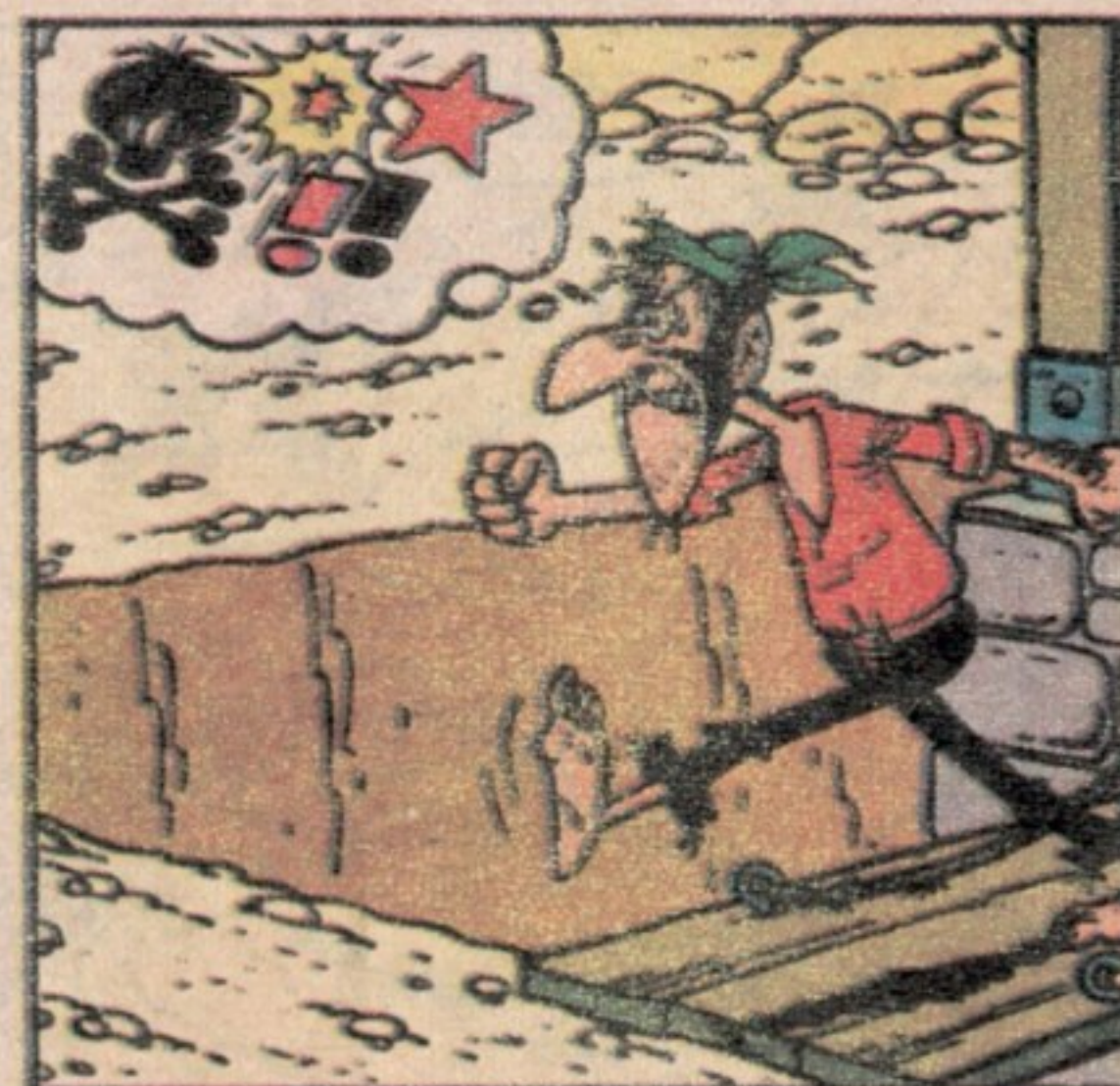
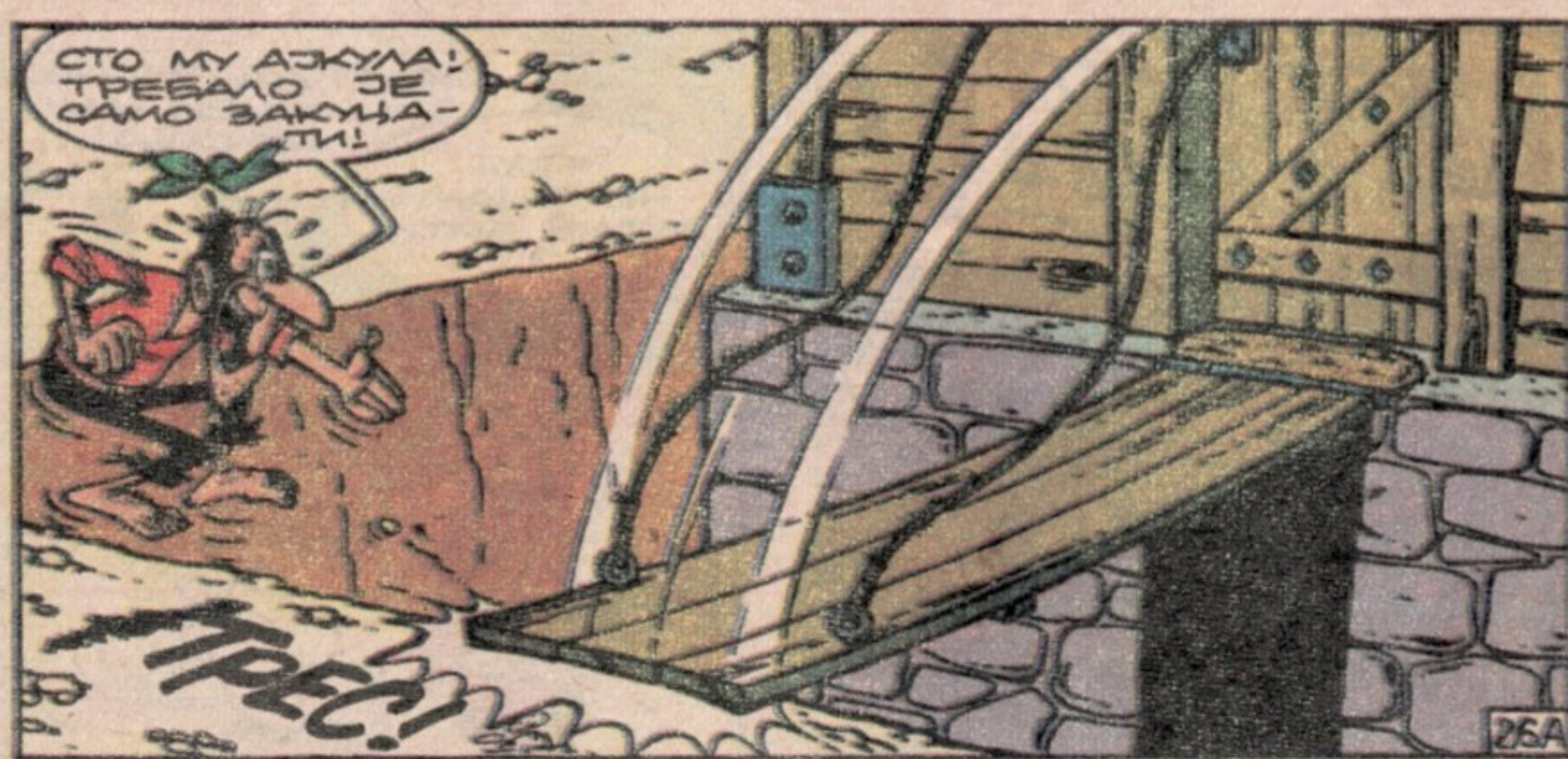
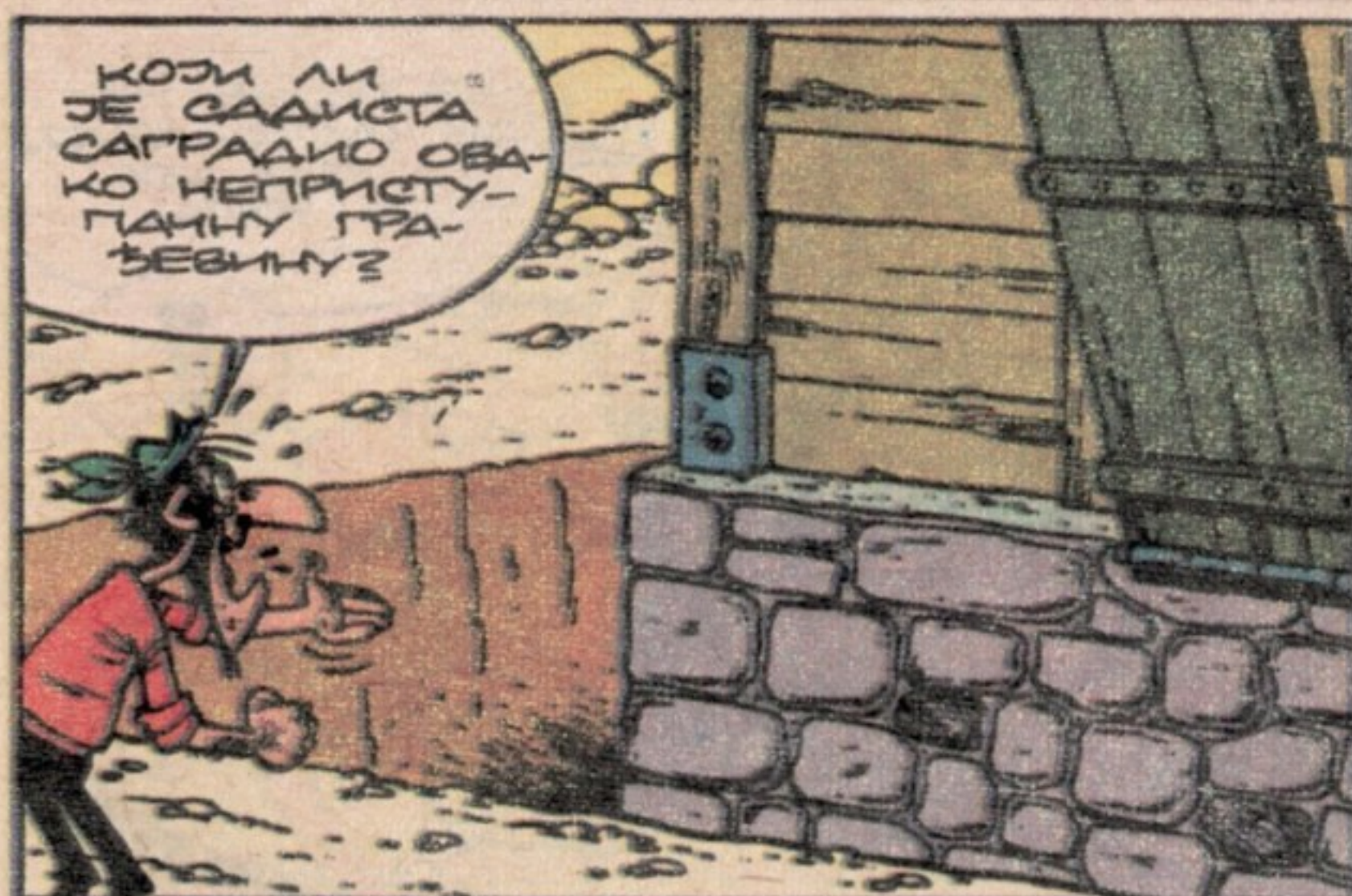

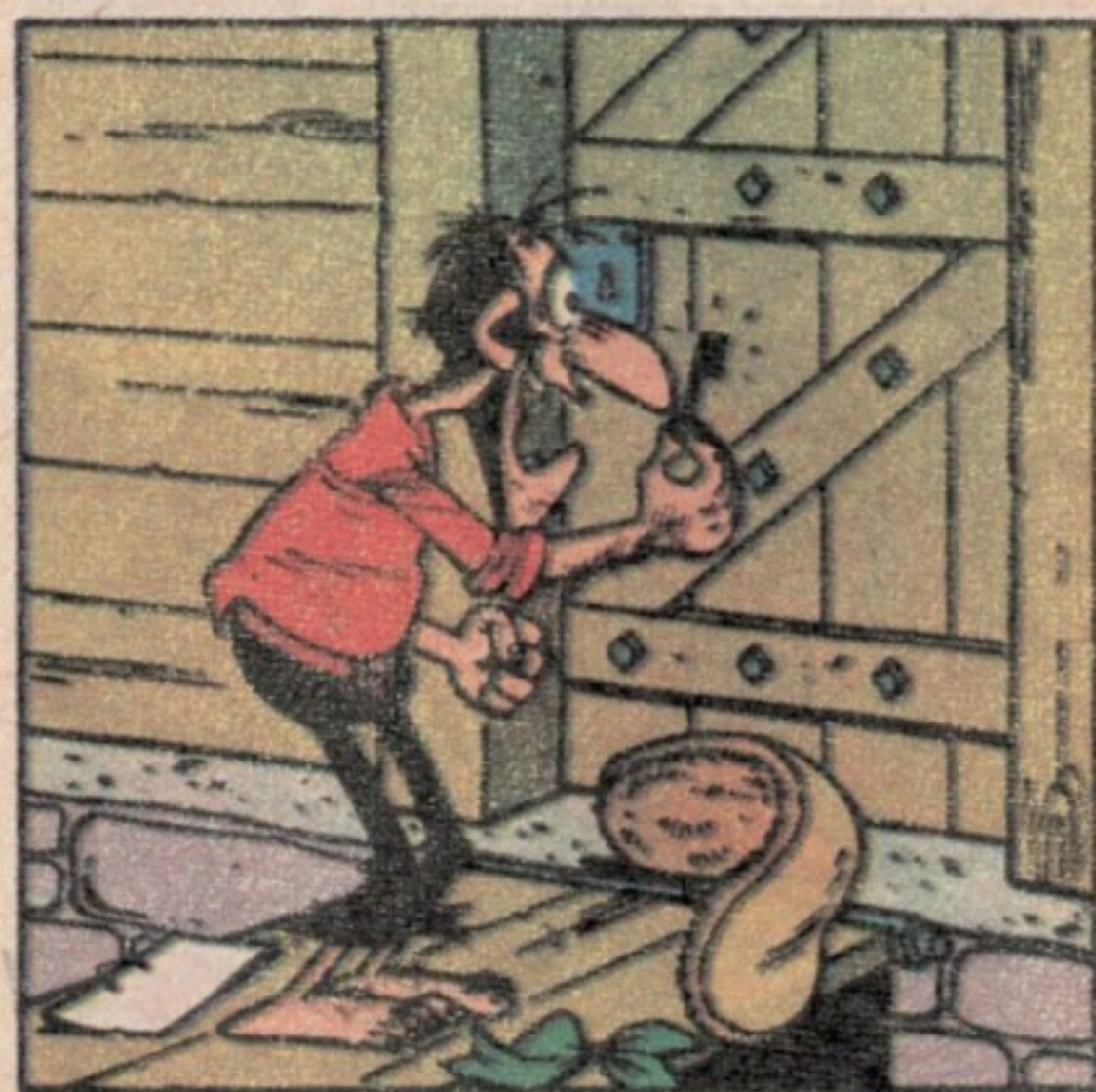
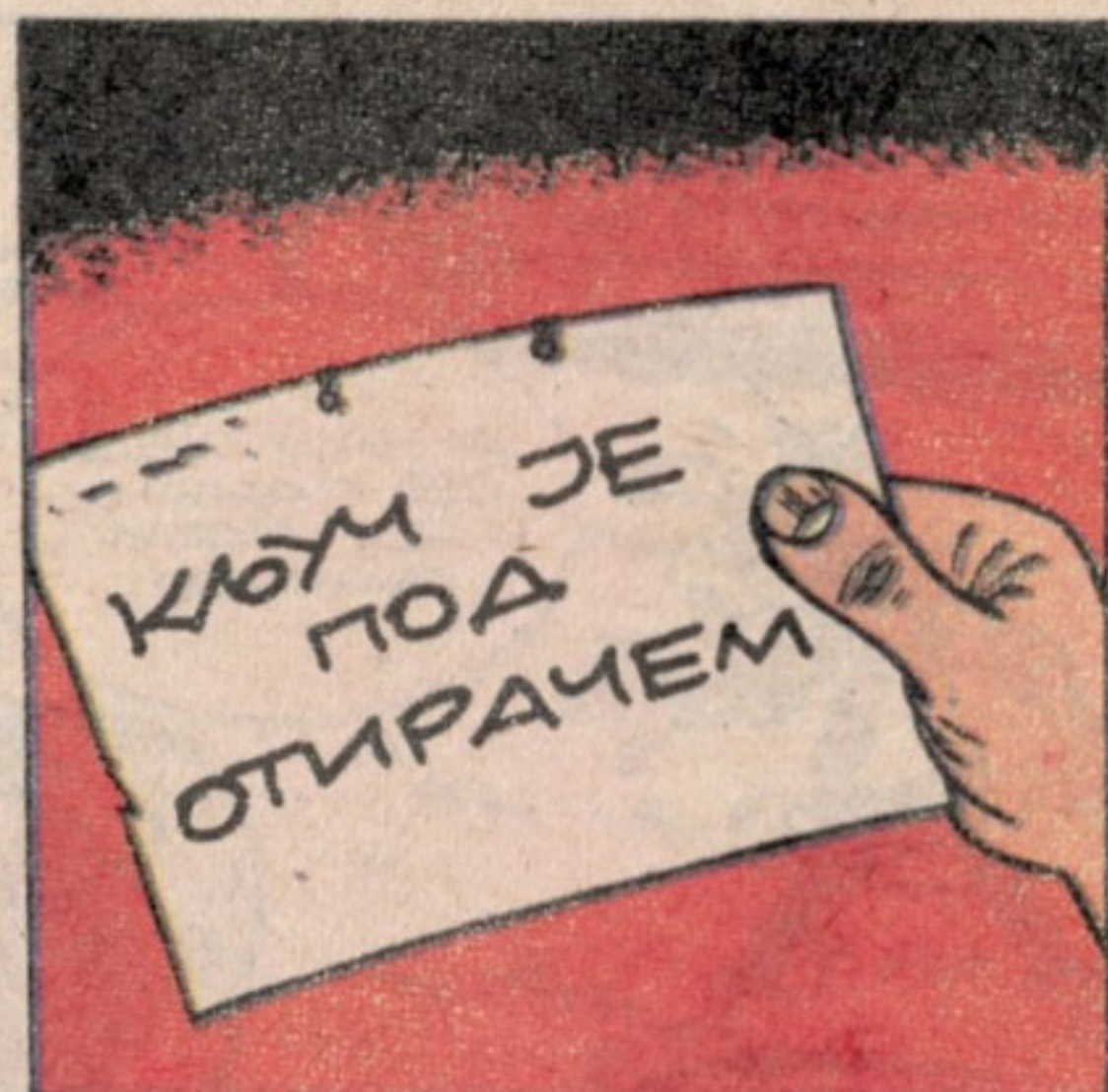

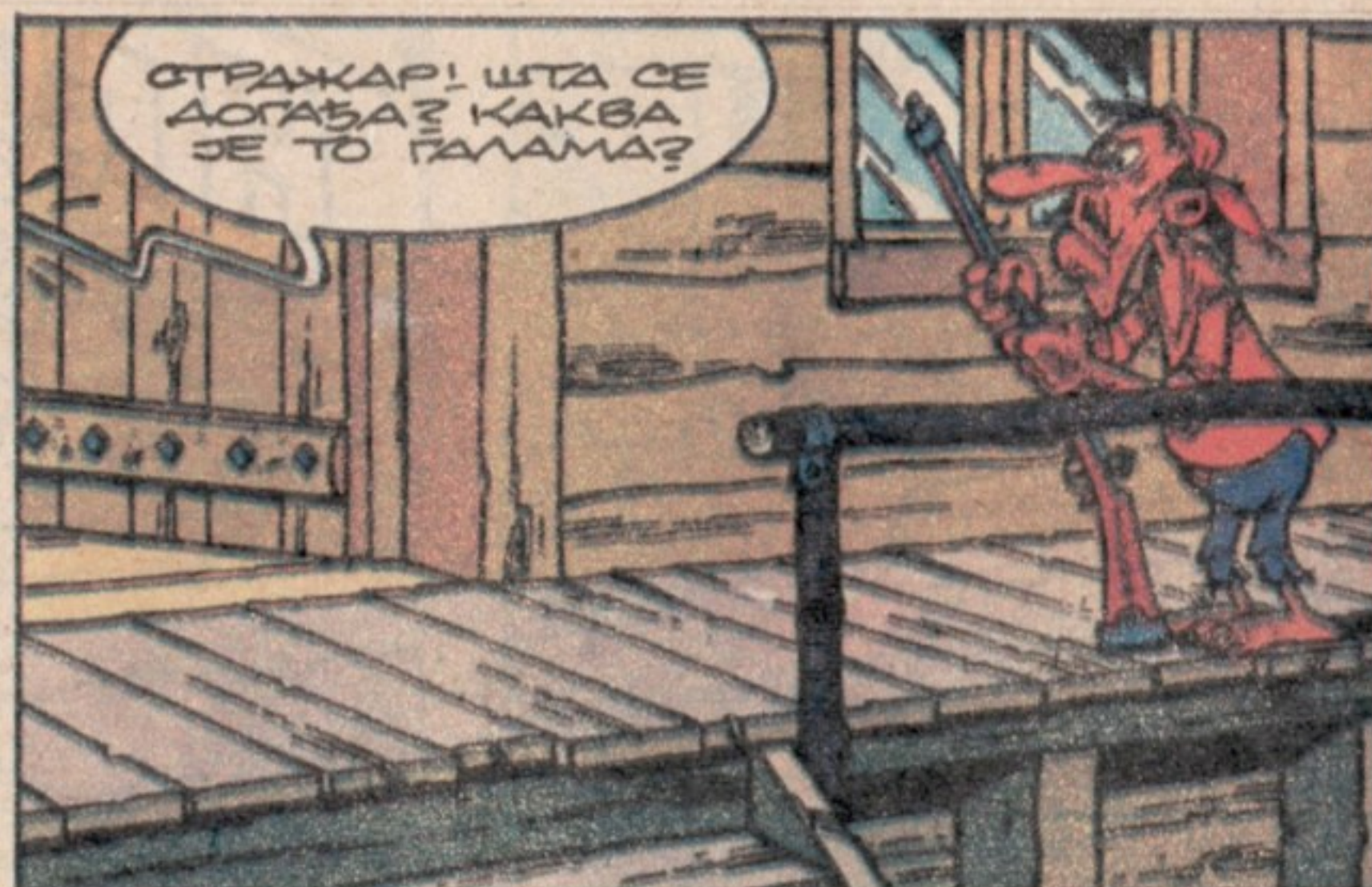

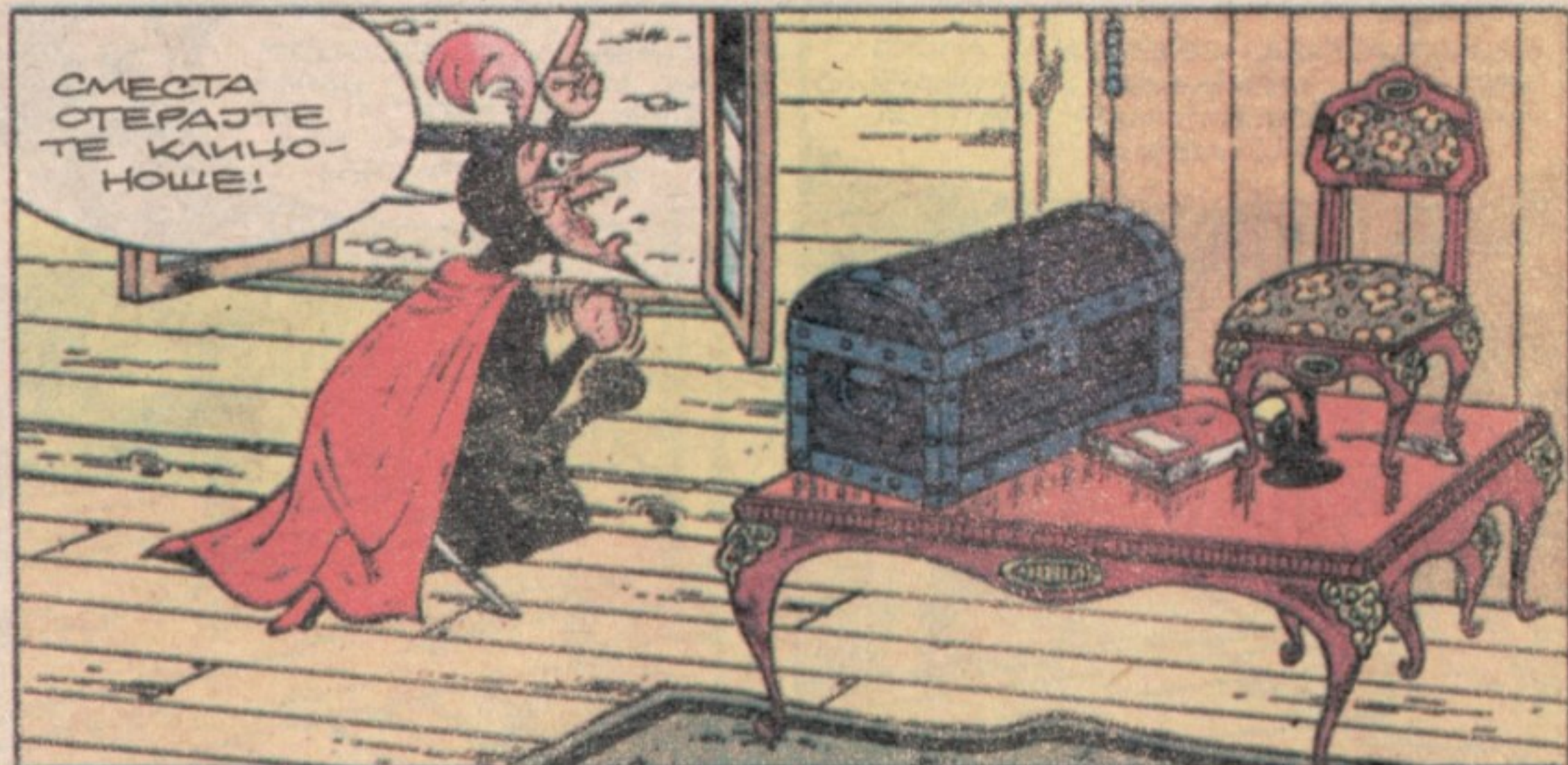
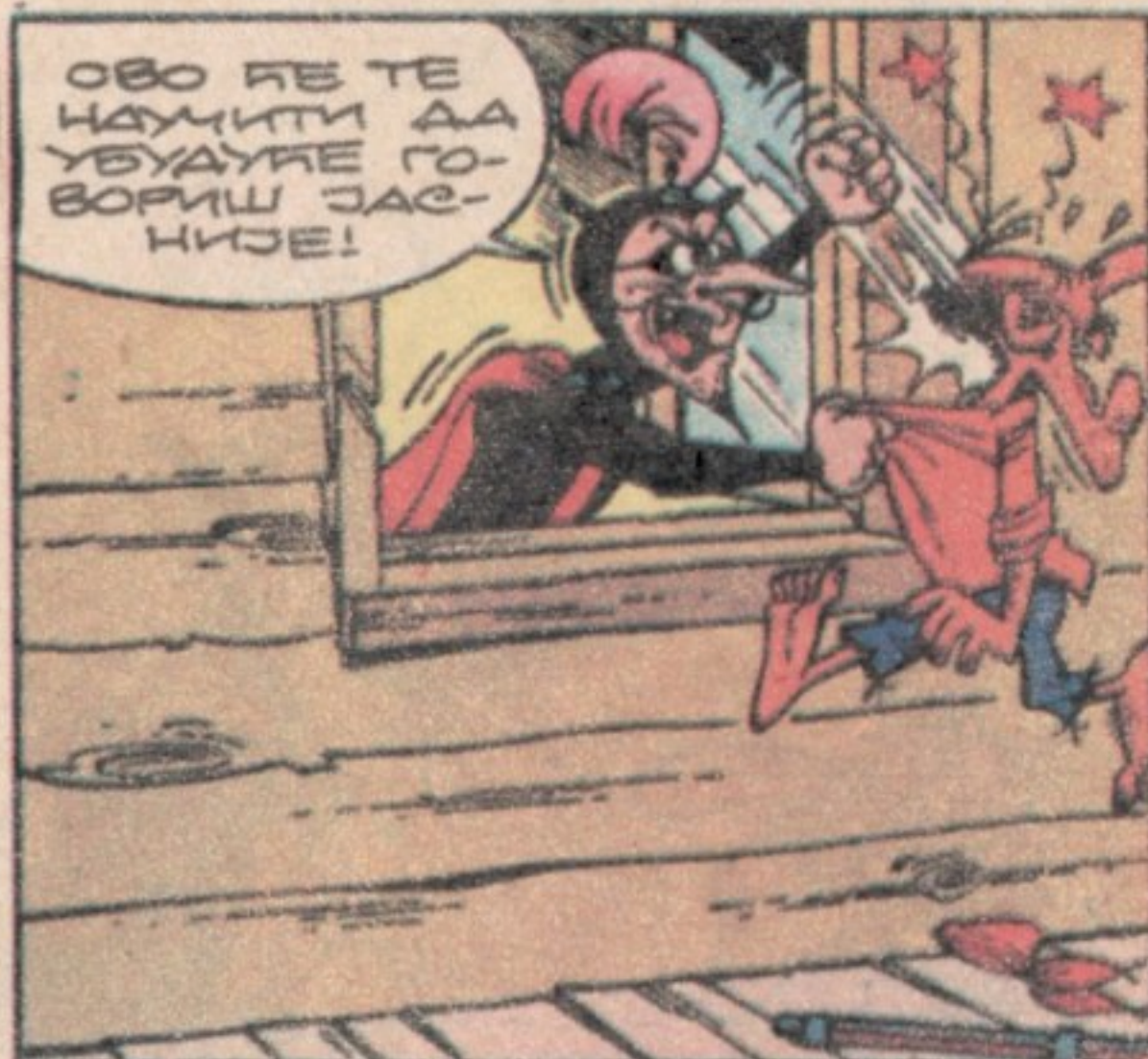

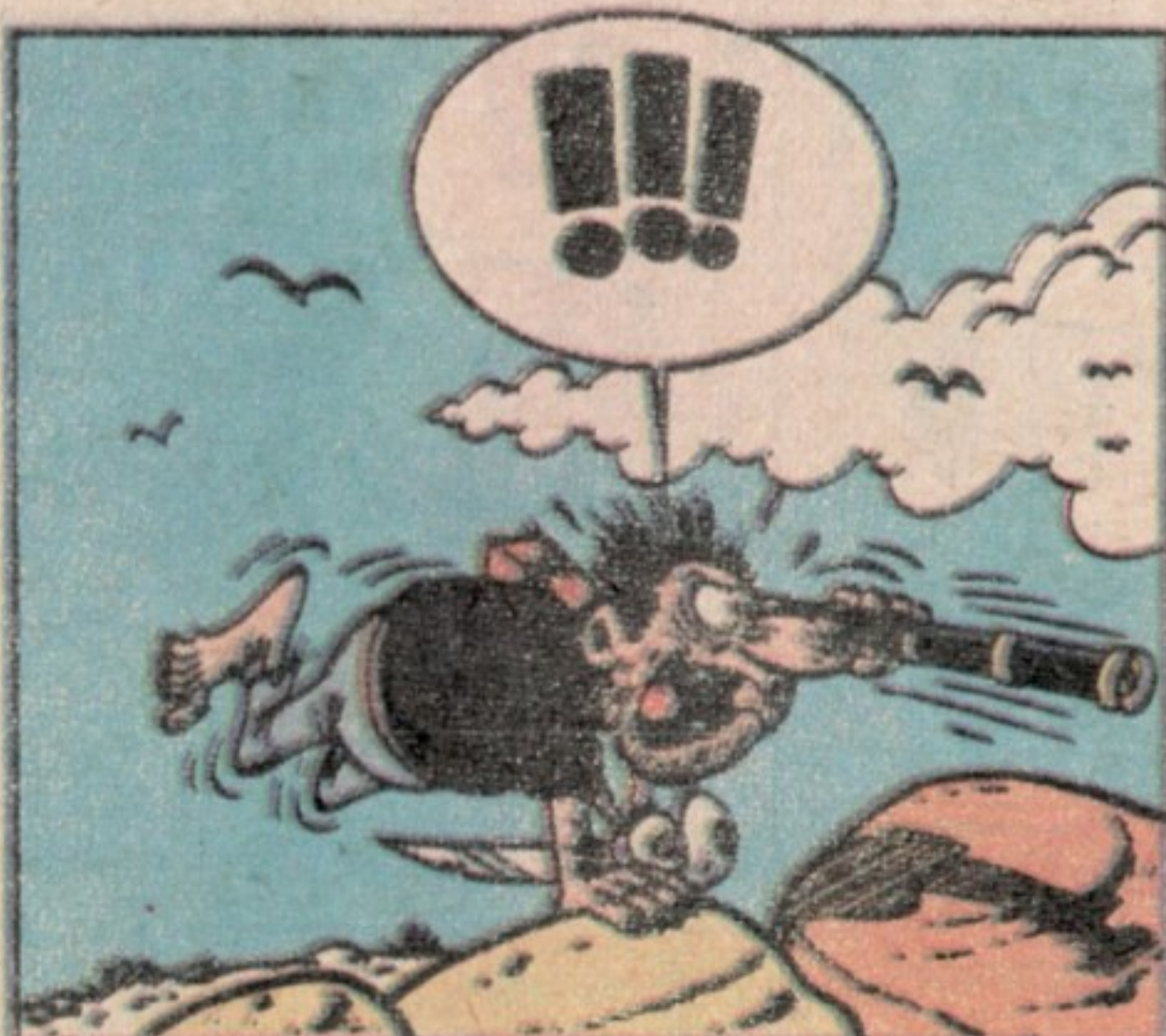
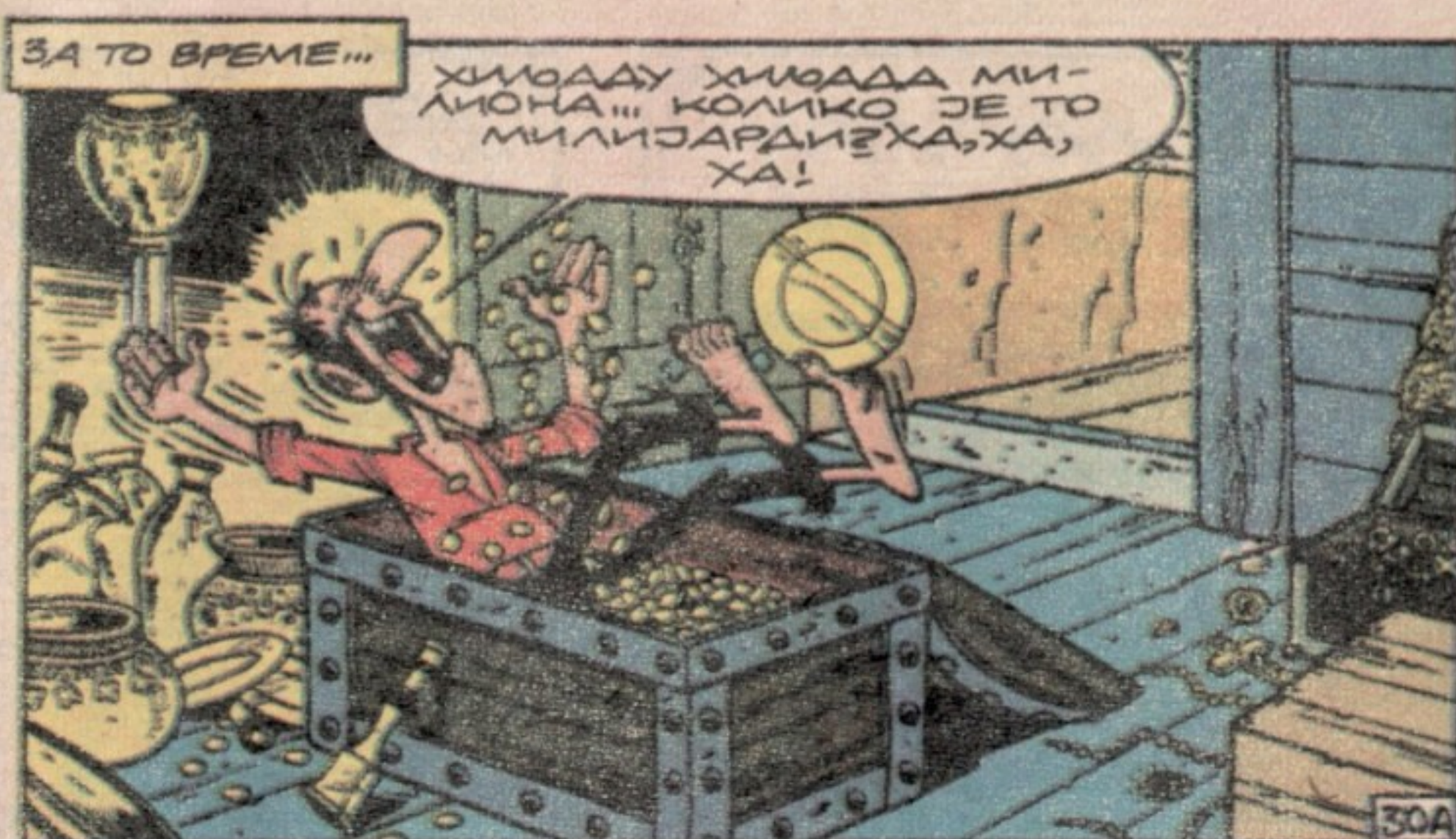

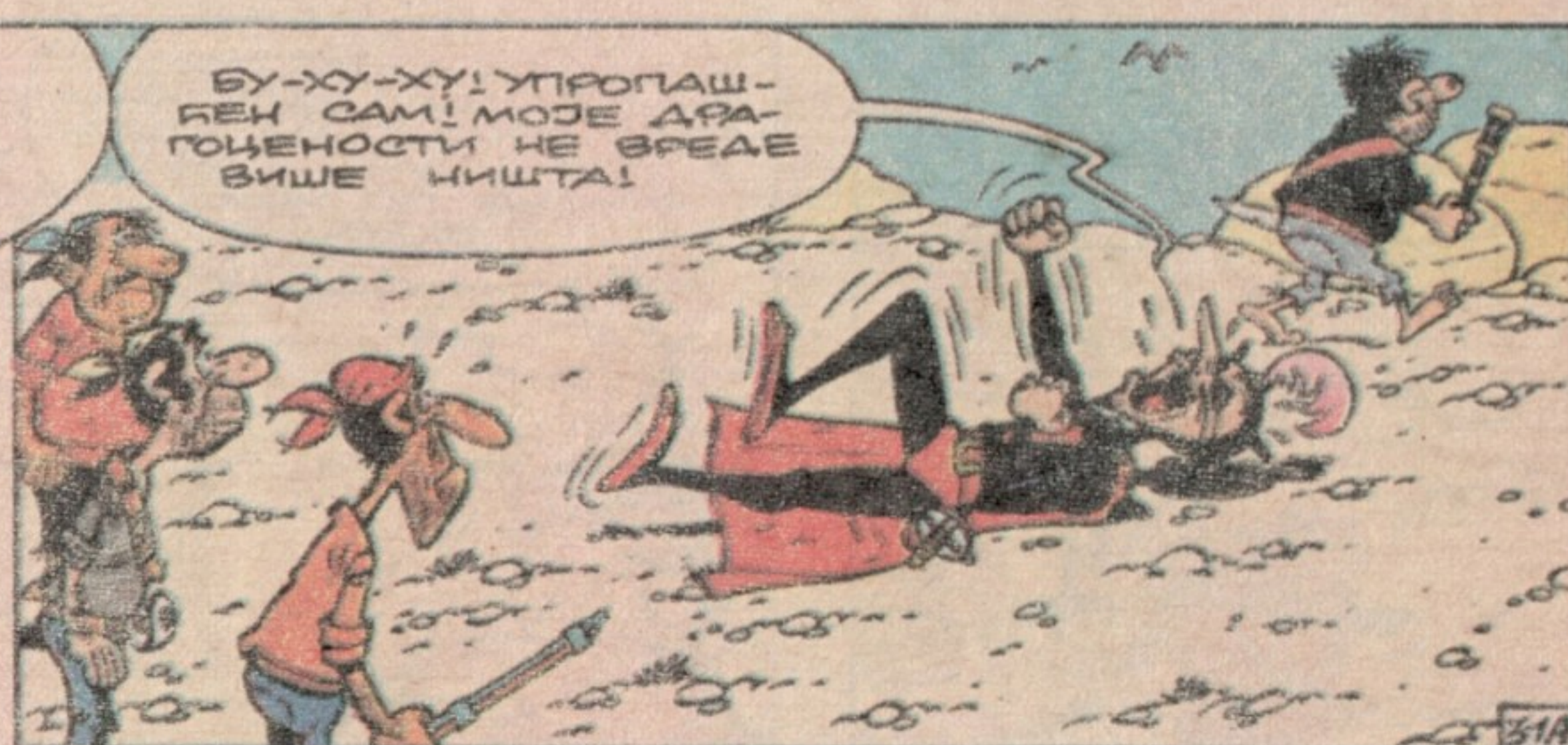

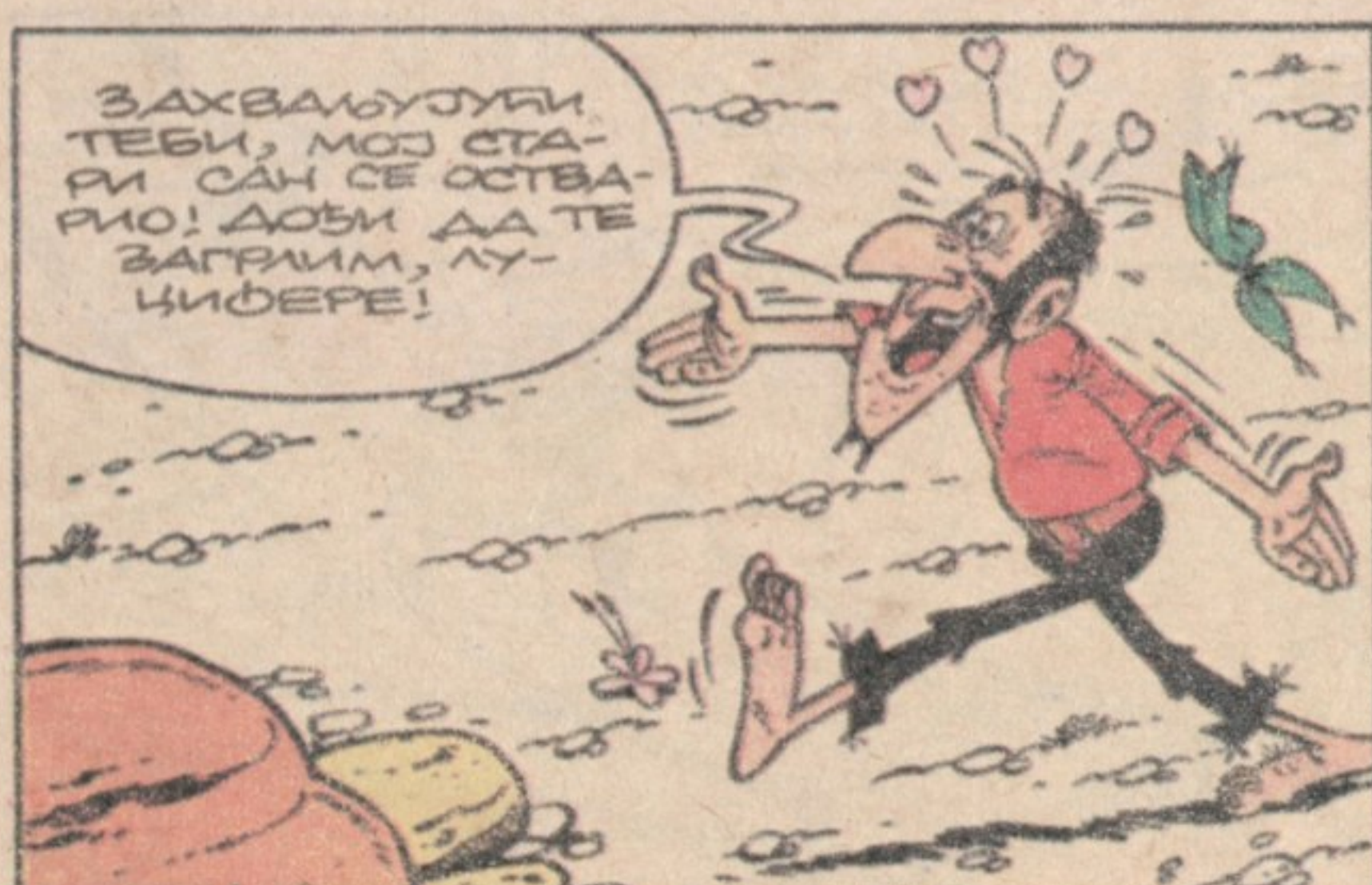

ХИТ

ТРАЖИЛИ
СТЕ
ПЕСМУ

а-ла

• Музика и текст: Хауард Гринфилд и Керол Кинг • Изводе: АНА •

CRYING IN THE RAIN

I'll never let you see
the way my broken heart is
hurting me
I got my pride and I know
how to hide
all my sorrow and pain
I do my crying in the night
If I wait for stormy skies
you will know the rain from
the tears
in my eyes
you'll never know
that I still love you so
only heartaches remain
I do my crying in the rain
Rain starts falling from
heaven
could never take my misery
since we're not together
I pray for stormy weather
to hide this tears
I hope you never see
Someday when my crying is
done
I'm gonna wear a smile
and walk in the sun
I may be a fool but till the
end
darling you never see me
comin' 'ain
I do my crying in the rain

ПЛАЧ НА КИШИ

Никада нећу допустити да
видиш
како ме моје сломљено срце
мучи
имам поноса и знам како да
сакријем
своју тугу и бол
ноћу отплачем
Ако чекам на олујно небо,
знаћеш за кишу
по сузама у мојим очима
никада нећеш сазнати
да те још увек тако пуно
волим
само потреси срца остају
плачем на киши
Киша почиње да пада с неба
и никада неће моћи да
спере моју патњу
откад нисмо заједно
Молим за олујно време
да сакрије ове сузе
надам се да никада нећеш
видети
Једном када мој плач стане
обући ћу осмех
и одшетати на сунце
можда сам луд, али све до
краја
ти, драга, ме нећеш видети
да се жалим
отплакаћу на киши

ИЗЈАВА НЕДЕЉЕ:

„Ја сам Канађанин, али већ 25 година живим у Америци. Помишљао сам да за-тражим америчко држав-љанство, међутим, то би из-гледало као да одбацујем Канаду. Канађанин сам и за-што бих се претварао да то нисам? Над говоримо о на-ционалности, мислимо да се то односи на место одакле си потекао и где си сазре-вао. То си ти.“

Нил Јанг

ЈЕСЕЊИ ПРВЕНАЦ

Још фебруара прошле године група „Клинични мртав“ за-почела је са снимањем свог првог албума, али се тај рад отегао пуних годину дана. Због уобичајених невоља из-лазак албума се одгађао и тако је објављен тек септембра ове године под називом „Светла зоне додира“.

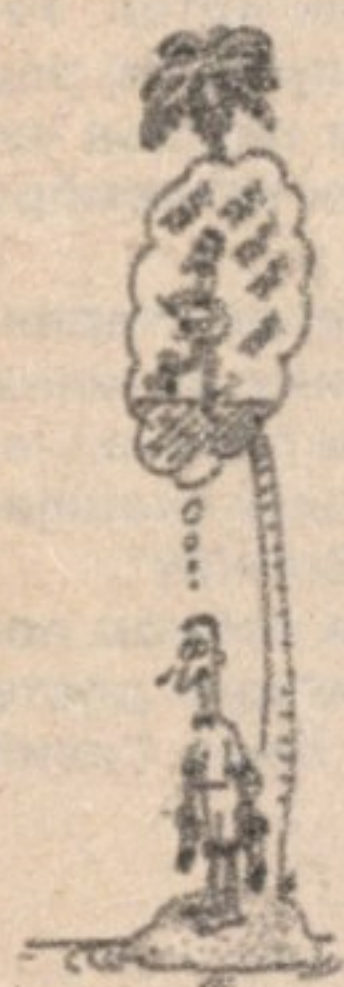
„Клинички мртав“ су група која се доследно држи старин-ског рок звука, а то се посебно огледа у цитатима везаним за познатије песме светске сцене седамдесетих година. Та-ко се, на пример, у песми „Криво је море“ појављују асоција-ције на песму „In A Gadda Da Vida“ групе „Iron Buterfly“.

Иако су чланови групе прилично млади, овом плочом по-казују да сасвим зрело размишљају, а ту им је сигурно доста помогао и ветеран београдске сцене басиста Бане Савић који у последње време ради са њима.

ШТА БИ БИЛО ДА ЈЕ БИЛО?

Можете
ли
да
замислите
шта
би
се
догодило
да
су
некада
постојали
исти
закони
као
данас?

Исак Њутн би тужио власника воћњака као одговорног за јабуково дрво чији је плод подносиоцу тужбе нанео лакшу телесну повреду". Власник воћњака би касније, као контру, тражио од Њутна да га призна као коаутора његовог закона о гравитацији и књиге: „Математички принципи филозофије природе“.

Онај који је пронашао ватру био је приведен због „ложења ватре на за то неподвижном простору и угрожавања безбедности живота и имовине“. Затим би умро у затвору због нехуманих услова чиме би и своје откриће понео у гроб.

Тројански адвокати би тужили Грке због царинског прекршаја који су направили „прикривајући прави садржај тројанског коња“.

Монголски освајачи тужили би суду оне који су подигли Велики кинески зид јер су тиме „угрозили својинска права власника имања на којима је инкриминисани објекат подигнут“, као и због „заклањања видика већ подигнутим објектима“.

Сиромашни Енглези би, уместо да освајају Америку, до дана данашњег чекали улазне визе за Нови свет.

Ханибалову војску би зауставили припадници НДЗС (Картагинског друштва за заштиту слонова) јер су „приморавањем ових животиња да планинаре Алпима показали према њима несхватљиву окрутност“.

Жозефина би тражила половину имовине коју је Наполеон стекао за време њиховог заједничког живота.

Остроготи и Визиготи би се судили око тога чије је право да називу свог племена додају наставак „готи“. Решавање овог предмета било би отежано чињеницом да и једни и други потичу од истог, германског племена Готи и вероватно би добила она страна која би имала способније адвокате.

С. Л.

МАЛО НАУКЕ,
МНОГО МАШТЕ

БОГОВИ СУ СТИГЛИ БРОДОВИМА

Пробуђени вулкани избацили су милијарде тона лаве, пепела и водене паре из којих се после сручила киша и падала данима и дани-

Један планетоид сручио се у Атлантик, баш тамо где се налазила легендарна држава Атлантида. Било је то 5. јуна 8498. године пре нове ере. Тај датум, дан кад је Атлантида нестала са лица Земље, открио је бечки инжењер Ото Хајнрих мук у календару старих Маја, записаном у књигама од коре дудовог дрвета, насликаном на камену или уклесаном у зидине храма. Пети јун 8498. године сматра се нултим даном Маја. Тада је за њих почело ново рачунање

времена, једна нова епоха у њиховој историји. Да ли је тај почетак нове епохе био узрокован неким изузетно важним догађајем? И да ли овај календар уопште потиче од Маја?

Између заласка сунца и поноћи

Астрономи су реконструисали положај небеских тела на дан 5. јуна 8498. године старе ере. Узајамни положај какав је био тог дана назива

се „трострука конјункција“, а то значи да су се Земља, Месеца, Венера и Сунце нашли у једној линији. Због тога је кобни планетоид под утицајем привлачне снаге Сунца, Венере и Месеца избачен из своје путање и просто бачен на Земљу. Трострука конјункција омогућила је Оту Муку да одреди не само дан већ и време дана када је планетоид ударио о Земљу: то се највероватније догодило између заласка сунца и поноћи према тамошњем, локалном времену.

Календар Маја, који по својој тачности превазилази све античке календаре, па чак и грегоријански, почива на веома дугим посматрањима и проучавању путања планета Сунчевог система. Обим познавања астрономије и математике морао је бити веома велики да би се један такав календар израдио. Значи, ти стари звездочатци морали су да добро познају небо много пре 8498. године.

Најновија испитивања и ископавања америчких архео-

Тако је у 4. веку пре наше ере Платон описао Атлантиду: краљевски град у средини окружен је широким каналима и високим прстенастим зидинама.

Да ли су овако изгледали преживели са Атлантиде? Многа предања народа старих култура то потврђују. Према њима, арка није била примитиван дрвени сандук већ велики, прави једрењак са три катарке или чак и свих пет (велика слика).

лога сведоче да су се Маје, односно њихови преци, населили у Средњој Америци још око 9000. године старе ере, али и да је њихова култура била тада на ниском ступњу. Ловац и риболовац тог времена, у ствари каменог доба, осигуравао је себи живот помоћу најједноставнијег алата и никако није могао да израчунава путање планета.

Откуд онда календар Маја? Која је цивилизација још у 9. миленијуму пре нове ере имала тако учене астроме?

Одговор Ота Мука и многих његових истомишљеника гласи: цивилизација Атлантиде, легендарног острва-државе западно од Гибралтара, која је по античком предању – по Платону – потпуно ишчезла у Атлантском океану услед природне катастрофе. Та катастрофа, која је по Муку удар планетоида, не само да је уништила Атлантиду већ је проузроковала километарски високе таласе плиме. Пробу-

ђени вулкани избацили су у јоносферу милијарде тона лаве, пепела и водене паре из које се после, нарочито над северном Европом, сручила киша која је падала данима и данима. Настао је велики потоп. У Старом завету читамо да је „вода била 15 лаката изнад брда“, а у сумерском епу „Гилгамешу“ да се „Земља распукла као земљани лонац“.

Начини себи ковчег

У тој катастрофи нестала је, као што смо већ рекли, и Атлантида. А шта је било са њеним становницима? Многи су, разуме се, страдали, али многи су се и спасли. Како? Ото Мук објашњава: ако је цивилизација на чијем смо трагу била у стању да изгради савршен календар као што је календар Маја, онда су њени астронами умели да унапред предвиде пад планетоида на Земљу и несрећу која ће настати. И шта су становници

Атлантиде урадили? Спасли се бродовима. Како су изгледали ти бродови? И њих је један од истраживача мита о Атлантиди реконструисао. Арка, којом се спасао Утнапиштин из епа „Гилгамеш“, била је дугачка 73 метра, с максималном ширином од 12,60 метара, од кобилице до врха висока 60 метара, док јој је газ био 6,7 метара. Библијска Нојева барка била је још већа: дугачка 126 метара, 21 метар широка и 63 метра висока, газ 8,40. Ево како је она описана у Светом писму, у 6. глави Прве књиге Мојсијеве:

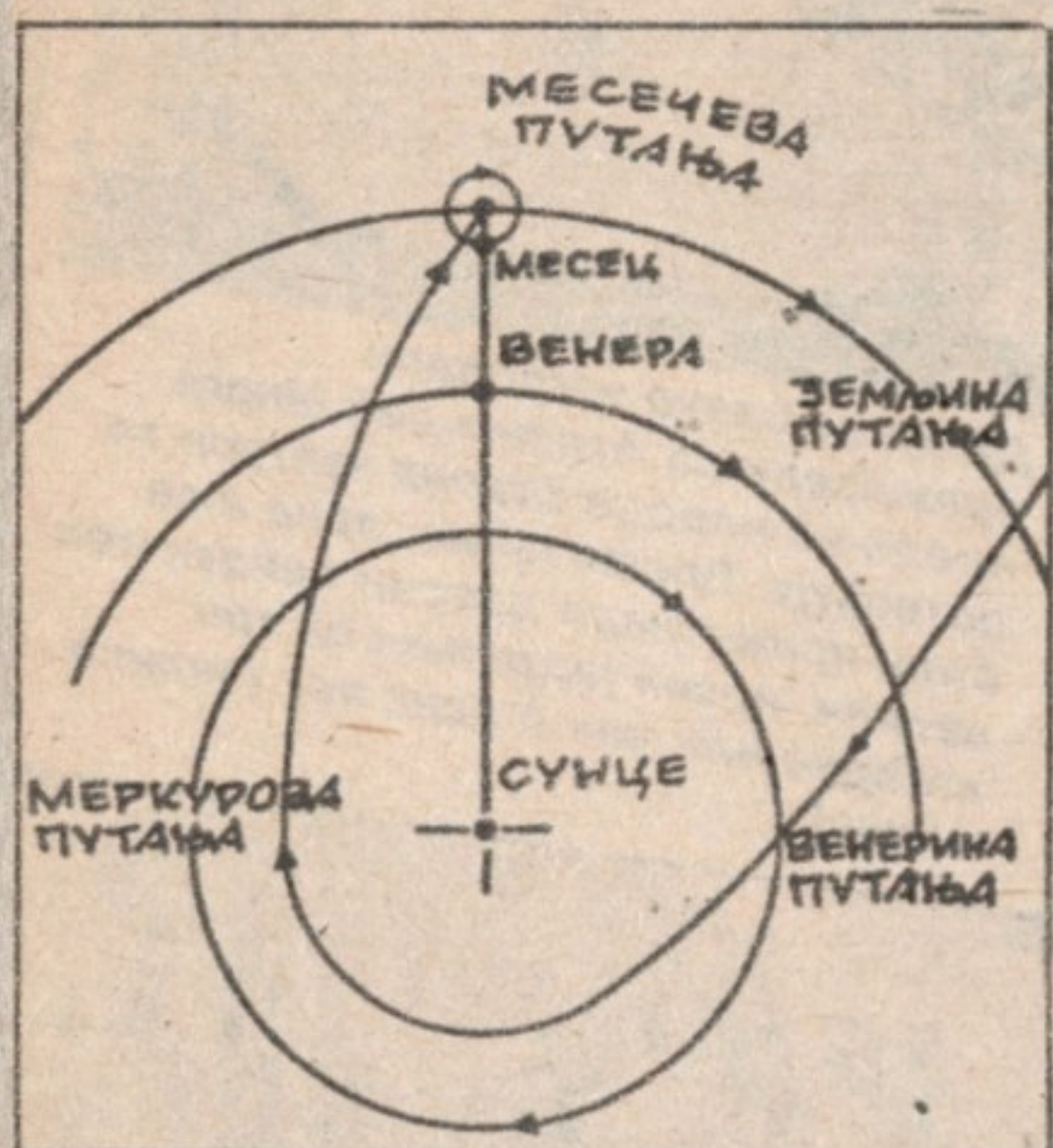
„И рече Бог Ноју... начини себи ковчег од дрвета гофера, и начини преградке у ковчегу; и затопи га смолом изнутра и споља. И начини га овако: у дужину нека буде триста лаката и ширину педесет лаката, и у висину тридесет лаката. Пустите доста свјетлости у ковчег; и кров му сведи озго од лакта; и удари врата ковчега са стране, и начини

га на три боја: доњи, други и трећи“.

Ако се мера лакат претвори у метре, добијају се димензије наведене у горњем пасусу: дужина 126, ширина 21, висина 13 метара. Судећи према димензијама арки из Светог писма и епа „Гилгамеш“, њихова носивост је износила готово 4.000 бруто регистарских тона. Треба рећи: чак и у 19. веку наше ере, који је био златно доба једрењака, постојало је 10 бродова те величине. И ово треба рећи: ни Сумери ни Јевреји никад нису градили бродове, па научници мисле да су и Мојсије и Гилгамеш о њима морали чути из веома старих предања.

На све стране света

Мук и његове присталице сматрају да су се на велике једрењаке највероватније укрцали припадници владајућих слојева и људи изабрани по мудрости и знању. Ношени

Узајамни положај небеских тела 5. јуна 8498. године пре нове ере. Планетоид А је привлачном снагом Сунца, Венере и Месеца скренут са своје путање и просто бачен на Земљу.

ветровима њихови бродови су стигли у многе и разне крајеве света: западну Европу, Средњу и Јужну Америку, на јужне обале Азије.

Како су се осећали и како су се држали људи каменог доба из тих крајева када су се срели са преживелима из високоцивилизоване Атлантиде? Ево једног поређења из каснијег времена које би могло да послужи као илустрација и путоказ.

Када је Пизаро, шпански освајач у 16. веку стигао у Перу, људи из народа Инка назвали су га Виракоха. Тако се звао и бог Инка који је људима удахнуо живот и научио их говору и многим другим вештинама. Овај бог, судећи према предањима, веома је стар. Описан је као висок, плав, брадат, светлог тена, баш као што је изгледао Пизаро кога су домороци одмах прогласили за бога. Виракоха у преводу гласи: човек који је дошао из воде. Ко је пре много, можда много хиљада година пре Пизара доспео у Перу долазећи преко воде?

У културама старих народа Америке има још богова који су описани, па чак и насликани, као веома високи, плаво-косо брадати и светлог тена. (Прва књига Мојсијева, 6. глава: А бијаше тада дивова на земљи...) Калкулкан, један од богова Маја, дошао је једног дана, према прастарој легенди, из воде која се простира на истоку. Готово сви митови прастановника Америке говоре да су њихови богови дошли преко мора са истока, из правца где је морала бити Атлантида, да су пре тога преживели потоп и спасли се на

својим бродовима, да су најпре пристали на високим брдима, а да су затим потражили нови завичај.

Божански имењаци

Код неких западних племена народа Маја бог Кулкулкан има још једно име: Уотан или Вотан. Тај Вотан био је такође плав, висок и брадат, носио је високу шиљату капу и био је наоружан секиром и копљем. Предање каже да је могао да се претвара у змију. Змију као симбол налазимо и код бога Вотана старих Германа кога су такође представљали са високом капом и копљем.

Није то једина истоветност или сличност у именима богова из разних крајева света. Како пише римски историчар Тацит, у његово време за праоца и оснивача свог народа Германи су сматрали и бога Мануса. У индијском миту о светском потопу преживели се зове Ману. Код старих Египћана сунце се сваког јутра диже из светог брда Ману. Тај мит и име вероватно су веома стари јер у Египту нема брда. А зар у Америци не постоји велики дух Маниту као и митски оснивач краљевства Инка Манко Капак?

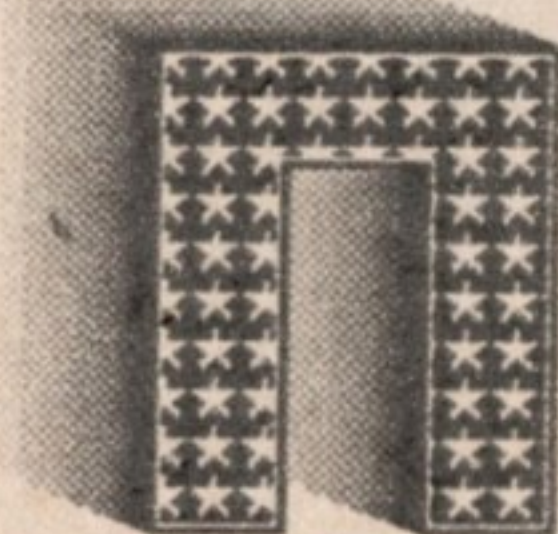
Даље: у сумерском епу Гилгамешу прамајка људи зове се Иштар, а код Маја она је Ишчел или Иксел. Пан, бог шума у грчкој митологији, био је првобитно један од прабогова. Његова баба, кћерка Титана, звала се Маја. Како археолози тврде, стари главни град Маја у Средњој Америци звао се Мајапан. Могло би се навести још много сличности у именима и рангу богова и богиња разних народа на разним континентима.

Поставља се питање да ли су богови народа старих култура били у ствари преживели из Атлантиде. Какве су „божанске“ вештине и знања довели земљама и народима до којих су допливали? И то у извесној мери знамо из митова. Кулкулкан, бог Маја, сматран је за изумитеља писма и календара. Поред тога, он је свом народу донео први кукуруз. Германски бог Вотан донео је у Европу руне (писмо Германа од 3. до 20. века) и вештину лечења. Египатски бог Озирис био је, веровало се, зачетник земљорадње, вештине наводњавања и неимарства. И сва та знања преношена су касније као оставштина богова са владара на владара, са свештеника на свештеника, из једне земље у другу.

А све је почело у Атлантиди.

К. В.

ВЕЛИКА АКЦИЈА ЗА УЧЕНИКЕ ОСНОВНИХ

ПИШЕМО

На предлог и уз помоћ брачног пара

Све што желите да кажете господину Клинтону напишите и пошаљите на адресу »Политикиног Забавника«. Ваше писмо стићи ће до америчког председника посредством брачног пара Павловић.

Ауторе најбољих писама и професоре матерњег језика очекују вредне девизне награде. Школе из којих се одазове највише ученика добијају такође вредне новчане награде.

Првом ученику коме амерички председник лично одговори следи посебна, невероватна и сасвим неочекивана награда.

НАГРАДА ИЗНЕНАЂЕЊА

Први читалац који се јави редакцији »Политикиног Забавника« и приложи доказ да му је амерички председник писмено одговорио осваја награду изненађења.

Акција ПИШЕМО АМЕРИЧКОМ ПРЕДСЕДНИКУ ближи се крају.

Ове недеље објављујемо купон број 3 и ТАЛОН на који треба да упишете своје личне податке, назив школе, адресу, име и презиме професора (наставника) матерњег језика.

Три купона и ТАЛОН, заједно с писмом америчком председнику, пошаљите на нашу адресу.

Све остало је наша брига!

Сва ваша писма биће уручена брачном пару Павловић, Мири и Слободану. Они ће се побринути да писма стигну на адресу Беле куће у Вашингтону.

Од свих приспелих писама посебан жири бира 100 најбољих. Ауторима ових писама припада по једна награда фирме MAG (друштвене игре – Лавиринт, Клидо, Ризико...).

Од ових 100 жири бира 10 писама које ћемо превести на енглески језик, штампати и повезати у посебну брошуру. Њу ће господин Павловић лично уручити председнику Клинтону.

Аутор (ученик) сваког од десет најбољих писама добија по 200 америчких долара у готовини,

И СРЕДЊИХ ШКОЛА: НАГРАДНИ ФОНД 5.000 АМЕРИЧКИХ ДОЛАРА У ГОТОВИНИ

АМЕРИЧКОМ ПРЕДСЕДНИКУ

Павловић, Мире и Слободана из Чикага, посредством »Политикиног Забавника«

❖ Ако желите да учествујете у извлачењу награда, потребно је да сакупите три купона из »Забавника«, заједно са талоном, и приложите их уз писмо америчком председнику.

❖ Можете писати и на енглеском језику.

❖ Купон број 3 и талон објављујемо у овом броју.

❖ На захтев великог броја читалаца следеће недеље објавићемо и цокер-купон који замењује било који од три купона.

❖ Ваша писма са купоном и талоном треба да стигну на нашу адресу најкасније до 22. октобра 1993. године, до 12 часова.

а његов професор (наставник) матерњег језика награду од 100 USD, такође у готовини, поклон брачног пара Павловић.

Ученик коме амерички председник првом писмено одговори осваја новчану награду у износу од 300 USD у готовини и добија награду изненађења. Њу ћемо вам открити на крају акције.

Професор (наставник) матерњег језика овог ученика добија награду од 200 USD у готовини, а школа коју ученик похађа 10 фудбалских лопти »бубамара«.

Две школе, једна основна и једна средња, из којих се одазове највећи број ученика освајају новчану награду од 500 USD у готовини за куповину наставног учила или школског материјала.

Наравно, ваша писма можете послати без купона и талона из »Забавника«, али у том случају не учествујете у извлачењу награда.

Ако желите да освојите неку од вредних награда, да ваша школа или професор такође добију награду, уз писмо **АМЕРИЧКОМ ПРЕДСЕДНИКУ** морате да приложите и **ТРИ КУПОНА** из »Забавника«, заједно са **ТАЛОНОМ** који објављујемо у овом броју.

Писма пошаљите најкасније до 22. октобра на адресу: »Политикин Забавник«, Македонска 31, 11001 Београд, поштански фах 124, са назнаком **ПИШЕМО АМЕРИЧКОМ ПРЕДСЕДНИКУ**.

Препоручујемо да **ШКОЛЕ** сва писма својих ученика шаљу у заједничким пошиљкама.

Због великог занимања читалаца за акцију **ПИШЕМО АМЕРИЧКОМ ПРЕДСЕДНИКУ** на ваш захтев објавићемо **ЦОКЕР-КУПОН** у »Забавнику« број 2181 од 15. октобра 1993. Њиме ћете моћи да замените било који пропуштени купон.

Можете писати и на енглеском језику.

Ваша најбоља писма објавићемо у »Политикином Забавнику«.

Не заборавите да на **ТАЛОН** упишете своје личне податке, назив школе, адресу, име и презиме професора (наставника) матерњег језика.

□□□□□□□□□□□□□□

ТАЛОН

ИМЕ

Презиме

Школа (Основна или средња)

Адреса школе

Кућни телефон

Професор (наставник) матерњег језика

Место и поштански број

Get a new look

Илустрова: Бојана Диндровска

Од данашњег броја ова страница биће резервисана искључиво за оне који би хтели да имају LOOK и да знају шта је IN. Отварамо је на предлог Јелене Костић и Јасмине Милошевић из Београда, које није да нису задовољне својим изгледом, само би хтеле и шлаг на колач. Другим речима, хтеле би да разбијају, мушка срца, наравно. Зашто да не, то је сасвим природно, али не баш увек и једноставно. Шта ако, рецимо, нема шарма? Мада на први поглед страхан, проблем није нерешив: све може да се поправи, изглед нарочито. За то је потребно само мало природног дара, нешто више знања и умећа. Машта се подразумева. Уз мало шминке, одговарајућу фризуру и стил у ношењу и најобичнијих крпица, можете бити неодољиви и на великом одмору. Е, сад, где то покупити, како стећи LOOK? Одговор је у – ЗАБАВНИКУ.

Већ сутра, тачније 9. октобра, у Дому омладине Београда у 15 часова почиње наша школа шминкања. Како је за добар изглед потребан и добар тен, уз стручњака за шминку наћи ће се и козметичар а кад затреба и дерматолог. Они ће прегледати ваше лице и дати одговарајуће савете, препоручити шта да радите да бисте се, рецимо, ослободили акни због

• ЗНА ЧОВЕК •

Француски књижевник Теофил Готје, велики мајстор речи и облика, родоначелник онога што се назива L'art pour l'art (Уметност ради уметности), записао је једном приликом: „Не разумем, стварно, што је женама толико стало да се с њима поступа касо с мушкарцима. Ја разумем да неко жели да буде конструктор, лав или слон, али да буде мушкарац – то ми не иде у главу.“

Шта ви мислите о овим Готјеовим речима? И да можете да бирате, шта бисте изабрали? Јавите нам у неколико речевица. Најдуховитија писма ћемо објавити.

којих већ две године носите шишке. Да добијете лични тон и постанете јединствени и непоновљиви помоћи ће вам и најугледнији костимографи и фризери. За оне којима је изглед важнији од мало страха, биће ту и хирурзи за естетску хирургију. На лицу места, а уз помоћ ЗАБАВНИКА, сазнаћете где, како и по којој цени можете да отклоните оно што вам смета. Биће ту још много тога што вас занима, укључујући и разговоре о сексу: вероватно има много тога што нисте прочитали, сазнали од другова, а било вас је блам да питате родитеље. Или је њих било блам да вам одговоре.

Дакле, чекамо вас сваке суботе уз сок и чај у Дому омладине. Све што вам треба је последњи број „ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА“.

Мислили смо, наравно, и на тинејџере који не живе у главном граду и немају могућности да се појаве овде: њима, њи-

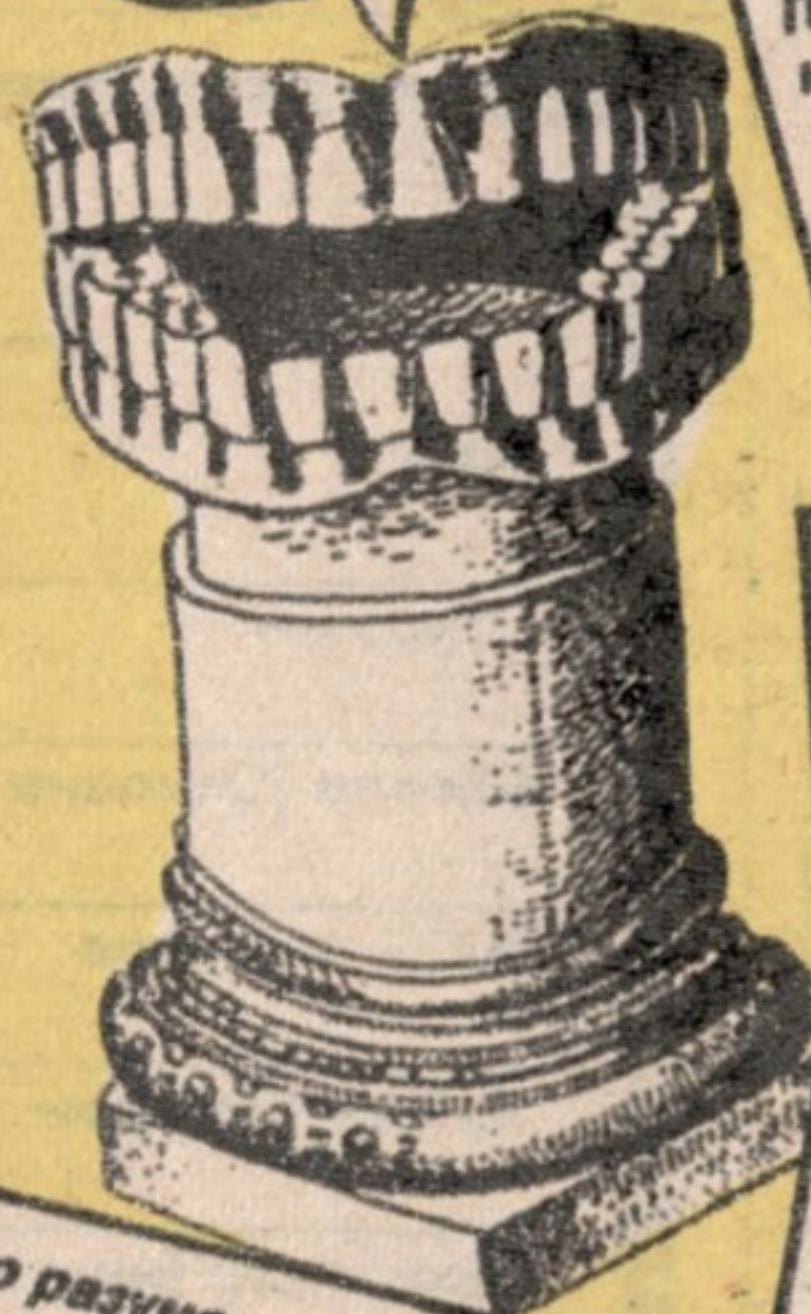
ховим питањима и предлозима биће посвећена ова страница. Уредите је сами, ваша је, потпуно!

Очекујемо да се јавите писмима на адресу: „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“, Македонска 31, са назнаком GET A NEW LOOK, или на телефон 3220-764. Позивни број за Београд је 011.

Ћао до наредног броја у коме вас чекају прва изненађења!

РЕКЛИ СУ...

О ПОЛИТИЦИ

Политика ми личи на огромну дизајницу око које се окупили велики број људи да би подигли једну муву.
Жорж Клемансо
Француски државник
(1841 – 1929)

Говорници се често мењају на трибини, али тиме се ништа не мења осим можда – чаша с водом.
Бернардо Бертолучи
италијански редитељ
(1940 –)

Открио сам начин како да преварим дипломате: кажем им истину, а они ми не верују.

Камило Кавур
италијански државник
(1810 – 1861)

Демократија је добра девојка, али са њом ваља водити љубав сваког дана да би остала верна.

Томаш Масарик
чешки државник
(1850 – 1937)

Ко разуме политику никада у њој неће играти никакву улогу.

Елефтериос Венизелос
грчки политичар
(1864 – 1936)

ЉУДОЖДЕР ИЗ КОЛОРАДА

На лобањи
Џорџа Нуна
откривени су трагови
четрнаест удараца секиром

Илустрације Џона Рендолфа објављене у „Харперс
викилију“: ко их је убио?

Да ли је Алфред Пекер заиста био невин или се, ипак, радило о свирепом убици који је мучки убио, а затим хладнокрвно појео, своје жртве?

ЖРТВЕ: Шенон Бел, Израел Свон, Џејмс Хамфри, Џорџ Нун и Френк Милер; сва петорица изгубили су животе док су тражили злато у планинама Сан Хуан у Колораду.

БЕЛЕШКЕ С ЛИЦА МЕСТА: У зиму 1874. жртве су унајмиле извесног Алфреда Пекера да им буде водич кроз планине. Када се шест недеља касније Пекер вратио у Денвер, био је сам. Објаснио је да је остале изгубио у снежној олуји и да не зна шта се с њима догодило. Што се олује тиче, ње је заиста било и била је гадна, али у Пекеровој причи нешто се није слагало. Као прво, његова појава. Мада је тврдио да је и сам једва извукао живу главу и да замало није умро од глади, по повратку из планина видно се угојио, а и напрасно је почео да пије више него икада у животу. Да читава ствар буде још сумњивија, чинило се да има неупоредиво више пара

него раније, а ако то није било тачно, онда је сасвим извесно трошио далеко више него пре несреће.

Можда би се све завршило на пукој сумњи да неколико месеци касније Џон Рендолф, илустратор недељника „Харперс викали“, коме се прича учинила занимљивом није набасао на костуре петорице трагача за златом и да његова илустрација није објављена у новинама. Званична истрага запечатиле је Пекерову судбину: на телима жртава су, стајало је у извештају, нађени недвосмислени трагови „ужасног насиља“. Бел, Свон, Хамфри, Нун и Милер свирепи су убијени секиром, а затим поједени.

НАУЧНИЦИ-ДЕТЕКТИВИ: Џејмс Стар, Даглас Убеликер, судски антрополог Волтер Беркби са универзитета Аризоне у Таксону, стручњак за убојито оруђе и оружје Лисјен Хаг и археолог Џес Ајрс из Таксона у Аризони.

ШТА ЈЕ ОСТАЛО НЕРАЗЈАШЊЕНО:

Пре него што су власти стигле да га и званично оптуже, Алфред Пекер је нестао. Ухапшен је девет година касније, 1883. Током читавог суђења упорно је понављао да је невин и да је прави убица Шенон Бел. Бел је, по Пекеровом твђењу, убио четворицу трагача за златом, а он, Пекер, убио је Бела тек потом, и то у самоодбрани, када

је овај насрнуо и на њега. Детаљ за који ће се тек касније испоставити да је од изузетног значаја: Пекер је, како је тврдио, најпре погодио Бела једним метком из пиштоља, а затим га докрајчио секиром.

Пекерово сведочење није успело да увери пороту и судију у његову невиност, па је проглашен кривим и осуђен на смрт. Одбрана је, захваљујући једном формалном пропусту у вођењу истраге, ипак успела да се избори за ново суђење. Пекер је и овога пута проглашен кривим, али је осуђен на лакшу казну од четрдесет година тешке робије.

Ту би причи о људождеру из Колорада био крај да се, на измаку прошлог века, једном новинару из Денвера није учинило како би већ заборављени злочин могао знатно да повећа тираж новина у којима је радио. Захваљујући његовим чланцима, Пекер је 1901. године помилован. Умро је шест година касније, као слободан човек.

Да ли је Алфред Пекер заиста био невин или се, ипак, радило о свирепом убици који је мучки убио, а затим хладнокрвно појео своје жртве?

ШТА ЈЕ НАКНАДНА ИСТРАГА ОБЕЛОДАНИЛА:

Јула 1989. остаци петорице трагача за златом су ексхумирани, а затим пребачени на Универзитет Аризоне где их је проучио Волтер Беркби. Сви су, иначе, били у одличном стању захваљујући томе што земљиште у коме су толико година лежали садржи изузетно мале количине киселина. У сваком случају, Беркби је установио да ни једно од тела није било раскомадано, али су сви имали трагове удараца секире на глави и сви су потом били „транжирани“, што ће рећи да је са њих затим скидано месо.

Пошто је свих пет костура наново састављено, истрагу је преузео Лисјен Хаг. Његов задатак: да утврди врсту оружја или оруђа којим су повреде нанесене. У ту сврху Хаг је употребио микроскоп, а

затим је још и излио калупе од силиконске пластичне масе како би могао накнадно да проучава трагове.

Шта је, дакле, накнадна истрага обелоданила? Број, врста и место задатих смртних удараца не остављају никакву сумњу у погледу начина на који су жртве усмрћене, нити онога што се након тога с њима дешавало. „Сви су мучки убијени. На свим костурима откривени су трагови оштрих засекотина које одговарају траговима какве оставља скидање меса с костију. На лобањи једне жртве нађени су трагови 14 удараца секире. Неке повреде су такве да нема никакве сумње како су жртве покушале да се рукама одбране од удараца сечива. Трагови сечива које смо открили на лобањама других указују на чињеницу да су жртве у тренутку убиства највероватније спавале. На највећем броју костију виде се трагови танких засецања ножа што наводи на закључак да су жртве транжиране, као бифтек“, каже Лисјен Хаг.

А шта с Пекеровом тврдњом да је Бел извршио прва четири убиства, а да је он убио Бела у самоодбрани? Мало вероватно, кажу научници-детективи. Највероватније је да је сва убиства извршила једна иста особа јер се и на основу трагова повреда на лобањама жртава да закључити како је ударце нанела иста рука. Штавише, кад је реч о Пекеровој тврдњи да је Бела погодио једним хицем из пиштоља, а затим га докрајчио секиром, стручњаци су заиста открили рану од метка испаљеног из пиштоља – али само на једној од жртава, и то не на Бела, с тим што су утврдили да је та једна једина рана настала много година пре тренутка смрти...

ШТА СЕ ДА ЗАКЉУЧИТИ:

Пекерова прича није издржала проверу савремене науке. Порота и судија који су га први пут осуђили на смрт били су у праву, сви они који су га бранили преварили су се. Алфред Пекер је, у то нема сумње, заиста био „људождер из Колорада.“

Припремила: М. Илић

РЕКЛАМНА

МИСЛИЈА

Уређује
др Зоран Живковић

**МИЛАН
ДРАШКОВИЋ**

Признајем да није нимало лако доспети до вас, команданте Хар Ву – рекао је Лофтус уз наглашено срдачан осмех.

Узбуђен, гледао је у светлоплаве очи свемирца. Предстојао му је узбудљив, несвакидашњи тренутак у његовој каријери рекламног агента. Знао је да овакву прилику не сме да пропусти.

– Драго ми је да сам вас упознао, господине Лофтус – одврати дошљак с далеких звезда на савршеном енглеском језику који је научио већ прве недеље свог боравка на Земљи. – Ваша упорност чини ми част. Изволите сести. Шта могу да учиним за вас?

Можеш, можеш, и то много, помислио је Лофтус обрадован развојем догађаја.

После низа перипетија коначно је успео да се сретне са командантом арнијанског брода. Разговор се водио у апартману хотела у Луна-граду, првом земаљском граду на Месецу.

Четрнаести август 2051. године био је датум доласка првог свемирског брода из космичких дубина. Дошљаци са далеке планете Арније били су раса веома слична земаљској. Арнијанци су средњег раста, сребрнасте косе, бакарног тена и светлоплавих очију. То је мирољубива раса са технологијом способном да савлада огромну раздаљину између звезда.

Арнијанци су отпочели сарадњу са представницима више држава, упознали су водеће научнике, посетили многа занимљива места на Земљи... Последњих дана били су гости Луна-града на Месецу.

– Вероватно ћу поновити нечије речи, али морам вам рећи да сам срећан што су наше две расе толико сличне – настави Лофтус бираним речима. – Сличан нам је физички изглед, метаболизам такође... једино је ваша технологија далеко испред наше.

– И ви Земљани на добром сте путу да достигнете нашу технологију – рече Хар Ву пријатним, одмереним гласом. – Наша раса је старија од ваше и нормално је да смо отишли корак напред. А мене је задивила ваша уметност: ваше скулптуре, слике, музика...

– Такво признање веома годи. А како вам се свиђа наша храна? – занимао се Лофтус.

тус вешто водећи разговор циљу своје посете. Хар Ву радо прихвати и ту тему.

– Веома је укусна – рече искрено. – Наш бродски компјутер проучио је узроке ваше хране. Резултати су били врло повољни јер имамо сличан метаболизам. Могу вам рећи да ми се необично допада ваше поврће, нарочито изузетно хранљива шаргарепа. Што се тиче воћа, никако не могу да се одлучим да ли да дам првенство дињи или лубеници.

– Разговор је био пријатељски и спонтан, а домаћин је госта понудио освежавајућим арнијанским напитком тамно-зелене боје.

– Ваше пиће је одлично – признаде Лофтус, а онда устаде и приђе својој путној торби. Извадио је неколико флаша чији је облик, и натпис на њима, био добро познат милионима потрошача. Отвори једну флашу и пружи је Арнијанцу.

– Ово је кока-кола, наше најпопуларније освежавајуће пиће! – објасни рекламни агент. – Као што сам рекао, ја сам представник компаније која је производи. Наш директор вас срдачно поздравља и моли вас да пробате наше пиће.

Хар Ву се доброћудно насмеши и прихвати флашу. Отпио је неколико гутљаја, па задовољно климнуо главом.

– Допустите ми да вас снимим са нашом кока-колом. Могу ли? – замоли Лофтус гласом пуним наде.

Хар Ву није имао ништа против. Рекламни агент хитро извади из торбе малу камеру,

па поче узбуђено да обилази око Арнијанца снимајући сцену из разних углова.

– Тако... Одлично, команданте Хар Ву! А сада...

Невероватно како све тече глатко, помисли узбуђени Лофтус. Никаквих препрека, никаквог скупог уговора. А овај свемирац као да је рођен за рекламе. Како се само спонтано смеши, како лепо отпија дуге гутљаје... Ово ће бити реклама века! Задаћемо конкуренцији смртни ударац!

У мислима је већ видео рекламни спот како се приказује на свим телевизијским станицама, већ је замишљао рекламни слоган: „С кока-колом у космос – до Арније и натраг!

Брзо се поздравио са Арнијанцем и готово истрчао из апартмана. Какав успех! Још два сата под куполом Луна-града до поласка путничког брода, а онда – правац Земља!

Није прошло ни пола сата од Лофтусовог одласка, а у апартману се огласи видеофон. Хар Ву подиже слушалицу и на малом екрану угледа непознато лице једног Земљанина.

– Будите поздрављени, команданте Хар Ву! – рече Земљанин срдачно се осмехујући. – Налазим се на рецепцији и замолио бих вас да ме примите на неколико минута. Ја сам представник познате компаније „Пепси-Кола“ и желео бих да вас упознам са нашим чувеним производом...

Илустровао: Доброслав Боб Живковић

ЕНИГМАТИКА

Припремају: М. Јеленковић и З. Зељковић

ИЛУСТРОВАНА ИСПУЊАЉКА

БАЛ, БЕ, ВАН, ЈА, КА, КОР, ЛА, ЛО, ЛО, МЕ, МИ, НЕ, О, РИ, РУ,
САР, СИ, СТА, СТО, ТЕКС, У.

Од ових слогова треба да према датим описима саставите речи и упишете их у лик. Уколико сте то добро урадили, у два средња ступца (читано водоравно) добићете име и презиме глумца са слике, а у окруженим пољима два његова најпознатија лика.

ВОДОРАВНО: 1. Велика словенска земља, 2. Дебела греда, трупца, 3. Наместо, 4. Београдско предузеће за промет текстилом, 5. Гусар, пират (по итал.), 6. Друго, преостало, 7. Њушка, губица, 8. Радници на минирању.

1	Р	У	С	И	Ј	А
2	Б	А	Л	В	А	А
3	У	М	Е	С	Т	О
4	Б	Е	Т	Е	К	С
5	К	О	Р	С	А	Р
6	О	С	Т	А	Л	О
7	Л	А	Л	О	К	А
8	М	И	Н	Е	Р	И

М	А	Н	У	С	●	А	Р	Т	И	К	Л	И
Е	Т	А	Т	И	Е	Т	И	●	Г	Р	О	С
Р	О	М	А	Н	Т	И	Ч	А	Р	Ч	●	К
И	М	Е	Н	Д	А	Н	И	А	В	А	Р	
М	И	С	Т	И	К	А	●	У	Ч	Е	Њ	Е
А	С	Т	●	К	И							
И	Т	О	Н	А	Е							
С	И	А	Т	А								
А	К	О	В	И	И							
К	А	П	А	●	У							
О	У	Л	А	В								
В	И	Т	И	Н	А							
И	Н	А	Т	А	Н							
Е	И	Р	И	Л	О							

МОЗАИЧКА УКРШТЕНИЦА

Приликом реконструкције ове укрштенице треба да упишете четири црна поља која смо изоставили. У првом усправном ступцу добићете име и презиме глумице са слике.

ААР, АКОВИ, АНАЛ, АЊ, АРТИКЛИ, АСТ, АТА, АТИНА, АТОМИСТИКА, ВИТИНА, ГРОС, ЕТАТИСТИ, ИГРАЧ, ИМЕНДАНИ, ИНАТАН, ИНИ, ИСКРЕ, ИТОНАЦ, КАПА, КИ, КРИВЕ, ЛО, МАНУС, МИСТИКА, НАВАЛИТИ, НАМЕСТО, ОПУТАР, РИЧИ, РОМАНТИЧАРИ, СИ, СИНДИКАТИ, СТАКИЦА, ТИРИПО, УЗАНО, УЛАЗ, УТАНТ, УЧЕЊЕ. + АВАР - ААР

РЕШЕЊА ЕНИГМАТИКЕ НА СТРАНАМА МАЛЕ ПОШТЕ.

ЈАПАНСКА ПРЕПЕЛИЦА

лековита
птица

Не само што ле-
чи најтеже бо-
лести, оно под-
млађује, про-
лепшава тен,
подстиче пам-
ћење, крепи...

Када се све ово наброји, испада да је малено, пиргаво јаје јапанске препелице право чудо природе, а такво јој је и месо јер и оно има слична својства. Зато није чудно што се верује да су Јапанци ову птицу из рода кока држали „испод седам брва“, то јест крили је као најстроже чувану привредну тајну. Кинеска и јапанска наука зато вековима изучавају и примењују и месо и јаја као савршена природна лековита средства, па се то сазнање на крају ипак проширило по осталом свету иако се не зна како. Али, са тајнама на крају увек тако бива.

Иначе, ова као и бројне друге врсте препелица спада у велику породицу фазана (Phasianidae) у коју улази око 57 родова и 170 врста, од најмање, кинеске јаребице, до пауна. Можда ће се многи изненадити када чују да се баш у овој породици налази и најдрагоценија врста птица на свету – кокош! Занимљиво је и то да су из ове велике скупине, у којој су и велике, и мале, и неугледне и гиздаве, само неколико врста препелица селице. Једино европска препелица (Coturnix coturnix), и уз њу мала кинеска и њена новозеландска рођака, у стању су да прелете планине и мора. Ова јапанска, по спољном изгледу готово да се и не разликује од европске, а у називу јој је додато само још Japaniensis.

Носиље-рекордерке

То су мале, буцмасте коке мрке и црне боје, тешке по 150 до 170 грама. Мужјаци се једва разликују од женки и то само добар познавалац уме да уочи, али се зато за разлику од тихих и ћутљивих кокица, ратоборни петлићи оглашавају необичним, кратким али мелодичним кукурикањем! Они воле „харем“, али чак и ако увек има по неколико кокица на једног певца,

ЈАЈЕ УМЕСТО ТАБЛЕТЕ

Овако изгледа препелица

знају да се потуку, понекад и на смрт жестоко. Њихова „нежност“ приликом удварања и љубави огледа се у томе што кљуцају коке по врату, тако да су оне на том месту обавезно очерупане! Али, ваљда се њима тако допада...

Као све што долази из Јапана, ове су птице, иако сићушне, високопродуктивне: носе у просеку три јаја за два дана, што је можда недостигнути рекорд у пернатом свету! Легендарне „легхорн“ коке дају око 240 јаја годишње, чувене кинеске патке чак и свих 360, а „лековите“ препелице преко 500!

Ево сада нешто и о чудесним лековитим својствима препеличијих јаја. У само петнаестак калорија, колико садржи једно јаје, стане 13,1 одсто беланчевина, само 11,2 одсто масти, али зато уз до-

ста гвожђа у њима има још и фосфора, разних минерала од којих је необично важан и редак калијум, затим сијасет витамина и важних ензима. Таква комбинација просто је идеална за јачање организма, а не за гојење. Не само што се ова јаја препоручују особама које пате од вишка масноће у крви (холестерола), него она тај вишак своде на природну меру и зато су у првом реду корисна за лечење свих болести крви и крвних судова – од артериосклерозе до инфаркта!

Повишени притисак, чир, шећерна болест, бронхијална астма, туберкулоза, мигрена, малокрвност, нервна растројства... само су неке тешке болести за које се препоручују одређене куке препеличијим јајима, од 120 или 240 комада. Јаја се узимају обично ујутро, сирова, на празан стомак и

пола сата пре јела, по пет од једном (одрасли).

Али, нека о болестима овде буде речи само узгред. Можда је још величанственије дејство ових мајушних јаја на здрав организам. Она су до те мере окрепљујућа да их спортисти користе, веровали или не, као природни допинг! Наравно, они који знају за овај трик. И да напоменемо: она не подлежу антидопинг контроли.

Препеличија јаја одлична су за децу, поготово ученике и студенте јер не само што користе развоју организма, него и јачају памћење. А на крају, иако то нипошто није најмање важно, рецимо и да се сматра да узимање баш ових јаја подмлађује организам и пролепшава тен, па када се све узме у обзир, испада да су јаја јапанске препелице права благодет.

Ловци на људске главе воле коке

Код нас ова јаја могу да се нађу у продаји, а ако је за утеху, да кажемо и ово: упола су јефтинија од кокошијих, док су свуда у свету као врхунски специјалитет, она двоструко скупља. Па ето прилике да усред кризе и оскудице барем ово искористимо, јер мале, пегаве јаје доступно је и најплићем џепу, а користи су огромне и још можемо да кажемо како на трпези имамо исто што и... светско високо друштво!

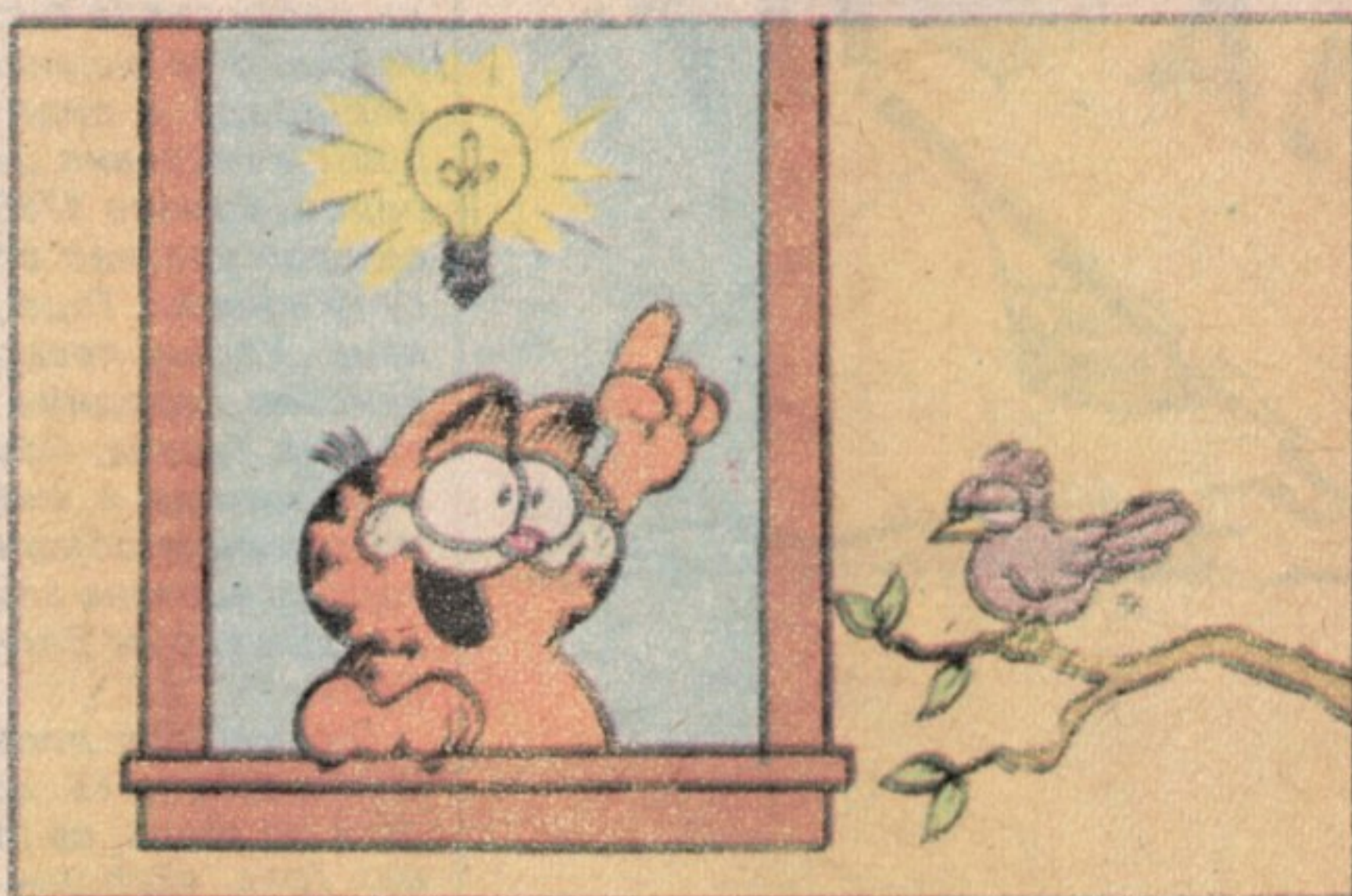
Пошто смо већ рекли да и препелице спадају у кокоши, па још представљају домаћу живину, додајмо – иако је то већ друга тема да је најстарији човеков пријатељ уз пса управо кока. Она се припитомила отприлике у исто време кад и верни пас, ваљда негде пре 5.000 година. Можда јој је порекло у Индији, од дивље, бангивске коке о којој има старих азијских записа од пре три хиљаде година. Стари Грци и Римљани држали су кокоши, а то су чинили и Полинежани. У Америку су коке пренели шпански морепловци, али су зато у новије време Американци (ко би други) створили најкрупније и најбоље расе раширене данас у целом свету.

А колико су јаја важна и незаменљива за људе, нека покаже пример домородаца са Нове Гвинеје. Тамошњи опасни Сепици, познати као „ловци на људске главе“, чувају гнезда аустралијских кока (Megapoda) као највећу светињу. Познато је да вековима нису убили ниједну иако им је месо изузетно укусно! Јер – важна су јаја...

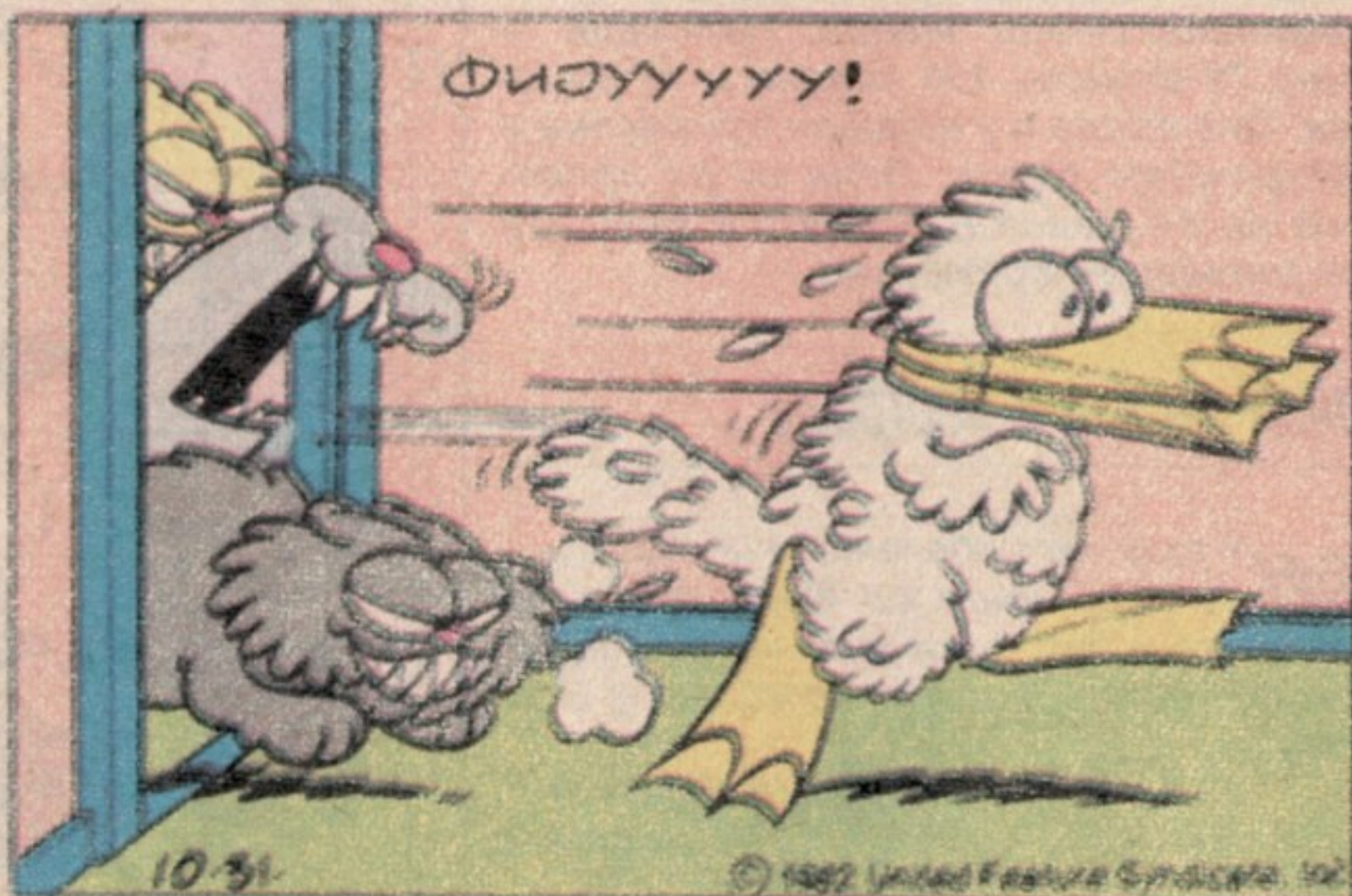
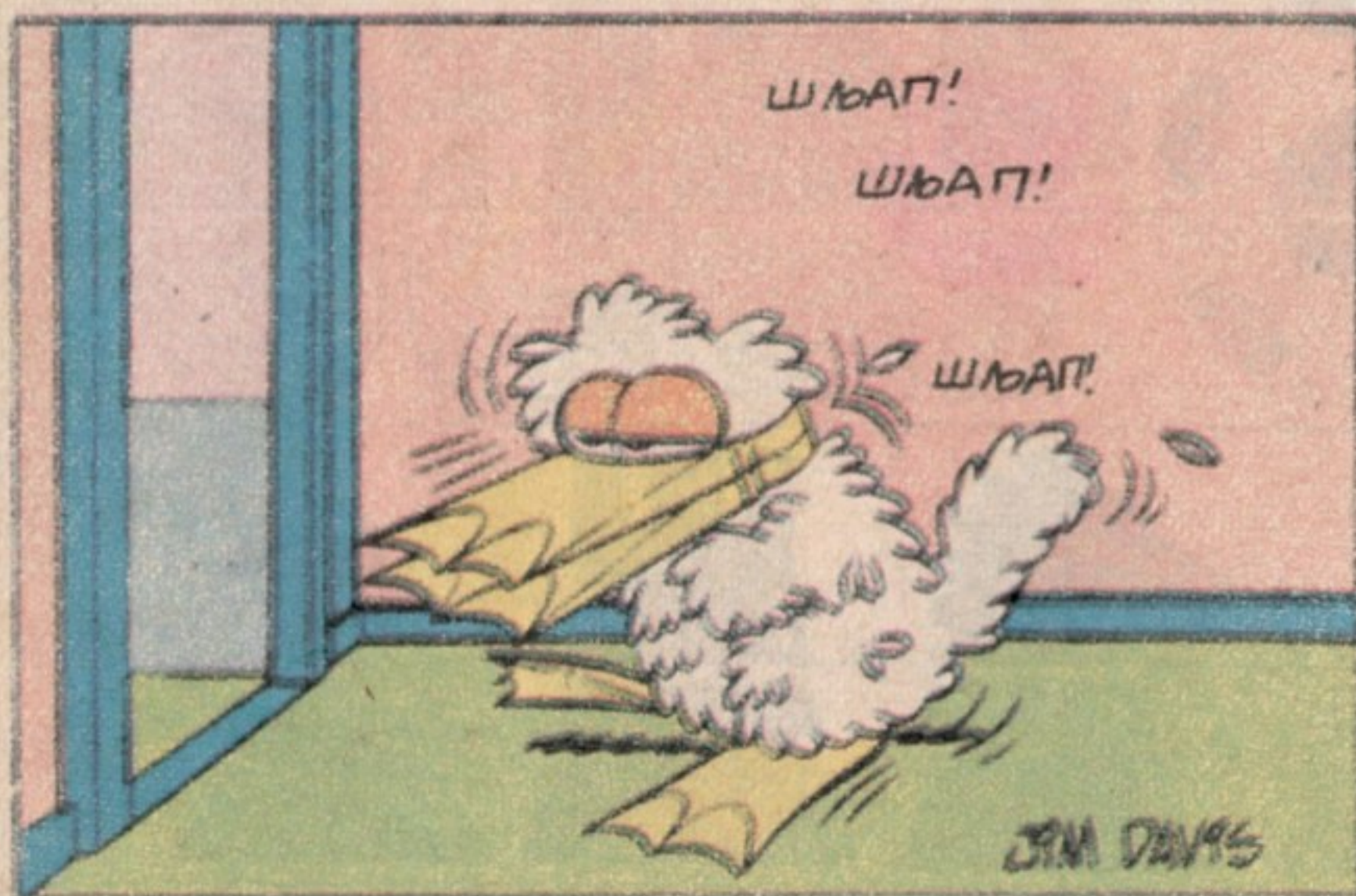
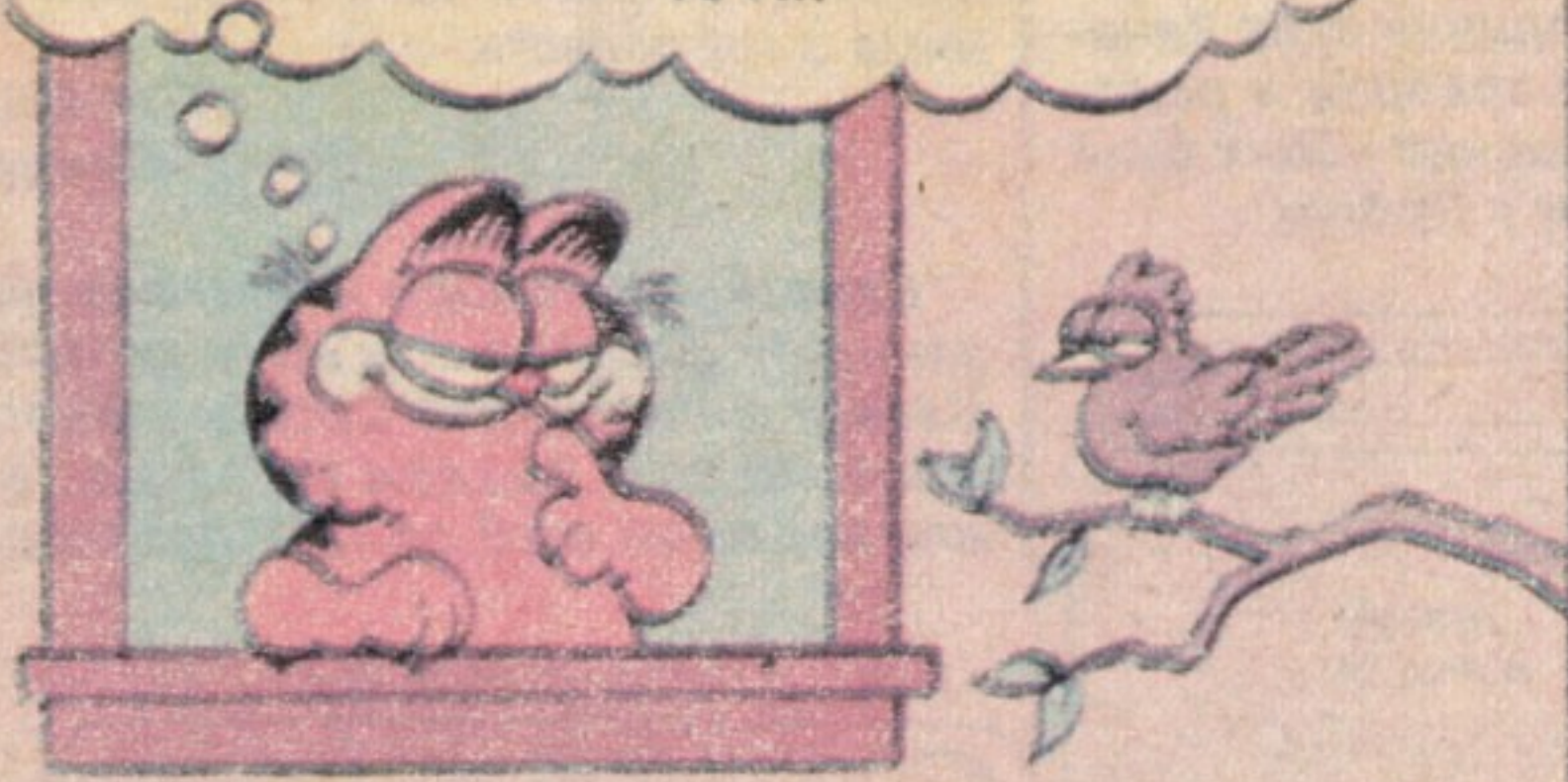
М. К.

By Jim Davis

ГАРФИЛА

ХМ...КАД БИХ БИО ПТИЦА
ГРАБОВИЦА, МОГАО БИХ ДА
МАЗНЕМ ОВОГ ЛЕПОТА-
НА...

JIM DAVIS

10-31

© 1992 United Feature Syndicate, Inc.

Уређује: Вито Недељковић

Илустровао: Љубомир Милојевић Љубац

Југословенска репрезентација из 1950.

Да ли можете да објавите онај чувени и давнашњи састав југословенске репрезентације на Светском фудбалском првенству у Бразилу 1950. године.

ГОГИ
Нова Пазова

У саставу југословенске репрезентације која је играла на Светском фудбалском првенству 1950. године у Рио де Жанеиру били су: Мркушић – Хорват, Станковић – Чајковски (капитен), Јовановић, Џајић – Вукас, Митић, Томашевић, Бобек, Чајковски II.

Ненадмашна Агата

Надам се да вам неће бити тешко да ми одговорите колико је романа написала Агата Кристи?

ДЕЈАН СРДИЋ
Пирот

Енглеска списатељица Агата Кристи сматра се најплоднијим писцем романа криминалистичког жанра. Написала је тачно 78 романа, 150 новела и 19 комедија. Она спада и у највише превођене и најтиражније писце. Дела су јој преведена на 44 језика и продата у више од две милијарде примерака.

Грчки песник у Београду

У току лета обележена је годишњица смрти Риге од Фере за кога је речено да је био грчки јунак који се борио против Турака. Зашто је погубљен у Београду?

МИЛИЦА ВИШЊИЋ,
Краљево

Грчки песник Константин Рига, код нас познатији као Рига од Фере, рођен

је 1757. године у Велестину, у Тесалији, на месту где је био антички град Фера. Завршио је највише школе у Грчкој и Цариграду, а онда се преселио у Букурешт и наставио да се бави књижевним радом. Године 1796. дошао је у Беч где се брзо упознао са многим Грцима који су ту живели. Тада је и написао своју чувену „Убојну песму“, позив свим хришћанским народима Балкана да се дигну против Турака. Песма се већ 1797. увелико читала и међу Србима у Земуну. Исте године објавио је и карту Грчке на којој су уцртане земље будуће хришћанске државе на Балкану, а у њу су ушли и Срби.

Ово се није допало аустријској полицији и тако је 19. децембра 1797. године Рига од Фере, са још седморицом виђених Грка, ухапшен у Трсту који је тада припадао Аустроугарској монархији и 27. априла 1798. на Дунаву код Земунa, са осталим заточеницима, предат београдском кајмакану, злогласном Осман-паши. Уморени су под његовим надзором 24. јуна 1798. у калемегданским казаматима и испод Небојшине куле бачени у Дунав. Смрт ових храбрих и родољубивих Грка била је весник нових буна које ће се распламсати у Србији.

Био је то Бора Костић

Који је наш шахиста постигао највећи успех у историји југословенског шаха? Надамо се брзом одговору, у питању је опклада.

ТИЋА И БОГИ
Вршац

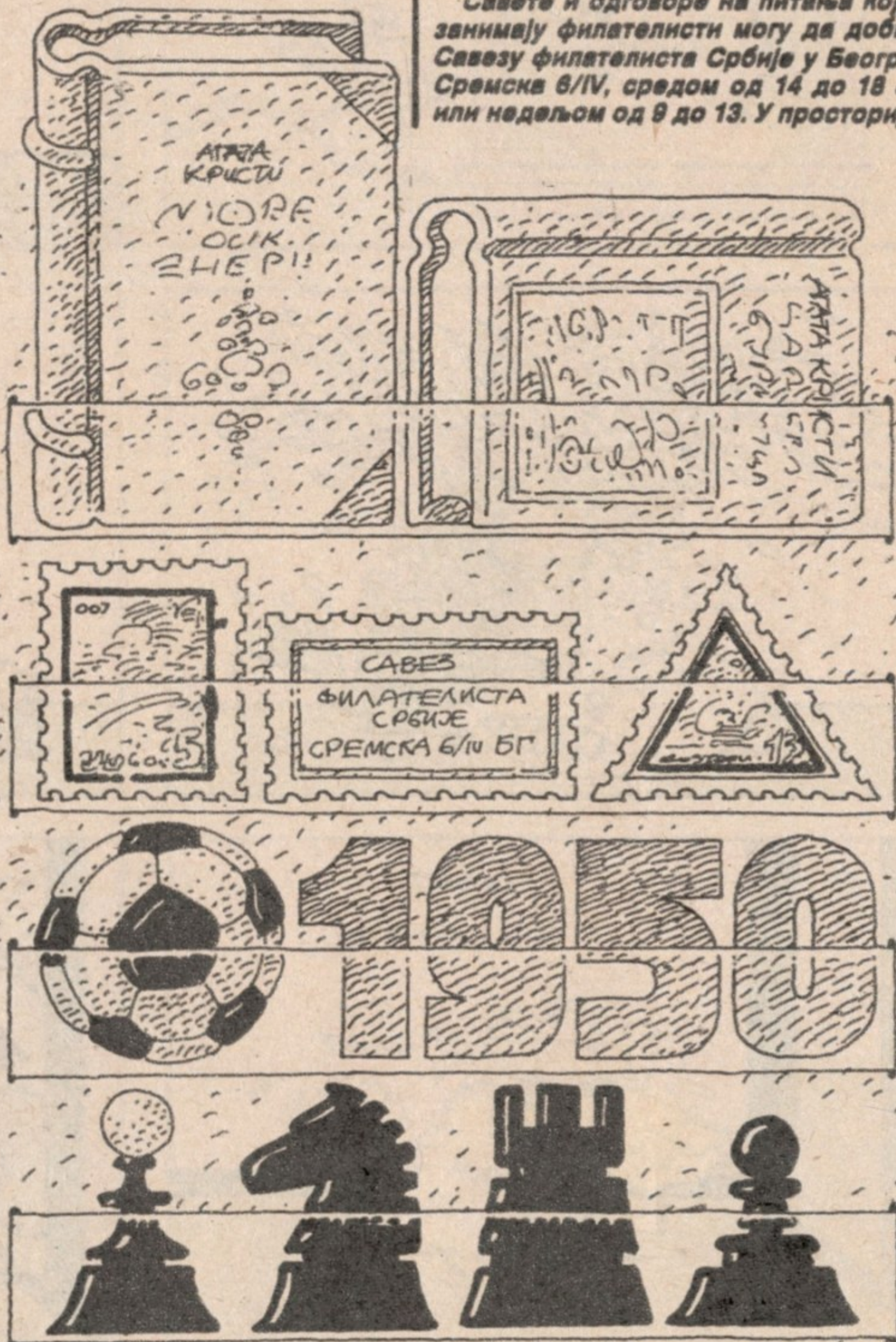
То је био шахиста старије генерације, покојни шаховски велемајстор Боре Костић који је на турниру седморице најбољих велемајстора 1908. године у Њујорку изборио друго место иза славног Капабланке.

Адреса коју ваља знати

Већ три године бавим се, са доста успеха, сакупљањем поштанских марка, или филателијом, како се то обично каже. Зато бих желео да ми дате адресу неког удружења филателиста где бих могао да се распитам о свему што ме занима о тој области.

ИГОР МАЈНИЋ
Смедерево

Савете и одговоре на питања која их занимају филателисти могу да добију у Савезу филателиста Србије у Београду, Сремска 6/IV, средом од 14 до 18 сати или недељом од 9 до 13. У просторијама

Савеза, у Клубу филателиста, могу да се купују или продају поштанске марке.
Савез филателиста издаје свој часопис „Филателист“ и до сада је изашло 112 бројева.

Највише у енигматици

Занима ме где се, осим у енигматици, највише користи анаграм, као и где је и када је настао.

РАДОВАН БАТА МИЛИЋ
Пожаревац

Премештањем слова неке речи, или две речи, добија се нова реч са сасвим другим значењем – то је анаграм. Рецимо: од речи пасти може да се добије реч писта. Дакле, иста слова, а нова реч и ново значење.

Анаграм је настао код Јевреја још у 16. веку. Осим у енигматици, често се употребљава и у књижевности као псеудоним аутора.

РЕШЕЊЕ ЕНИГМАТИКЕ

**МОЗАИЧКА
УКРШТЕНИЦА
– ВОДОРАВНО:** манус, артикли, етатисти, грес, романтичари, к, имендани, Авар, мистика, учење, Аст, ки, Итонац, си, ата, акови, капа, у, о, улаз, Витина, инатан, Тирило.
**ИЛУСТРОВАНА
ИСПУЊАЉКА – ВОДОРАВНО:** Русија, балван, уместо, Бетекс, корсар, остало, лалона, минери.

ВРЛО ПОВОЉНО!
Продаје, сервисира и откупљује:
– Амига 500, 500 Плус, 600, 600 HD и 1200
– Commodore 64 G, 64 II и 128
– Disk drive 3,5" и 5,25", касетофоне, мишеве, уојстике, модуле, каблове и друго

TRIM
Тел. 421-203 и 155-294

Јелена Савић, Бранимира Ћосића 4, 15000 Шабац – 12 година, сакупља папирне луткице, салвете и блокчиће.

Маја Нишић, Миленка Боснића 69, 31000 Ужице – 11 година, сакупља марке и украсна писма.

Невена Вулићевић, Видосава Колаковића 68, 32000 Чачак – 13 година, сакупља салвете и значке.

Жељка Спајић, Јосифа Панчића 2, 15300 Лозница – 11 година, воли филм, спорт и музику.

Тамара Јовић, Генерала Јуришића 17/13, 15300 Лозница – 10 година, пише песме и сакупља значке.

Јелена Вулић, Таткова 32, 18400 Прокупље – сакупља украсна писма и папириће.

Данијела Шево, Храстова 6, 21208 Сремска Каменица – 14 година, воли музику и спорт, тренира стони тенис.

ИМПРЕСУМ (латински IMPRESSUM), штампана ствар, по закону обавезно означавање имена издавача и уредника одговорних за садржину.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК БРОЈ 2180

YU ISSN 0032-339X

Први број „Политикиног Забавника“ изашао је 28. фебруара 1939. године

Издаје и штампа „ПОЛИТИКА“
11001 Београд, Македонска 29

Главни и одговорни уредник
Зефирини Граси

Помоћник главног уредника
Славољуб Кетић

Уредник сатрија
Мирјана Маринковић

Ликовно графички уредник
Соња Јашовић

Редакција

Олга Вукадиновић, Бојана Дожић, Мина Илић, Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Петар Милатовић, Вера Милићевић, Весна Милић, Нала Невајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патротић, Весна Софреновић, Војислав Стаменовић, Недељка Сташић, Миленко Тодоровић и Бранислава Црномарковић

Техничка редакција

Душан Глушац, Радоје Савић,

Зоран Петканић и Радана Весовић

Секретаријат

Зорица Филиповић

Дописници „ПОЛИТИКЕ“ из иностранства:
Борко Гвозденовић (Москва), Дарко Рибникар (Париз), Душан Пешић (Њујорк), Мирослав Стојановић (Бон), Душан Симић (Лондон), Слободан Александрић (Рим), Петар Илић (Пекинг), Радислав Бук (Атина), Жарко Ракић (Беч)

Редакција „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“
Македонска 31, 11001 Београд,
Поштански фах 124.

Телефони: секретаријат 3224-471,
редакција 3224-483, техничка редакција
3226-620, централа 3224-191 и 3225-761,
претплата: 3228-776.

Маркетинг агенција: Македонска 31/1,
телефон 3220-645.

Рукописи, фототрафије и цртежи се не враћају.

На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Претплата на жиро рачун број
60801-603-24875, уз обавезну назнаку НИП
„ПОЛИТИКА“ – ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ
„ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“
Сва обавештења о претплати за нашу
земљу на телефон 3228-776

ОБАВЕШТЕЊЕ ПРЕТПЛАТНИЦИМА
Обавештавамо претплатнике који врше претплату за иностранство, да НИП „ПОЛИТИКА“ убудуће искључиво прима претплату преко
SUHRBERG VERLAG AG, Bernstr. West 64, CH
5034 SUHR, SCHWEIZ, на конто Schweizerischer
Bankverein, CH 5001 AARAU (beim Bahnhof)-CH
CHF конто бр. 40-829-575-0
DEM конто: 40-829-575-2
Тел. 4164/310 470 и 310 471, Факс 4164/310 472

Годишњу претплату на лист не примамо.

ПОЛУГОДИШЊА ПРЕТПЛАТА ИЗНОСИ:

САД	USD 35.-
СР НЕМАЧКА	DEM 89.-
ШВЕДСКА	SEK 374.-
ФРАНЦУСКА	FRF 211.-
ШВАЈЦАРСКА	CHF 70.-

Трошкови АВАО превоза плаћају се посебно, независно од претплатне цене листа.

Директор листа „ПОЛИТИКА“
Хади Драган Антић

Председник комисије „ПОЛИТИКА“
др Живорад Миновић

